
Vzorované tkaniny 16.—18. století z chrámových sbírek Českobudějovické diecéze

Jiří Vácha

České Budějovice 2016

Vzorované tkaniny 16.–18. století z chrámových sbírek Českobudějovické diecéze
Publikace vychází v rámci projektu Grantové agentury Univerzity Karlovy v Praze; č. 554413

Na obálce použita fotografie

Foto autor

Grafická úprava: Michaela Filipa Váchová

Tisk: Herbia s.r.o., Novohradská 16, České Budějovice, www.herbia.cz

© Jiří Vácha 2016

j.p.vacha@seznam.cz

ISBN 978-80-87922-06-4

Poděkování

Tato kniha vychází za plné finanční podpory Grantové agentury Univerzity Karlovy v Praze a Fondu mobility Univerzity Karlovy v Praze, jelikož by nebyly závěry tohoto výzkumného projektu shrnuty v podobě odborného katalogu.

Touto formou bych rád poděkoval nadaci Abegg-Stiftung, která v roce 2002 darovala Katolické teologické fakultě část duplicitních výtisků ze své knihovny a mně tak poskytla prvotní vhled do textilní kunsthistorie. Zároveň musím poděkovat Dr. Regule Schortě, ředitelce nadace Abegg-Stiftung, která mi umožnila studium v bohatě zásobené knihovně s možností ubytování a konzultování se všemi kurátory nadace.

Dále bych chtěl vyjádřit svou vděčnost Dr. Phil. Karlovi Otavskému a MgA. Vendulce Otavské, kteří mě vedli formou individuální výuky a konzultací. Jen díky jejich vstřícnosti a ochotě bylo možné se zabývat tak složitým úkolem, jehož jedním z výsledků je vydání této publikace. Poděkování také náleží odborným pracovníkům a správcům textilních sbírek kláštera Melk, kláštera Heiligenkreutz, kláštera Strahov, řádu maltézských rytířů, správě státního zámku Hluboká nad Vltavou, správě státního zámku Český Krumlov, správě státního zámku Jindřichův Hradec, správě Pražského hradu, odborným pracovníkům Prácheňského muzea v Písku, odborným pracovníkům Městského muzea v Horažďovicích a odborným pracovníkům Uměleckoprůmyslového muzea v Praze.

V neposlední řadě bych velmi rád poděkoval mnoha správcům a zaměstnancům jednotlivých farností, kteří mi umožnili přístup do sbírek.

Slovo úvodem

Tato kniha vychází za finančního přispění Grantové agentury Univerzity Karlovy v Praze. Zde publikované vzorované tkaniny jsou výběrem nashromážděného materiálu disertační práce na Ústavu dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy.

Jednotlivá katalogová hesla této knihy jsou výběrem z rozsáhlých textilních sbírek Českobudějovické diecéze.¹ Záměrně je zde uveden i omezený počet katalogových hesel ze sbírek Prácheňského muzea v Písku² a Městského muzea Horažďovice.³ Předměty ze zmiňovaných institucí pomáhají dokreslit mnohotvárnost textilní tvorby v 18. století. Množství dochovaných tkaných dekorů v rámci liturgických souprav ve sledovaných sbírkách diecéze umožnilo zcela změnit základní ideu katalogu. Metodika a zpracování se nezaměřuje na jednotlivé předměty a jejich přesný popis. Jedná se o fragmenty vzorovaných tkanin v kontextu obdobných textilií celé Českobudějovické diecéze. Klíč pro vhléd do chrámových pokladnic je v rámci knihy zařazen formou přílohy.⁴ Kniha si klade za cíl zachytit bohatost sakrálních pokladnic v kontextu již zapomenutých nuancí luxusních, převážně hedvábných tkanin 16.–18. století. Neutěšený stav mnohých sbírkových předmětů není natolik reprezentativní, aby bylo možné představovat jednotlivé chrámové pokladnice tradiční formou, prezentující své sbírkové předměty či ucelené soupravy takovým způsobem, jako je tomu například u sbírek řezenského dómu⁵ nebo u bavorských zámeckých a chrámových sbírek.⁶ Konceptce systematického vyobrazení pouze jednotlivých textilních vzorů umožňuje představení takových souprav, které by jinak vyžadovaly před svou prezentací rozsáhlé restaurátorské zásahy, nebo by byly zcela opomenuty. Fotodokumentaci v katalogu představovaných látek bylo možné pořídit pouze v terénních improvizovaných podmínkách chrámových areálů s nedokonalým fotografickým osvětlením. Technologické rozbory byly psány v terénu a upřesňovány pomocí makrofotografií zkoumaných fragmentů, tudíž nebylo využito klasického ateliérového vybavení a v některých případech nejsou odborné popisy úplné.

Skladba katalogových hesel této knihy je zaměřena na samotnou podstatu jednotlivých tkanin. Záměrně je zde upozaděna historie sbírek a jejich součástí.⁷ Řazení sleduje předpokládaný vývoj textilního dekoru na příkladech jednotlivých sbírkových předmětů ze sakrálních pokladnic. Provázanost tkanin v rámci sbírek je provedena za pomoci samostatné přílohy.⁸ Hlavní podstatou publikace je zachycení vývoje dekoru v závislosti na technologii tkalcovství. Popis dekoru je doplněn o technologický rozbor tkanin, přičemž je v rámci katalogových hesel využito i mezinárodně využívané francouzské terminologie.⁹ Složení katalogové části reflektuje strukturu používanou kurátory švýcarské nadace Abegg-Stiftung.

1 Územní rozsah Českobudějovické diecéze ke dni 31. 12. 2012. V následujícím roce byly farnosti Vyskytná nad Jihlavou a Slivice předány do správy okolních diecézí z důvodu zefektivnění rozložení církevní správy v české provincii.

2 Kat. č. 2.4., kat. č. 2.5., kat. č. 2.22. kat. č. 5.7.

3 Kat. č. 5.4.

4 Viz. Rejstřík použitých částí sakrálních sbírek.

5 HUBEL 1976.

6 SEELIG 1984.

7 Historie, střihy a drobné zajímavosti liturgických oděvů.

8 Viz. Rejstřík použitých částí sakrálních sbírek.

9 Mezinárodní slovníky textilních pojmů jsou tradičně vydávány lyonskou organizací CIETA.

Tkaniny v sakrálních sbírkách

Současné badatelské zaměření české odborné veřejnosti stále nedoceňuje výzkumný potenciál pestře vzorovaných hedvábných tkanin. Jak napsal Emanuel Poche: „*Početně nejširším a umělecky nejhodnotnějším oborem uměleckořemeslné práce této doby v jižních Čechách jsou kostelní paramenta.*“¹⁰ Milena Zeminová vyzdvihuje sakrální paramentní sbírky a připomíná, že drahocenné historické tkaniny, které byly do našich zemí dováženy v průběhu 17. a 18. století, se v prostředí profánních sbírek takřka nedochovaly.¹¹

Návrhářství tkaných vzorů po celou svou dlouhou historii až do poloviny 18. století nerozlišovalo dekor na sakrální a profánní, ale pouze podle náročnosti provedení, použitých materiálů a módnosti. Hedvábné textilie byly vysoce ceněným obchodním sortimentem, který byl neodmyslitelnou součástí luxusního stylu života a také umělecké tvorby. Dnes klasifikujeme tyto tkaniny jako jeden z oddílů užitého umění, aniž bychom vnímali jejich důležitost pro tehdejší společnost. Textilní dekory byly v historii významným nositelem moderních směrů ve výtvarném umění. Rychlost proměn textilního vzoru byla umocňována mnohotvárností jednotlivých vzorových variant. Od počátku 18. století nacházíme dostatek zpráv ukazujících, že francouzští tkalci ve spolupráci s designery představovali dvakrát ročně (na jaře a na podzim) novou kolekci tkanin. Vysoké aristokratické vrstvy rychle přejaly ideu módního diktátu, doprovázenou enormní ekonomickou zátěží. Touha po luxusu byla pro šlechtické rody značně nákladná, uvážíme-li, že hodnota nové vzorované textilie klesla po prvním roce o jednu třetinu původní hodnoty.¹²

Ruth Hagen na základě archivní prospekce heidelberského jezuitského chrámu píše, že náklady spojené s pořízením 1 luxusní kasule z nových tkanin dosahovaly 380 Guldenů. Pro srovnání, jezdecký kůň stál čtyřicet až sto Guldenů a kráva osm až čtrnáct Guldenů. Náklady na celou liturgickou paramentní soupravu, doplněnou o množství rozličných antependií, mohly vystoupat až na dva tisíce a více Guldenů.¹³ V důsledku horentních finančních nákladů spojených s pořizováním nových za-

hraničních hedvábných tkanin byly profánní oděvy prodávány nebo i darovány do chrámových sbírek. Odtud putovaly ke krejčím, kteří je přešili na liturgické soupravy, či jejich části. Původnímu majiteli se tak mohly alespoň částečně vracet vynaložené prostředky a chrám významně ušetřil při obnově liturgických rouch. Tkaniny z profánního prostředí byly také druhotně prodávány židovskými obchodníky¹⁴ anebo šaty přešívány pro šlechtičny s nižším aristokratickým postavením. Situaci archivních záznamů, které by mohly být spojovány s paramentními soupravami, výstižně popisuje Milena Zeminová slovy: „*V archivech existují rozptýlené a neúplné údaje o pořizování ornátů, výjimečně zaznamenávající výši nákladů na ně vynaložených či jména jejich vyšívačů, případně dárců.*“¹⁵ V poznámce dále doplňuje: „*Hlavním zdrojem našich poznatků o paramentech jsou většinou kostelní inventáře, které se obvykle omezují na jejich výčet a jen rozsah a výstižnost zápisů občas dovoluje spojit je s některou ze souprav, jejichž původní počet dodnes značně prořídnul.*“¹⁶

Forma jednotlivých parament byla od 17.–18. století dobře ustálena až do té míry, že kdybychom porovnávali rozměry jednotlivých kasulí stejného typu, byly by jejich základní rozměry téměř identické. Je pravdou, že střihy jednotlivých součástí liturgických souprav by si zasloužily svůj samostatný sofistikovaný výzkum. Textilní hedvábná role se v průběhu 18. století svou šíří většinou blížila 50 cm a jednotlivé díly střihů nerespektovaly šíři vzorových raportů. V důsledku toho mnozí krejčí kreativně přistupovali k celkovému složení jednotlivých dílců střihu. Je možné se setkat i s úmyslně vytvořenými textilními fragmenty jediné tkaniny, které jsou vzájemně seskládány tak, aby výsledný vizuální dojem vytvářel iluzi odlišného textilního vzoru. Podstatou této proměny bylo zhotovení výrazně většího vzorového raportu, vytvoření nebo potlačení symetrie dekoru, vynechání nepreferovaných částí, popř. stvoření modernějšího vzoru. V rámci současných textilních sbírek můžeme i vysledovat množství druhotně využitých textilií, na kterých lze vypořadovat kromě zašitých knoflíkových direkcelédílekabátů, vest, sukní, sakajiných profánních oděvů.

10 POCHE 1965, p. 301.

11 ZEMINOVÁ 1974, p. 3.

12 ZEMINOVÁ 1974, p. 4 sq.

13 HAGEN 1990, p. 22 sq.

14 VESELSKÁ 2004, 10 sq.

15 ZEMINOVÁ 1974, p. 3.

16 ZEMINOVÁ 1974, p. 26.

Tkaniny a jejich materiál vždy souvisely s využitím v liturgickém prostoru a přesto, že je katalog zaměřen výhradně na nevyšívané vzorované hedvábné textilie, bylo by mylné se domnívat, že jediné hedvábné bylo v historii používáno k zhotovování liturgických rouch a textilní výzdoby sakrálního prostoru. Např. spodní kněžská roucha, oltářní plátna, část ustrojení kalichu (korporál, purifikatorium, lavabo a pektorál) náleží do skupiny nazývané *linteamina*, která byla dle předpisů zhotovována ze lnu nebo konopí. Zajímavější skupinou tkanin byla druhá skupina tzv. *paramenta*, do které náleží spolu se svrchními liturgickými kněžskými rouchy¹⁷ také oltář zakrývající ozdobné textilie nazývané baldachýn a antependium. Na zhotovení svrchních částí parament měly být používány podle předpisů hedvábné tkaniny. Liturgické oděvy byly také zhotovovány z méně tradičních materiálů, jako byly vlněné tkaniny a hovězí useň. Kdybychom zkoumali zdobené tkanin, setkáme se s pokovenými nitěmi, složitě stáčenými drátky z drahých kovů, skleněnými aplikacemi imitujícími drahé kameny, ale i s pravými perlami a dokonce i se složitými motivy složenými z částí stébel slámy.¹⁸

Postupné snahy o inovaci tkalcovského stavu jsou zakončeny roku 1803, kdy přichází s celkově převratnou koncepcí tkaní Karel Marie Jacquard. Vynález programovatelného tkalcovského stavu využívajícího soustavu po sobě jdoucích karet neodvratně posouvá textilní průmysl do období technické revoluce 19. století. Jacquardův tkalcovský stav již nepotřeboval ke tkaní složitých látek dva tkalce, nýbrž jen jednoho. Dále zásadně inovoval uspořádání tažného systému. Karty nahradily předcházející princip tažného systému, ovládaného pomocníkem tkalce prostřednictvím žabek.¹⁹ Počátek 19. století se tedy stal pro textilní výrobu přelomovým – následovalo rozšíření výroby do nových tkalcovských center, které bylo propojené s postupným poklesem prestiže vzorovaných tkanin do té podoby, jakou známe dnes.

Použití vzorovaných a vyšívaných hedvábných tkanin v sakrálním prostoru je až do roku 1965 pevně určeno na svrchní části parament a antependií. Zároveň jejich základní zbarvení bylo vymezeno na přesně definované barvy.²⁰

17 Kasule, dalmatika, pluviál, štola, manipul.

18 MARTINEK 2014, p. 17 sq.

19 KINZER 1929, p. 5.

20 Bílá, červená, zelená, fialová, černá, růžová a modrá.

Kat. č. 3.24. zašpičatělý ovál

Problematika přesunů a autentičnosti sakrálních sbírek

Sakrální textilní sbírky obsahující tkaniny 16.–20. století jsou pro soudobou českou kunsthistorii doposud neobjeveným prostorem pro badatelské úsilí. Po vnesení výnosů druhého vatikánského koncilu do života církve postupně odkládané nemódní liturgické soupravy ztrácejí svůj původní účel. Jejich historická vypovídající hodnota a umělecké sběratelství z mnohých dříve zapomenutých liturgických souprav vytváří doposud nenalezené umělecké poklady. Nejpalčivějším problémem textilního znalectví je přesnost datování sbírkových předmětů a jejich následné přiřazování ke správnému tkalcovskému centru. Pro lokální historii jsou zajímavé nuance spojované s přesuny tkanin v rámci určité oblasti, popřípadě provázání tkanin s lokálními donátory a řemeslníky. Na území České republiky neexistovaly v období před rokem 1800 žádné textilní dílny, které by v rozmezí 16.–18. století dokázaly kontinuálně vyrábět luxusní vzorované hedvábné tkaniny. Můžeme se setkat pouze s omezeným počtem dílen, které fungovaly po velmi krátké období.²¹

Neodvratná ztráta módnosti vzoru jednotlivých historických tkanin vnášela vždy tlak na jejich vlastníky. Postupné nahrazování již nemoderních parament vedlo k první vlně odkládání kompletních souprav do menších, nebo chudších farností. S tímto procesem se v rámci sledované oblasti můžeme setkat například ve farnosti Vyskytná nad Jihlavou. Zde se dochovala historicky nákladná tkanina,²² která se pravděpodobně do venkovské farnosti dostala z jihlavské farnosti, kam mohla být odložena z pražského kláštera Královské kanonie premonstrátů na Strahově.²³ Přes skutečnost, že přemístěním textilních souprav ztrácejí sbírkové předměty část své vypovídací hodnoty a často byly poškozeny v důsledku dlouhodobého používání, stěhování textilních sbírek dopomohlo k zachování alespoň některých luxusních textilií.

Rušení klášterů za vlády císaře Josefa II. mnohdy vedlo k transformaci dříve klášterních chrámů na farní kostely, které již byly ochuzeny o dřívější přísun kapitálu. Chrámy byly posléze nuceny používat při liturgii zbylé, nerozprodané části své-

ho vybavení. Podobný osud postihl i cisterciácký klášter Zlatá Koruna roku 1785.²⁴ Zdejší sbírka byla roku 2002 rozdělena a z části odprodána Národnímu památkovému ústavu v Českých Budějovicích, ale přesto je zde zachována liturgická souprava obsahující ojedinělou tkaninu, která byla obarvena do fialové barvy v průběhu 19. století v rámci téměř celé soupravy, aniž by byla souprava rozpárána.²⁵ Obdobné historické okolnosti potkaly i jezuitskou kolej v Březnici u Příbrami, která byla uzavřena z důvodu zrušení řádu papežem Klimentem XIV. roku 1773.²⁶ Sbírkou tkanin březnického chrámu sv. Ignáce z Loyoly a sv. Františka Xaverského je možné považovat za nejucelenější v rámci celé diecéze. Jiné textilní pokladnice zrušených klášterů byly v důsledku této činnosti konfiskovány a následně rozprodány do méně majetných farností, díky čemuž je možné učinit pozoruhodné nálezy i v malých venkovských chrámech.

V sakrálních pokladnicích je možné se setkat s druhotně použitými vzorovanými textiliemi. Příčinou přežití převážně profánních oděvů na paramentní soupravy byla nákladnost spojená s pořízením nových módních tkanin ze známých tkalcovských center, ze kterých byly zprostředkovávány obchodníky. Historické přešívání a opravy dodnes dochovaných souprav mnohdy vedly k použití dvojice látek z odlišných období v rámci jediného střihu. Zajímavé je, že v omezeném množství případů byla jako záplata použita historicky cennější tkanina,²⁷ nebo celý díl nově použité látky překrývá původní poškozenou textilií.²⁸ U druhotně použité textilie je mnohdy možné rozeznat celé části předešlého střihu, které mohou pocházet jak z profánního, tak i ze sakrálního prostředí. Proto je možné objevit množství tkanin z 18. století, které jsou v rámci svého střihu kombinovány s tkaninami z následujících staletí.

K historicky nejvýznamnějším přesunům částí chrámových pokladů dochází až ve 20. století. Jednotlivé vlny transformací členění církevní správy, vynucených vlivem dramatických dějinných zvratů, vedly k téměř nepředstavitelným

21 MÍKA 1980, p. 118 sqq.

22 Kat. č. 6.18.

23 Jedná se jen o nepodloženou domněnku, založenou na vzájemné majetkové provázanosti farností s pražským premonstrátským klášteřem.

24 POCHE A KOLEKTIV 1982, p. 363.

25 Kat. č. 2.12.

26 POCHE A KOLEKTIV 1982, p. 363.

27 Kat. č. 1.6.

28 V katalogu nepublikované tkaniny z Římskokatolické farnosti Zlatá Koruna a Trhové Sviny.

ztrátám na mobiliárních sbírkách. Hrubým odhadem se během jediného století mohlo ztratit více než 60% veškerých paramentů z období před rokem 1800.

Značná část textilních sbírek Diecéze česko-budějovické byla na počátku 20. století převedena do Diecézního musea, které zaniká roku 1927 a jeho sbírky byly převedeny do Městského musea v Českých Budějovicích.²⁹ Poněvadž je stále otázka vlastnictví této sbírky v etapě vleklého jednání, které podle mého názoru škodí i inkriminovanému souboru uměleckých děl, zavrhl jsem myšlenku na zahrnutí těchto předmětů do tohoto katalogu.

Prvotním impulzem negativních změn ve složení sbírek byly až události v jihočeském pohraničí v období po odsunu německého obyvatelstva, které bylo nuceno opustit toto území v důsledku Benešových dekretů. Rozsáhlá, původně hustě osídlená oblast se téměř ze dne na den vylihnula a později byla jen pozvolna osídlována. Následný vznik hlídaného pohraničního pásma v kombinaci s vojenským újezdem Boletice odsoudil mnoho kostelů k postupnému chátrání. Reakcí tehdejší církevní správy bylo zřízení systému ustanovení farností, které byly určeny ke svážení torz mobiliárních sbírek ze zrušených chrámů.

Některé cenné paramentní sbírky byly v poválečné době svázeny dle patronátního práva do Schwarzenberského rodového archivu v Českém Krumlově na dobu nezbytně nutnou, jelikož se předpokládalo, že aristokratická sídla jsou bezpečnějším místem, než osamocené kostely v krajině.³⁰ Tato činnost byla sice směřována k zachraně jednotlivých uměleckých památek, avšak o jednotlivých transportech mnohdy nenalezneme podrobnou inventární dokumentaci. Ohromující úbytek kléru způsobený odsunem německého obyvatelstva byl částečně nahrazen. V následujících desetiletích nastává postupný úbytek v řadách českých kněží i věřících v jednotlivých farnostech, který vedl ke scelování farností a opouštění mnoha dříve obsazených far. Vzniklá situace donutila klér přesouvat cenné části chrámových pokladnic do jiných farností. Důvodem byla především hrozba jejich odcizení. V období po II. vatikánském koncilu nastává změna střihu liturgických rouch, která je postupně následována pozbytím funkčnosti již nemoderních historických liturgických souprav. Druhá vlna krádeží sakrálních předmětů nastává v 90. letech 20. století. Reakcí na tuto situaci byla snaha o zavedení elektronického zabezpečovacího zařízení.

29 Současné Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

30 Interní archiv Biskupství česko-budějovického, fond Patronáty, bez inv. č., č. j. 1415/3 ze dne 14. 10. 1945.

Vývoj vzorů historických tkanin

Datování a utřídování umělecky cenných textilních sbírek má své postupy a vodítka, která byla definovaná v publikacích mnoha světově známých odborníků. Přesto je nutné si neustále připomínat, že přes značnou finanční nákladnost, se kterou vzorované komplexní tkaniny vznikaly, byl jejich vývoj a módnost jednotlivých dekorů nelineární. Okruhy vzorů se částečně vzájemně prolínají, existují paralelně v témže období a dokonce se můžeme setkat s tkaninami vymykajícími se zcela jednotlivým vzorovým řazením. Datování tkanin podle dekoru je spojeno s časovým vymezením v rozmezí od desetiletí po čtvrtstoletí.

S obdobnou nepřesností se můžeme setkat při určování původní proveniencie tkalcovské dílny, která konkrétní tkaninu zhotovila. Je sice možné přiřadit tkaninu do okruhu tkalcovských dílen určitého státu, odvážněji i města, avšak správným postupem by mělo být určení proveniencie tkaniny na základě dochovaných písemných pramenů. Je nutné si uvědomit, že i ty mohou být značně zavádějící, jelikož historický zapisovatel na tkaniny nahlížel z pohledu odlišných souvislostí než současný badatel. Látku je možné zaměnit s již neexistující, jelikož dochovaný záznam často nebývá dostatečně podrobný. Další možností je přiřazení textilie pomocí technologického rozboru kombinovaného se stylovou analýzou. Úlohou této metody je přesné porovnání jednotlivých tkanin na základě jejich strukturální podstaty. To nám dovoluje nalezení historicky identických tkanin zhotovených ve stejné tkalcovské dílně, ale také historických falz, která byla základem tehdejšího sortimentu mnoha lukrativních tkalcovských měst. V obou případech je zapotřebí mít k dispozici nezměrný fundus alternativ tkanin, které jsou dochovány a správně metodicky zpracovány. Dají se vysledovat například odlišné přístupy tkalců k technologickému zhotovení vzoru v rámci tkalcovského stavu. Dekory tkanin byly v historii často kopírovány v méně významných tkalcovských centrech. Pomocí specifických odchylek v rozmístění vazných bodů v rámci základu a vzoru tkaniny lze vysledovat kopie historických tkanin z období 19. a 20. století. Z těchto důvodů jsou jednotlivé tkaniny v katalogové části této knihy přiřazeny k významným tkalcovským centrům, poněvadž k nim neexistují archivní zprávy, které by přesně určovaly jejich původ.

Za další okruh stěžejních pramenů pro textilní kunsthistorii jsou považovány obchodní vzorníky, které v minulosti obsahovaly ústřižky tkanin. Můžeme se s nimi setkat v zahraničních uměleckoprůmyslových sbírkách. Jejich výzkum umožňuje zkoumat primárně technologickou stránku textilií, druhotně pak proměnu desénu. Museum für angewandte Kunst ve Vídni vlastní ve svých depozitářích rozsáhlou sbírku takovýchto vzorníků. Zde je možné díky množství dochovaných fragmentů vypořádat drobné rozdíly mezi tkaninami z 18. a 19. století. Zdejší textilní sbírka je precizně utříděna, každá tkanina má vlastní kartu, na které jsou uvedeny veškeré dostupné informace související s danou látkou. Zcela výjimečným pramenem je sbírka návrhů tkanin ve Victoria and Albert Museum v Londýně.³¹ Sbírkou tohoto muzea obsahují signované návrhy textilních vzorů 18. století, které se staly hlavním podkladem pro řadu studií tkanin tohoto století. Neméně významná je publikace souhrnu obchodních vzorníků tkanin zabavených britskou celní správou z roku 1764, která je uložena od roku 1972 též ve Victoria and Albert Museum v Londýně.³² Další světoznámý vzorník je spojen s francouzskou královnou Marií Antoinettou.³³ S jinými textilními vzorníky bychom se jistě mohli setkat v muzejních sbírkách po celém světě. Domnívám se však, že mnohdy nedokonale prozkoumané knižní a archivní zámecké sbírky v rámci České republiky mohou obsahovat malé množství obdobných obchodních vzorníků, které by současným badatelům pomohly lépe pochopit historický obchod s luxusními hedvábnými tkaninami.

Dalším, ale v našich podmínkách vzácným pramenem jsou archivní zprávy, spojené s dochovanými tkaninami, či jejich přímá souvislost s majitelem. Taková možnost je v praxi sakrálních sbírek mnohdy vyloučená. Liturgické soupravy byly v 19. a 20. století hojně stěhovány bez přesných záznamů. Zároveň tkaniny, z kterých byly liturgické oděvy šity, mnohdy byly použity z nesakrálních oděvů.³⁴ Tudíž možnosti dohledání jednotlivých indicií, které by vedly ke konkrétní dílně nebo provenienci,

31 ROTHSTEIN 1990.

32 MILLER 2014.

33 VALLAUD 2006.

34 ZEMINOVÁ p. 4.

jsou mizivé.³⁵ Nenajdeme-li ke zkoumané textilií písemné prameny a spoléháme-li se na svou dedukci založenou na poznatcích ze světové literatury, mohou vzniknout nepřestnosti, např. v případě textilie pocházející ze sbírky Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami,³⁶ jejíž téměř identické paralely můžeme vysledovat ve sbírkách Museum für Angewandte Kunst MAK ve Vídni,³⁷ Dommuseum zu Salzburg³⁸ a Museum für Kunst und Gewerbe Hamburg.³⁹ Zde zjistíme, že většina autorů odborných katalogů datuje jednotlivé tkaniny podle dochovaných pramenů souvisejících se vznikem oděvu anebo proklamují, že tkanina náleží do okruhu textilií z určitého období. Salzbur-

ská chrámová sbírka vlastní unikátní soupravu liturgických rouch, která je historicky spojována s bývalým biskupem Marcusem Sitticusem⁴⁰ a tudíž i datace tkaniny je poměrně úzce vymezena mezi roky 1612–1619, kdy byl zdejším biskupem. Nález nám sice napovídá, že březnická tkanina mohla být zhotovena v takto vymezeném časovém období, ale je pravdou, že tento okruh tkanin byl módní již v závěru 16. století. Podle četnosti dochovaných paralel můžeme usoudit, že se na přelomu období 16. a 17. století jednalo o oblíbený motiv, ale u jeho přesného časového vymezení vzniku se jedná pouze o odhad, který může být upřesněn na základě dochovaných písemných pramenů.

35 Více v kapitole Problematika proměn sakrálních textilních sbírek.

36 Kat. č. 1.5.

37 Fragment tkaniny je součástí nepublikovaných depozitárních sbírek, Museum für angewandte Kunst (MAK), Wien, Inv. č. T 08511-01-04-1926.

38 Soubor liturgických rouch je součástí nepublikovaných prezentovaných sbírek, Dommuseum zu Salzburg, Inv. č. 1/16/4, Inv. č. 1/16/1.

39 PREYSIG 1974, p. 83, Inv. č. 1889.10.

40 Soubor liturgických rouch je součástí nepublikovaných prezentovaných sbírek, Dommuseum zu Salzburg, Inv. č. 1/16/4, Inv. č. 1/16/1.

Textilní dekor 17. a 18. století

Tvarové uspořádání linií textilního vzoru využívá několik základních schémat, mezi které se řadí pruh, zašpičatělý ovál, esovitě zvlněná linie, symetrie podél vertikální / horizontální osy, popřípadě jejich kombinace, symetrický dekor s asymetrickým středem, asymetrie a roztroušené motivy. Tehdejší vnímání textilního dekoru nebylo členěno na jednotlivé etapy tak, jak je rozdělujeme dnes, tudíž ani forma vzorů nebyla konstantní.

Módní vzory využívaly určitých pravidel své stavby, která preferovala určité geometrické uspořádání základních linií vzoru. Toto pravidlo však vystihuje pouze hlavní ideový směr daného vzoru. Můžeme se setkat i s textilními dekory, které naše představy o ideálním vývoji dekoru popírají, a proto je obtížné je historicky zařadit.

Nevyváženost popisu vzorů 17. a 18. století je způsobena disproporcí badatelského úsilí ve snaze pochopit jednotlivé okruhy tkanin. Zároveň i zastoupení jednotlivých okruhů dekorů ve sbírkách Českobudějovické diecéze má své těžiště v tkaninách 18. století, tudíž není možné ani rámcově prezentovat vývoj dekoru 17. století na dochovaných tkaninách. Z těchto důvodů jsem se z pozice autora uchýlil k upřednostnění detailnějšího popisu u textilních vzorů 18. století, které mi svým hojným zastoupením v námi sledovaných sbírkách umožnily skutečné pochopení problematiky jejich transformace.

Symetrické vzory 17. století

Symetrické dekory jsou v rámci 17. století Barbarou Markowsky rozděleny do dvou skupin, které jsou od sebe odlišeny rozdílným časovým vymezením na první a druhou polovinu století. Vertikální osa symetrie je zde klíčová pro obě podskupiny tkanin. V první polovině století se stále ještě setkáváme s tradičnější skladbou dekoru, který je vepsán do skutečné pravidelné mřížky, jejíž úkolem je izolování ústředního, popřípadě ústředních motivů v rámci rozložení vzoru v ploše tkaniny. Tato podskupina tkanin také pracuje s linkou a linií, které jsou přerušovány a zvlněny dle potřeb návrhu. Je možné se tedy setkat s na sebe navazujícím vzorem, jehož tvarosloví je takto značně zjednodušeno a dokresleno drobnými motivy. V druhé polovině století sice ohraničení tohoto motivu přetrvává, ale jeho linie se více přizpů-

sobují potřebám celkové kompozice vzoru.⁴¹ více pracují s organickými tvary, náznakem a opouštějí svou dřívější formu. Symetrické dekory pracují s rostlinnými motivy, které se rozvíjejí do módní stylizace, jejíž kořeny lze mnohdy identifikovat v arabském světě. Zvláštní péče je především věnována ztvárnění květů.⁴²

Asymetrické vzory 1600–1650

Mnohdy hravé variace drobných dekorů hojně využívají efektů převrácení a posunutí základní figury dekoru. Vzniklá symetrie vymezuje tuto skupinu dekorů oproti soudobým symetrickým vzorům. Nejoblíbenějším detailem motivů jsou šikmé ozdobné proužky, části exotické květeny, tulipánů, akantových a palmetových listů. Elegance nepravidelně rozložených květinových motivů má mnohdy esovitě zvlněnou základní linii, která je doplněna o postupně se odklánějící části rostliny s dominantním květem. Ústřední motiv dekoru využívá nepravidelného rozložení rostlinné kompozice obdobně, jako tomu je u zvlněného a spirálového vzoru.⁴³ Inspirace motivy z oblastí arabského světa je stále ještě silná. Je možné ji rozpoznat v podstatě jednotlivých motivů a znázorňovaných předmětů.⁴⁴

Rozvilinové vzory 1630–1670

Základem této skupiny dekorů je esovitě zvlněná linie vytvářející nosnou kostru, která větší vyniká až při opakování vzorového raportu. Jednotlivé základní linie mohou být vzájemně propleteny. Motiv spirály mnohdy doplňuje tuto základní myšlenku konstrukce kompozice, nebo sám přejímá funkci ústředního motivu. Spirálové motivy se podle Petera Thorntona vyvíjí z asymetrických dekorů. Dvojice podskupin symetrických a asymetrických vzorů klade důraz na ztvárnění rostlinného motivu, v němž je upřednostňována prezentace květu, který u této skupiny dekorů má dominantní postavení.

41 Postupně přichází proměna geometrického ohraničení vzoru v organické tvary a tak postupně dochází ke změnám ve vnímání opakování vzorového raportu.

42 MARKOWSKY 1976, p. 203–219, 259–265.

43 Na vzájemné provázání obou skupin upozorňuje Peter Thornton.

44 MARKOWSKY 1976, p. 56sq, 220–252.

U mnohých vzorů je nepřehlédnutelná arabizující inspirace.⁴⁵

Rozsazený větévkový vzor 1660–1700

Drobný i středně veliký dekor vychází z asymetricky koncipovaných dekorů. Základní ideou vzorů je jeden i více do určité míry izolovaných motivů, které vyplňují plochu tkaniny. Podstatou konstrukce rozmístění jednotlivých ozdobných částí vzoru jsou hravé variace, kombinující jednoduché motivy do složitých nepropojených celků. Rozeseté větévkové vzory nesou ve své pozdní fázi druh stylizace, který je plně rozvinut u bizarních dekorů.⁴⁶

Podélné a příčné pruhové vzory 1650–1700

Ve druhé polovině 17. století se začíná objevovat skupina tkanin, u kterých jsou ústředním prvkem stavby dekoru ozdobné pruhy jdoucí ve směru osovy. Vzniklý podélně jdoucí prvek je vždy doplněn nebo kombinován s ústředním motivem vzoru. Zde je možné identifikovat inspiraci v ostatních vzorech druhé poloviny 17. století. Časté je využití převážně rostlinných motivů, které jsou použity v rozličných variacích dekorů tohoto období.⁴⁷

Bizarní vzor 1690–1720

První vymezení této skupiny tkanin učinil Otto von Falke, který ji jako první datoval do období kolem roku 1700. Za centrum jejího vzniku označil Španělsko.⁴⁸ Název bizarní hedvábí přiřazuje skupině textilií roku 1953 Vilhelm Slomann, ale mylně identifikuje místo vzniku dekoru do Indie.⁴⁹ Následně k této problematice publikovalo mnoho autorů, z nichž bych chtěl vyzdvihnout Barbaru Markowsky, která klade vznik motivu do Francie a ukazuje souvztažnosti se zašpičatělým dekorem.⁵⁰ Natalia Rothstein považuje za základ svého výzkumu bizarních tkanin dochované anglické návrhy z 18. století, uložené ve Victoria

and Albert Museum, které následně aplikuje na globální evropskou módu.⁵¹ Její striktní vymezení jednotlivých etap bizarního stylu však může být nepřenosné na francouzskou módu, jelikož anglická produkce nediktovala módní styl a někdy byli angličtí návrháři značně svébytní oproti svým francouzským kolegům. V současné době je nejdokonaleji zpracovanou publikací věnující se problematice tohoto dekoru katalog Hanse Christoph Ackermanna, který člení období dekoru do tří základních etap. První etapa se dá nazvat ranou fází vzoru, její historické zařazení je do období let 1690–1700.⁵² Vrcholná fáze dekoru spadá do období mezi roky 1700–1705. Přičemž vrcholné období je členěno do trojice podskupin: 1) *s květinami*,⁵³ 2) *s východoasijskými elementy*⁵⁴ a 3) *bez východoasijských elementů*.⁵⁵ Pozdní fáze dekoru je ohraničena léty 1705–1720.⁵⁶

Základní myšlenkou vzoru je kombinace exotické květeny s architektonickými prvky. Vznikaly tak složité motivy, odkrývající tehdejší představy evropských návrhářů o podobě exotického umění. Jejich tvorba byla ovlivněna různorodými motivy mimoevropského umění. Hlavním inspiračním zdrojem se stal dovoz uměleckých předmětů a flóry ze zámoří, pomocí kterých textilní designéři vytvářeli pomyslný exotický ideál.

Raná fáze vzoru je jednodušší ve své kompozici a nese ještě znaky typické pro 17. století, jako jsou například zvlněné a spirálově členěné motivy. Oproti tomu vrcholná fáze je nesmírně komplikovaná svou mnohotvárností kombinovanou s abstraktními křivkami a stylizovanými mřížkami, které jsou inspirovány geometrickým členěním ploch krajky a také architektonickým pohledem na ztvárnění ozdobné mřížky tvořící výplň oken. V dekoru bývají zakomponovány části staveb, nebo dokonce i celé budovy. Zajímavostí dekoru je časté elegantní propojení lampasu s damaškovou vazbou, umožňující dotváření v základu vzoru druhou rovinou dekoru.

45 MARKOWSKY 1976, p. 57sq, 253–268.

46 MARKOWSKY 1976, p. 56sq, 266–271.

47 MARKOWSKY 1976, p. 56sq, 272–275.

48 FALKE 1913, p. 130.

49 SLOMANN 1953, p. 35sq.

50 MARKOWSKY 1976, p. 61.

51 ROTHSTEIN 1990, et ROTHSTEIN 1994a, et ROTHSTEIN 1994b.

52 ACKERMANN 2002, p. 91, 116.

53 ACKERMANN 2002, p. 172.

54 ACKERMANN 2002, p. 128.

55 ACKERMANN 2002, p. 161.

56 ACKERMANN 2002, p. 203, 337, 389.

Detailně propracovaný vzor vytvořený za pomoci vzorujících útků je doplněn o svou druhou pomyslnou rovinu. Ta je zhotovena efektem damaškové vazby tak, že je zde za pomoci střídání lesklých a matných ploch vytvořena iluze druhého dekoru. Koncept rozložení vzoru do dvojice rovin je typický i pro zvlněné dekory 2. poloviny 18. století, které tuto iluzi vytvářejí efektem *liseré* útku.

Pozdní fáze bizarního dekoru nese výrazné znaky naturalistických částí v motivu, které jsou již předzvěstí nadcházejícího raně naturalistického období. Zároveň se celková kompozice dekoru značně zjednodušuje. U mnoha dochovaných fragmentů tohoto okruhu je značně obtížné určit, zda se ještě jedná o bizarní vzor.

Zašpičatělý oválný vzor 1700–1730

První definici specifického vzoru u skupiny textilií označovaných jako zašpičatělý ovál, něm. *Spitzenmuster*, učinil opět Otto von Falke,⁵⁷ který jej kladl do pozdního období francouzských bizarních tkanin. Barbara Markowsky tuto myšlenku následně rozvíjí, přičemž považuje zašpičatělý ovál za paralelní mutaci bizarního dekoru, který se s ním kontinuálně vyvíjí.⁵⁸ Další hypotézou je, že hlavním obdobím, kdy byl zašpičatělý dekor považován za módní, je období mezi lety 1720–1734. Domovem této skupiny tkanin byl Lyon, přičemž jejich výroba nebyla soustředěna jen na Francii.⁵⁹

Základní kompozice zašpičatělého dekoru využívá dvojice esovitě zvlněných linií, které jdou tkaninou a jsou vzájemně zrcadleny podél vertikální osy vzoru. Tím vzniká podél osy symetrie zašpičatělý ovál, který je pravidelně ve směru osy opakován. Zbývající části dekoru vytvářejí podél opakování ústředního motivu poloviční zašpičatělý ovál, který je dokreslen, využijeme-li druhou osu symetrie dekoru.⁶⁰ Při pozorném zkoumání zašpičatělých oválů si nemůžeme nepovšimnout skutečnosti, že část tkanin nese vzor, jehož kompozice připomíná bizarní vzor,

kteřý je pouze zrcadlen. Jednotlivé části motivů využívají převážně smyšlené exotické rostliny, palmové listy, nebo jen jejich části. Setkáme se zde s podobností umělecké stylizace ztvárnění rostlin u bizarního dekoru a zašpičatělého vzoru. Jsou ale i tkaniny mající prvky vycházející z naturalistického dekoru. Smyslem dekoru je za pomoci květeny vzbudit iluzi neuchopitelného vzoru, který je pravidelně opakován tak, že vzniká na první pohled zřetelná geometricky rozčleněná plocha. Ta má do svých zašpičatělých oválů vepsané dominantní iluzivní plody, květy a poupata. Za další podstatný typ dekoru můžeme považovat i značný barevný kontrast v jednotlivých částech dekoru, který se většinou projevuje v použití barvy základu a hlavní barvy dekoru.

Zašpičatělý oválný vzor zasahuje svým časovým vymezením do období bizarních tkanin a ve své pozdní etapě nese naturalistické prvky. Jeho interpretace spočívá v pochopení základní kompozice tkanin. Již od antických dob zná textilní návrhářství zrcadlení základní figury motivu podél vertikální osy. Tudíž lze na tento vzor nahlížet i z pohledu pomyslné alternativy bizarního a raněho naturalistického dekoru, který zůstává moderní pro svou praktickou využitelnost, která je díky své základní kompozici déle módní, než samotný bizarní dekor. Tudíž je pro tento vzor typické větší množství alternativ umělecké stylizace. Tento dekor byl pro svou velikost značně oblíben v nábytkářství, oděvnictví a také jako tapeta.⁶¹

Naturalistický vzor 1730–1750

Podstatou naturalistického vzoru je realistické zobrazování předmětů, které je v podobě motivů mnohdy zasazeno do iracionálních kompozic. Poněvadž je společnou podstatou vzoru částečný realismus, je přirozené, že samotný vzor je složen z více forem stylizace, na které je možné dekor dále členit. Dekor nachází inspiraci stejně jako bizarní dekor v mimoevropské fauně i flóře, kterou ovšem stylizuje odlišně. Naturalistický dekor již málo využívá druhého dekoru v pomyslném pozadí, které je tvořeno efektem damaškové vazby, ale často využívá pozadí homogenní barevnosti, které je členěno *cannelé* a *cannetillé* efektem.

57 FALKE 1913, p. 134 sq.

58 MARKOWSKY 1976, p. 64 sq.

59 GRUBER 1979, p. 8.

60 Druhá osa symetrie dekoru vzniká u osově souměrných dekorů.

Pokud je jejich vzorový raport malých rozměrů, je druhá osa symetrie patrná na textilií. Vyplňuje-li vzorový raport celou šíři tkaniny, vzniká efekt druhé osy symetrie vzoru pouze tehdy, přiložíme-li dvojici identických tkanin pevným okrajem k sobě tak, že jednotlivé části dekoru na sebe navazují.

61 MARKOWSKY 1976, p. 64.

Naturalistické vzory mají svůj inspirační zdroj opět ovlivněný zámořskými oblastmi a to do té míry, že se dá hovořit o fascinaci. Propojení jednotlivých oblastí umění je natolik silné, že se můžeme setkat s jistými izolovanými naturalistickými motivy, například v oblasti evropské porcelánové malby. Období naturalistických tkanin je Barbarou Markowsky rámcově řazeno mezi roky 1730–1750,⁶² přičemž nejucelenější soudobá publikace od Anny Jolly v některých datacích posouvá období dekoru na dobu mezi 1730–1745.⁶³ Přes poměrně krátké historické období vzoru nám rychlost proměn módního diktátu v kombinaci s mnohotvárností jednotlivých mutací dekoru zanechaly v evropských sbírkách mnoho výjimečných tkanin.

První okruh stylizace vzoru je pomyslná raná fáze dekoru, jelikož svou stylizací připomíná bizarní tkaniny. Základem dekoru jsou florální motivy, mnohdy doplněné o architektonické části. Jedinečnost této stylizace dekoru spočívá ve výrazném omezení barevných odstínů dekoru, které jednoznačně zastupuje úmyslně vynechané barvy. Ústřední motivy jsou precizně propracovány do nejmenších detailů, doplněny o přechody barev a vypracovány větším počtem vzorujících útků. Domnívám se, že tento okruh tkanin byl původně ranou fází dekoru, která se stala svébytnou paralelní linií k hlavnímu proudu naturalistického vzoru. Nejedná se, jak by se mohlo na první pohled zdát, o lacinější mutaci cenných tkanin, ani o lokální módní hříčku, ale o samostatný poddruh chápání naturalistického dekoru. Pracnost jednotlivých složitých tkalcovských postupů je zde kombinována s luxusními nákladnými materiály. To pouze potvrzuje rovnoprávnost této svébytné podskupiny.

Druhý okruh naturalistického vzoru je ve svých detailech maximálně naturalistický. Specifikem jeho umělecké stylizace je nutnost precizní propracovanosti všech detailů motivu. Setkáme se zde též s jemnými přechody barev a téměř snovými kompozicemi, které jsou vystavěny z lehce identifikovatelných částí. Koncepce vzorů naturalistických tkanin jsou většinou nereálné a znázorňují pomyslnou snovou představu. Většina motivů je inspirována složitými rostlinnými motivy, doplněnými o zajímavé nevšední věci, kterými

mohou být předměty z porcelánu, drobné stavby, lodě, průhledy krajinou, nebesa, shluky domů a také živočichové. Kontrast vrcholně naturalistické kompozice spočívá v metodicky přesném propracování předmětů v nevšedních souvislostech. Oproti bizarním vzorům zde již nejde o fiktivní kopii mimoevropského umění.

„Styl Revel“ 1730–1740

Přesto, že tento okruh tkanin je pojmenován kombinací slov styl a jména francouzského návrháře tkanin Jeana Revela, žijícího v letech 1684–1771,⁶⁴ nejedná se o vzor tkanin v pravém slova smyslu. Tento textilní okruh je řazen do krátkého období okolo let 1730–1740⁶⁵ a tudíž se prolíná s tkáninami nesoucími naturalistický dekor. Styl Revel označuje prvek nepřímo přejatý z malířských technik, jehož základem je vzájemné prolnutí vzorujících útků v oblastech přechodu jednotlivých barevných ploch. Již tak vysoký počet použitých barev v rámci dekoru je lokálně doplněn o barevné přechody, které poté vytvářejí efekt připomínající malbu. Se stylem Revel je možné se setkat v rámci detailně propracovaných květů a detailů dekorů.

Rozvilinový a zvlněný úponkový vzor 1740–1775, 1789?

Dvojice označení textilních dekorů může být brána jako dvojice velice podobných samostatných vzorů, nebo jako jediný dekor mající dvě varianty. Za vzájemné pojítka obou variant můžeme považovat základní figuru vzoru, která je částečně přejata z tkalcovské tradice. Hlavní figura kompozice využívá tzv. otočeného vzoru, který je inovován o linii podélně jdoucí tkaninou, ve tvaru esovité zvlněné křivky připomínající festony, větvičí se keř, kožešinu či krajku. Tento pomyslný základ doplňují jemně stylizované kompozice složené z květů, pruhů krajek, kožešin a drobných ovocných stromků. Druhým hlavním znakem zvlněných dekorů je umístění do prostoru vně záhybů základní linie. Je-li základní linií stylizovaný stonek rostliny nebo keře, tak do tohoto prostoru vyrůstá bohatě kvetoucí větévka. Můžeme se setkat i s bohatě pojatou kyticí, nebo dokonce i s drobným stromkem, umístěným do pozice druhého ústředního motivu. Technický raport u tohoto okruhu tkanin zahrnuje základní figuru i s jejím

62 MARKOWSKY 1976, p. 66 sq.

63 JOLLY 2002.

64 SCHÜMANN/TIETZEL 1975, p. 8.

65 MARKOWSKY 1976, p. 66.

otočením. Z tohoto důvodu je možné při efektu opakování vzoru ve směru osnovy nalézt drobné, tkalci nechtěné, odchylky.

Zvlněné dekory opět křísí myšlenku vzoru složeného z dvojice pomyslných rovin. První část je utvořena efekty vzorujících útků, přičemž druhá část dekoru je tvořena *liseré* efekty jediného, zpravidla bílého útku. Pro základní vazbu tkanin byly většinou zvoleny odvozené plátňové vazby. U tkanin s maximálně propracovaným dekorem je možné se setkat s *cannelé* nebo *cennetillé*, které byly doplněny o efekt, který způsobuje útky nevázané flotování osnovy *poil* na lícové, či rubové straně tkaniny. Popisovaný vzorující efekt kopíruje kontury dekoru a dokonce se objevuje pod všemi plochami dekoru.

Podle Barbary Markowsky je okruh zvlněných dekorů řazen do období mezi roky 1740–1775.⁶⁶ Svě poznatky opírá nejen o starší odbornou literaturu, ale i o archivní návrhy z Victoria and Albert Museum. Je ale nutné poznamenat, že efekty základních figur vytvářející vzory jsou technicky známé již od dob antiky a není zcela možné každou otočenou kompozici považovat za zvlněný dekor. Rok 1740 je určující pro počátek zvlněných dekorů. Zrod a život naturalistických a zvlněných vzorů se mírně časově překrývají, proto nelze vnímat návaznost jednotlivých okruhů textilních etap lineárně, ale vždy s ohledem na mnohotvárnost vzorových variant.

Rané období zvlněných dekorů je čas přechodu z módního naturalistického motivu v krajkový vzor, který je doprovázen specifickým způsobem stylizace. Vrcholná etapa dekoru je zřetelně rozpoznatelná a lehce zařaditelná a je zdrojem pro pozdní a závěrečnou formu dekoru. Pozdní etapa zvlněných dekorů (1770–1789) se dá rozdělit na tři základní směry. První z nich stereotypně pokračuje ve vrcholném zvlněném dekoru. U druhého okruhu si můžeme povšimnout mnohotvárnosti motivů, které dávají vzniknout samostatné umělecké stylizaci. Za inspirační zdroj můžeme považovat vrcholné období dekoru, jelikož přebírá jeho hlavní kompozice ve tvaru písmene S a zrcadlí jej. Základní křivka dekoru již není jen ve tvaru písmene S a je doplněna o symetrii získanou dodáním druhé křivky. Kompozice může připomínat ve svém geometrickém základu již popisovaný

zašpičatělý dekor. Použitým základním motivem je květina, či dokonce celý keř, který může být doplněn o krajkové mašle. I tento dekor je možné členit na další dvojici poddruhů podle práce se základem vzoru. První klasická forma přejímá homogenně pojatý základ, nebo jej doplňuje o *liseré* efekt. Druhá skupina jej zaplňuje plošně pojednanými listy, u kterých již není náznak plasticity. Barbara Markowsky tento „podokruh“ vzoru řadí mezi samostatnou skupinu sakrálních tkanin jako *Paramentenstoffe*. Jedná se pouze o změnu zařazení dekoru do jiné skupiny, nikoliv odlišné datování. Znovuobjevení tohoto dekoru nastalo v 19. století, kdy dochází k výrobě historizujících tkanin. Jejich vzájemné odlišení je možné za pomoci drobných technologických odchylek, které jsou vynuceny odlišnými technologickými parametry tažného systému a Jacquardovského kartového programu.

Rozsazený, pruhový a drobný vzor

Velikost dekoru i jeho technické zpracování bylo nezřídka podřízeno účelu tkaniny. Ozdobné čalounické látky, stejně jako tapety s damaškovou vazbou byly velmi často tkány mnohem delší dobu, než tomu bylo u tkanin s luxusně provedenými barevnými vzory. Výroba byla podmíněna obnovami stávajících interiérů, které nepodléhaly takovou rychlostí diktátu módy, jako aristokratické oděvy. Dekory se nechávaly opětovně vyrobit podle starších, již časem zničených předloh. Datování těchto okruhů tkanin komplikují benátské, florentské a římské tkalcovské dílny, umístěné v dříve významných textilních centrech, které jsou posledními zástupci téměř zaniklého okruhu dílen v minulosti zaměřených na výrobu látek. V obchodní nabídce výrobců lze nalézt vzory historizujících tkanin, které byly dále vyráběny téměř dvě století na tkalcovských stavech Jacquardovského typu.

Podelné a příčné pruhové vzory 1760–1800⁶⁷, jak již napovídá pojmenování této podskupiny, jejich podstatou jsou pruhy jdoucí ve směru osnovy, které převážně odděluje další rostlinný dekor, nebo jsou samy o sobě zdobně pojednané. Pomyslnou otázkou tohoto okruhu textilního vzoru je přesné vymezení vůči ostatním tehdy módním textilním dekorům. Přejímání jednotlivých motivů

66 MARKOWSKY 1976, p. 67.

67 MARKOWSKY 1976, p. 10, 347–354.

zakomponovaných do podstaty podélně jdoucích linií je mnohdy obtížně oddělitelné.

Drobný a roztroušený vzor 1725–1800,⁶⁸ příznačný název obou vzájemně prolínajících se skupin dekorů napovídá, že se jedná o vzory skládající se z drobných květinových motivů, rozličně komponovaných do prostoru vzorového raportu. Jednotlivé části mohou být rozloženy symetricky, nebo asymetricky. Druhá skupina drobných vzorů je vsazena do jednotlivých okének zdobné, striktně pravidelné mřížky, na kterou je plocha tkaniny rozčleněna.

Vzory určené pro konkrétní typy oděvů

V třetí třetině 18. století se můžeme setkat s tkaninami určenými pro pánské kabáty a vesty, jejichž vzor obsahoval veškeré součásti střihu zakomponované jako části dekoru tkaniny; stačilo je pouze vystříhnout a upravit na požadovanou velikost. Zpracování vzoru obsahovalo i ozdobné chlopně na kapsy, potahy knoflíků i vyznačení

knoflíkových dírek. Plochy mezi jednotlivými díly střihu byly ve tkanině bílé. Jako příklad je možné představit tkaninu z chrámové sbírky v Chlumu u Třeboně. Zde se nám dochovala názorným způsobem unikátní látka, střihem původně určená pro pánský kabát, jejíž fragmenty byly použity na baldachýn, který zdobil sochu Madony.⁶⁹ Podobně tomu bylo v případě textilie z Freiburské sbírky oděvů, kde z této tkaniny byl ušit oděv na sochu Madony pro místní Loretánskou kapli.⁷⁰

Sakrální tkaniny 1750–1800

Se sakrálními tkanými vzory se setkáváme pouze okrajově v katalogu Barbary Markowsky.⁷¹ Takto označovaný okruh tkanin je řazen do období 1750–1800. Zřejmě se nejedná o nejluxusněji zpracované dekory, jejichž raporty by svými rozměry vzbuzovaly obdiv, nýbrž o tkaniny nižší kategorie. Druhá polovina 18. století je specifická rozvojem výroby tkanin v méně významných centrech.⁷²

68 MARKOWSKY 1976, p. 10, 355–364.

69 V katalogu nepublikovaná tkanina z Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

70 STEINAUER 2013, p. 98.

71 MARKOWSKY 1976, p. 365–369, kat. č. 674–685.

72 Domnívám se, že kombinace výše zmíněných informací nám může naznačovat, že import textilií se sakrálními vzory pocházela převážně z Vídně.

Tkalcovská centra

Francie

Na počátku 17. století je francouzská výroba luxusních tkanin stále zastiňována tradičními italskými tkalcovskými centry. Změna této situace je přisuzována francouzskému ministru financí Colbertovi, který vycítil významný finanční potenciál francouzského textilního průmyslu a prostřednictvím korespondence s nejmenovaným lyonským obchodníkem s látkami zjistil, že je možné v Lyonu tkát zlaté a stříbrné tkaniny, stejné jako v Itálii. Finanční podpora krále Ludvíka XIV. byla prvním krokem pro započetí transformace tuzemského hedvábnického průmyslu. Zdejší výroba hedvábných tkanin narůstala a o dva roky později přijal ministr Colbert předpisy týkající se dekorů tkanin, tkalců, materiálů a vazeb. Regule později umožnily, aby se Francie v tomto umělecko-průmyslovém odvětví proslavila.⁷³ Tento úspěch podpořila i skutečnost, že v Lyonu byla dvakrát ročně představována nová kolekce tkanin, což znamenalo nemalý finanční tlak na evropskou šlechtu v souvislosti s obměnami garderob.⁷⁴

Za další francouzská tkalcovská centra jsou považována města Tours a Paříž, stejně jako byla považována za hlavní centra francouzské kultury a módy. Důsledkem královské podpory průmyslové výroby bylo přeorientování ostatních hedvábnických center na kopírování francouzských dekorů. Díky tomu se motivy francouzských designérů stávaly velice rychle celoevropskými a jejich sláva ovlivňovala i ostatní odvětví umění. Můžeme hovořit o vývozu francouzské kultury do celé Evropy, což přinášelo francouzskému trůnu kromě prestižního postavení i nemalé finanční zisky.⁷⁵

Itálie

Italská města od závěru 17. století o své výlučné postavení na poli textilní výroby postupně přicházela, ale to neznamená, že by již nebyla kupci s tkaninami vyhledávána. Za nejznámější tkalcovská centra byla považována města Janov, Benátky, Lucca, Florencie, Turín a Bologna. Zdejší tradice zpracování a tkaní hedvábí má své kořeny již ve 13. století. Na konci 17. století zde vznikl bizarní vzor, ale podrobnosti o jeho návrhářích neznáme. Konec tohoto století byl v Itálii ve znamení produkce luxusních

sametů, které byly velice pestře vzorované a mohly mít odlišné délky vlasu. Samety byly v této době finančně cennější než vzorované hedvábné lampasy. Postupné odsunutí italských měst do pozadí nastalo po vrcholném období bizarního dekoru. V důsledku toho se změnilo i pojetí tkalcovství. Místní produkce tkanin se stále více soustřeďovala na rychlé kopírování francouzských módních tkanin s tím, že italská centra se na rozdíl od jiných mohla opřít o punc své tradice. Touto situací byla Itálie nucena vyrábět velice kvalitní tkaniny, které nebyly tak nákladné, jako ty francouzské. Zároveň si na přelomu století dokázala udržet jedno z evropských výrobních prvenství, spočívající ve výrobě rozměrných textilních motivů, jež byly častým exportním sortimentem vyváženým i do Francie.⁷⁶

Španělsko

V 17. století se Španělsko po velikých mocenských ztrátách stalo jen stínem své bývalé hedvábnické slávy. V historii nalezneme i tradici sahající až do období středověké arabské invaze, která společně s muslimy do tohoto království přinesla dovednosti nutné ke tkaní těch nejluxusnějších tkanin. Svého času bylo Španělsko společně se Sicílií nejvyhledávanějším tkalcovským centrem středověku, avšak postupným posilováním francouzského vlivu španělských tkalců pomalu ubývalo.⁷⁷

Anglie

Zdejší sbírky jsou pro textilní historii nesmírně cenným zdrojem, který je díky výzkumu Wilhelma Slomanna, Petera Thorntona, Natalie Rothstein a dalších předních textilních znalců dobře probádaný. Anglický textilní průmysl byl od 16. století tradičně soustředěn do Canterbury a od druhé poloviny 17. století se přesouval i do Londýna. Věhlas zdejší výroby nedosahoval úrovně francouzských a italských konkurentů. Hlavní místní inspirací pro organizaci výroby byly francouzské tkalcovské předpisy a organizace práce.⁷⁸ Je samozřejmé, že byly i tkaniny, které nesly mírně osobitý dekor vybočující z francouzských představ. Převážně se však setkáváme s květinovými dekory typickými pro 18. století.⁷⁹

73 SCHÜMANN/TIETZEL 1975, 1987, p. 7.

74 ZEMINOVÁ 1974, p. 4.

75 GRUBER 1979, p. 9.

76 MARKOWSKY 1976, p. 56 sqq.

77 MARKOWSKY 1976, p. 30.

78 MARKOWSKY 1976, p. 31 sq.

79 MARKOWSKY 1976, p. 32 sq.

Oblast dnešního Německa

Tato lokalita neměla příliš rozvinutou výrobu, která by byla orientována na vývoz tkanin do ostatních zemí Evropy. Zdejší cílem bylo spíše uspokojit potřeby pruského dvora a popřípadě šlechtických rodů v oblasti nám dnes známé jako Německo. Za nejvýznamnější historická tkalcovská centra v současnosti považujeme Berlín a Krefeld.⁸⁰

Vídeň

Vídeň byla doajista tkalcovským centrem produkujícím hedvábné tkaniny, ale o zdejší výrobě 18. století nemáme mnoho zmínek. Je zřejmé, že se vídeňští tkalci soustředili na kopírování francouzských a italských tkanin. Cílovým zaměřením výroby byly potřeby císařského dvora a rakouské šlechty, přičemž zdejší tkaniny musíme brát jako méně kvalitní alternativu tradičních center. Důvodem byl tlak šlechty na lehkost a pestroba

revnost tkanin, které svojí cenou musely konkurovat módním francouzským tkaninám. Císařské výnosy omezující dovoz luxusních látek podporovaly zdejší produkci,⁸¹ která zatím zůstává neprozkoumanou.

Praha

V Praze je v 18. století doložena jediná nám známá produkce morušovníků v hradebních příkopech, kde bylo roku 1787 zaznamenáno na 3483 vzrostlých morušovníků a 20 854 sazenic. Tyto stromy však nemusely sloužit jen jako zdroj potravy pro housenky bource morušového. Lýko těchto stromů se používalo i k výrobě papíru. Jedinou pražskou tkalcovnou hedvábní 18. století je dílna v Anežském klášteře, která působila již od roku 1775.⁸² Je otázkou, zda zdejší výroba kromě jednoduchých damaškových a taftových hedvábných tkanin neprodukovala i složitější typy textilií.

80 MARKOWSKY 1976, p. 32 sq.

81 MÍKA 1980, p. 21.

82 MÍKA 1980, p. 18 sqq.

Kat. č. 3.27. zašpičatělý ovál

Deponování a dlouhodobé uskladňování tkanin

Při výzkumu historických tkanin vždy musíme mít na paměti své zdraví. Historické textilie jsou vždy organického původu, tudíž si nemůžeme být jisti, zda zkoumaný předmět neobsahuje zdraví nebezpečné zárodky již běžně se nevyskytující chorob. Ty při nedodržení preventivní hygieny mohou badateli značně zkomplikovat život. Falešná jistota a absence užívání ochranných pomůcek může v této kombinaci a dlouhodobém horizontu pod vlivem plísní způsobit i řadu nemocí. Mezi ochranné pomůcky v tomto případě řadíme respirátor a ochranné rukavice, které neslouží pouze badateli, ale i zkoumané tkanině, která je tak uchráněna destruktivním účinkům lidského potu nebo hlenu.

Postupná degenerace textilních vláken vede nejen ke změnám v barevnosti tkaniny, ale také k jejich křehnutí. Proto je důležité dodržovat zásady dlouhodobého uchovávání tkanin a také být obezřetný při jejich přemísťování, jelikož tkaniny jsou nesmírně náročné na dlouhodobé deponování. Vlákná textilií jsou citlivá na světlo, prach, nevhodnou nebo proměnlivou vlhkost, plísně a houby, chemické kontaminanty, škůdce, teplotu a mechanické vlivy.

Doporučená relativní vlhkost pro depozitáře je přibližně 55 %. Vlákná tkanin jsou hygroscopická, tudíž změny vlhkosti mají na ně extrémně destruktivní účinek. Proměnlivost relativní vlhkosti vede k nabývání objemu a smršťování jednotlivých vláken. Vzniká tak vnitřní tlak, který může vyústit k pozvolné nezvratné destrukci struktury textilie.⁸³

Vliv vysoké vlhkosti neodvratně vede k napadení tkanin plísněmi a houbami. V opačném případě, klesne-li relativní vlhkost pod 20 %, dochází k přeschnutí vláken, které následně ztrácejí svou pružnost. Zvláště destruktivní je případ prudkých změn relativní vlhkosti vzduchu, kdy dochází střídavě k bobtnání vláken v důsledku vysoké vlhkosti a následnému přesychání.⁸⁴

V posledních 50 letech dochází k degeneraci vláken i v důsledku znečištění ovzduší. Vzduch přenášející prachové částičky obohacené zejména v městském prostředí o nebezpečné olejnaté a další

chemické sloučeniny se dostává z venkovních prostor do depozitářů. Postupně vznikající prachové vrstvy následně pozvolna destruuje samotná vlákna historických tkanin. Jedině prostřednictvím kvalitních klimatizačních systémů doplněných o kvalitní filtraci, v kombinaci s předchozím restaurátorským vyčištěním tkanin, je možné z velké části zajistit eliminaci této hrozby.⁸⁵

Napadení tkanin škůdci je vždy destruktivní. Můžeme se setkat nejen s molem šatním, rybenkami, ale i s hlodavci a pavouky.⁸⁶ Je nezbytné oddělovat škůdci napadené předměty od ostatních textilních sbírek a v období zvýšené aktivity hmyzu uložené deponované předměty pravidelně kontrolovat. Nevýhodou pestře vzorovaných hedvábných tkanin je, že je není možné restaurovat do původního stavu vzhledem k negativním vlivům nevhodného uložení. Proto je správné deponování v dobře vybavených centralizovaných depozitářích prozatím jediným správným řešením. Kompromisní uložení v neupravených prostorách v sakrálních objektech je vhodné jen pro dočasné uskladnění. Stav, ve kterém jsou jednotlivá sakrální roucha, je z podstatné části způsoben předchozí špatnou manipulací a nevhodným uložení.

Deponujeme-li textilie pokládáním na vodorovnou plochu, musíme vždy podkládat jednotlivé záhyby tkaniny neimpregnovanou a nebarvenou látkou nebo nekyselým papírem, jelikož nepodložené a příliš ostré sklady vedou v dlouhodobém časovém horizontu k enormnímu namáhání skla v místě ohybu, které může způsobit přelomení tkaniny. Tyto proklady je dobré pravidelně kontrolovat a v případě nutnosti je obměňovat za nové. Můžeme se setkat s deponáty, které mají stříh již značně poškozený díky předchozímu uskladnění. S tímto druhem sbírkového předmětu bychom měli manipulovat opatrně tak, aby se dále nepoškozoval. V důsledku vrstvení jednotlivých textilních předmětů na sebe mohou trpět nejen vlákna enormním zatížením, ale také vzrůstá riziko napadení předmětu škůdci a je značně snížen komfort přehledného vyhledávání v deponovaných předmětech. Nespornou výhodou uložení textilních deponátů ve vodorovné poloze je optimální roz

83 FLURY-LEMBERG 1988, p. 57.

84 ŠKRDANTOVÁ 2006, 24 sqq.

85 FLURY-LEMBERG 1988, p. 56.

86 Pavouk, přestože se neživí textilním vláknem, tak znečišťuje především složené samety tvorbou svých kokonů. V těchto místech často dochází ke snížení vlasu samety.

ložení váhy střihu. Například u pluvialů a jiných těžkých oděvů je tato skutečnost zcela nezbytná. Takto deponované předměty je částečně možné překládat, ale sklad nesmí procházet místy, kde je již jiný ohyb, vyztužované místo, aplikace, nebo výšivka. Veškeré horizontálně uskladněné předměty by měly být překryty nebarvenou tkaninou nebo odkyseleným papírem. Toto opatření dlouhodobě ochraňuje tkaniny proti vlivům slunečního záření a prachu.⁸⁷

Uskladňujeme-li tkaniny tak, že je zavěšujeme v rámci depozitáře, musíme vždy přizpůsobit závěsný systém danému předmětu. Neuděláme-li to, časem se střih sbírkového předmětu přizpůsobí závěsnému systému, což vždy vede k poškození v podobě potrhání tkanin, rozpadu švů, nebo k degradaci původního tvaru tkaniny, popř. celého střihu. Je tedy důležité, aby zejména u ramínek byla podpora ramen správného tvaru, šířky a z vhodného materiálu. Zavěšujeme-li sbírkové předměty v řadě za sebou, je dobré na ně opatřit ochranný návlak, který tkaniny ochrání proti vzájemnému mechanickému poškození, ale také proti ničivým účinkům prachu a světla.⁸⁸

Při prezentování historických tkanin je správný světelný režim neopominutelným problémem, kterému se budeme obtížně podřizovat. Již při vystavení tkaniny 200 000 luxů po dobu jedné

hodiny jsou patrné známky degradace barevnosti textilie. Ekvivalentem tohoto případu je prezentace téže tkaniny po dobu 50 dní po dobu 8 hodin při osvitu 500 luxů. Proto je doporučeno vystavovat historické tkaniny při pouhých 50 luxech a to na dobu 500 dnů. Taktéž je nezbytné odstranit dlouhodobé působení ultrafialového a infračerveného záření. Účinky vystavení tkanin jakémukoliv typu světelného záření má kumulativní účinky, s kterými musíme vždy počítat. Pouze umělým osvětlením expozice je možné dosáhnout, tak nízké světelnosti.⁸⁹

Sakrální sbírky byly již historicky vybaveny rozličnými policovými a závěsnými systémy, které usnadňovaly dlouhodobé ukládání liturgických souprav. Textilie v období před rokem 1800 náležely k luxusnímu vybavení chrámu, tudíž postupy na jejich uskladňování byly mnohdy vysoce sofistikované. Můžeme se setkat se skříněmi speciálně přizpůsobenými pouze na uskladňování pluvialů. Zajímavostí je, že zde byl zabudovaný systém konzol, které bylo možné jednotlivě vytáčet ze skříně ven. Přes každou konzolu byl položen pluvial v místech své vertikální osy, a tak byla maximálně rozložena jeho váha. Některé sakristie měly dřevěná šuplata, která byla opatřena textilními díly vyztuženými koženými pásy. Úkolem tohoto systému bylo podpoření vzdušnosti paramentní skříně.

87 MARTINEK 2014, p. 61 sq.

88 MARTINEK 2014, p. 62 sq.

89 FLURY-LEMBERG 1988, p. 56.

Významná zahraniční pracoviště

Současný výzkum barokních hedvábných tkanin je posouván díky skvělému výkonu malého počtu světoznámých pracovišť. Historicky nejvýznamnějším je asociace CIETA (Centre International d'Études des Textiles Anciens), která je přidružená k lyonskému uměleckoprůmyslovému muzeu. Zdejší institut se orientuje na výzkum historických technik tkaní a jejich návaznosti na širší historické okolnosti. Nejcenějším zdejším přínosem pro výzkum tkanin je centralizace a systematizace tohoto vědního odvětví. Zdejší instituce je též postavena na světově jedinečné tradici proslulých tkalcovských dílen, které budovaly proslulost města Lyon, coby centra nejluxusnější textilní výroby od závěru 17. století až po současnost. Asociace CIETA také umožňuje školení odborných pracovníků.

Dalším významným pracovištěm je londýnské Victoria and Albert Museum, které vlastní největší sbírku signovaných i datovaných textilních návrhů. Od třicátých let 20. století zde byli zaměstnáni jedni z nejvýznamnějších publikujících kurátorů námi sledovaného odvětví užitého umění. Přesah muzea do bezbřehého odvětví dějin umění věnovaného historickým interiéřům dává zdejším kurátorům široký odborný přehled, který je tak potřebný pro správné chápání drobných nuancí textilních dějin.

Posledním z výčtu výzkumných muzejních pracovišť je nadace Abegg-Stiftung, sídlící ve švýcarské vsi Riggiberg v kantonu Bern. Pomyslná zapadlost zdejšího pracoviště reflektuje umístění rezidence zakladatelů zdejší nadace. V současné době se výzkum historického textilu nadace Abegg-Stiftung řadí na světově první místo. Zdejší publikační činnost je soustředěna i na jiné druhy umělecké tvorby, než je hlavní zaměření muzea. Publikační výstupy jsou členěny do několika základních oddílů. Prvním a zároveň stěžejním oddílem je katalogová řada se specifickou stavbou katalogových hesel, která kombinují technologický rozbor, popis stavby dekoru, předpokládané složení jednotlivých částí tkalcovského stavu (na kterém byl zkoumaný vzorek utkán) a paralelní historické tkaniny ve světových sbírkách. Podrobný a zároveň komplexní přístup k popisovanému fragmentu tkaniny činí místní katalogy takřka nepřekonatelnými. Tzv. řada Riggisberger Berrichte v jednotlivých číslech dává prostor nejen místním, ale i světově

uznávaným odborníkům přispět k většinou přelomovému sborníku věnovanému kunsthistorii blížící se většinou svým zaměřením některému z okruhů textilní historie. Zdejší nadace je dále zaměřena jako školící pracoviště pro textilní restaurátory.

V západní Evropě existují i další muzea zaměřená na tkaniny, jako je například Deutsches Textilmuseum Krefeld, Österreichisches Museum für angewandte Kunst / Gegenwartskunst, Centre for Textile Research, Textilmuseum St. Gallen a další. Avšak jejich význam je výrazně nižší v porovnání s první trojicí zmíněných institucí.

Kat. č. 2.18. bizarní dekor

Technologie a metodika výzkumu

Rychlý vývoj rozmanitých textilních dekorů 16.–18. století si v současnosti vynucuje částečně umělelou systematizaci. Rozčlenění vzorů na jednotlivé okruhy je dnes v zahraniční textilní kunsthistorii vodítkem, které napomáhá při datování jednotlivých sbírkových předmětů. Základní kompozice dekoru a její opakování v rámci plochy tkané textilie má své kořeny již v období antiky. Použití základních figur opakování dekoru je většinou podřízeno diktátu módy. Jednotlivé okruhy textilních vzorů se mnohdy historicky prolínají a přesné zařazení komplikuje i úmyslné kopírování historických vzorů v průběhu 19. století. Pro přesné pochopení textilie je nutné kombinovat analýzu dekoru s technologickým rozbořem, jinak můžeme dojít k chybným závěrům při datování. Je důležité si také uvědomit, že jednotlivé textilní vzory mohly být vyráběny v téže dílně delší období. Nepřesné datování je mnohdy typické pro damašky, tapety, popřípadě čalounické látky, jelikož historická autentičnost je typická i pro jejich mladší kopie. Ty byly kontinuálně vyráběny pro rekonstrukce historických interiérů.

Pojem technologický rozbor zahrnuje mnoho technických údajů, díky kterým je možné co nejdetailněji popsat zkoumanou tkaninu a pochopit tak klíčové nuance, které jsou v tomto odvětví umění jeho samotnou podstatou. Důležitým údajem je hustota tkaniny, počet, vzájemný poměr a funkce jednotlivých osnov, řazení a počet útků v *passée*, jednotlivé vazby vzniklé ve tkanině a jejich vzájemné provázání. Dále se zjišťuje materiální složení a zákrut jednotlivých nití. Následně jsou tyto informace doplněny o podrobnosti spojené se samotným vzorem: z jak velkého technického raportu je složen, jakými efekty opakování vzniká vzorový raport a kolik jeho opakování je použito v šíři tkaniny. Každá vzorovaná tkanina byla zhotovena pouze na jediném tkalcovském stavu a veškeré vazby tak musely být vzájemně provázány. Cílem rozboru je dokonalé porozumění struktuře tkaniny a zároveň zjištění uspořádání tkalcovského stavu. Pro zhotovení jednotlivých částí tkaniny byly využívány rozdílně fungující systémy pracující s osnovními nitěmi. Tkalcovský stav mohl být vybaven i několika systémy tkalcovských listů, z nichž některý vytvářel základní vazbu tkaniny a jiné jednotlivé vazebné efekty ve tkanině. U tkanin majících složitý dekor se setkáme s tak-

zaným tažným systémem, který mohl být spojen i se zvláštní soustavou listů. Tažný systém v soustavě tkalcovského stavu měl zásadní úkol. Jelikož nesl program zakotvený do systému tzv. žabek, tak pro každý předem nadefinovaný prohoz zvedal osnovní nitě, díky čemuž vznikl prošlup pro vzorující útek(y). Obecně vzato byl tažný systém v tkalcovském stavu podstatou vzniku složitých a rozměrných vzorů. Opatřením jednotlivých složitých součástí tkalcovského stavu nebo nepozorností tkalce vznikají tkalcovské chyby. Jejich sledování nám může nalézt mnoho technicky pozoruhodných informací, které mohou být zajímavé, pokud porovnáváme identičnost u dvojice textilních fragmentů, které jsou v majetku rozdílných institucí.

Tradiční podmínkou pro vytvoření technologického rozboru je materiální zázemí v podobě restaurátorské dílny, nebo ateliéru se speciálním vybavením, zahrnujícím výkonné mikroskopy, fotoateliér a textilního znalce v pozici konzultanta. Kvůli finančnímu zázemí tohoto projektu a roztroušenosti sbírkových předmětů nebylo možné použít tradiční postupy, proto bylo přistoupeno k částečně improvizované metodice, nahrazující jinak tradiční postupy uzpůsobené terénnímu výzkumu. Místo klasického mikroskopu bylo využito přenosného mikroskopu s pevně daným třicetinásobným zvětšením. Toto zvětšení je dostatečně detailní do té míry, že je patrný i zákrut jednotlivých nití, efektů tkaniny a porovnání jejich provázanosti. Nevýhodou této improvizace je nutná blízkost badatele u zkoumaného vzorku, která vede k dlouhodobé inhalaci nečistot z tkanin; šíře čočky badateli neumožňuje počítání dostavy a zároveň umělé přisvětlení posouvá škálu barev do žlutých odstínů.⁹⁰ Jelikož nebylo možné přemístit veškerý textilní materiál ke zkušenému textilnímu kurátorovi z důvodu zhotovování jednotlivých rozborů, proto bylo nutné opět změnit již standardní postup zpracování technologických rozborů. V terénu byla provedena veškerá nezbytná měření, poznámky, nákresy a technologické rozboru s pomocí již zmíněného přenosného mikroskopu. Následně byla provedena podrobná fotodokumentace, zahrnující i podrobné detailní makrofotografie, které se staly hlavním pilířem pro konzultaci jednotlivých efektů ve strukturách tkanin. Detailnost makrofotografie umožňuje badateli ob-

90 Změna škály barev komplikuje pozorování metalických lamel.

dobnou práci se zkoumaným fragmentem tkaniny, jako kdyby použil k tomu určený mikroskop.

U datování jednotlivých látek bylo přistoupeno k přejímání informací z katalogů nadace Abegg-Stiftung,⁹¹ periodizace tkanin od Barbary Markowsky,⁹² popřípadě datací zahraničních textilií

spojených s konkrétní historickou osobností nebo archivními prameny. V problematice spojené s přiřazováním tkanin k významným textilním centřům je nezbytné postupovat obezřetně a kriticky reflektovat jednotlivé okruhy dekorů s uznávanou zahraniční literaturou.

Závěrem

Je obdivuhodné, že i přes všechny historií vytvořené nesnáze, které po staletí ovlivňovaly složení sakrálních pokladnic, bylo možné sestavit tento katalog, do kterého byl zahrnut pouze výběr z dochovaného materiálu. Kompoziční pestrost a mnohotvárnost barevných variací jednotlivých dekorů nám i přes torzální stav chrámových pokladů Českobudějovické diecéze umožňuje částečně zrekonstruovat proměny textilních dekorů 18. století a nechává nás jen částečně nahlédnout i na textilie 16.–17. století. I přes mnohdy nezaznamenanou historii spojenou s jednotlivými tkaninami je celková výpověď dochovaného celku jedinečnou, neboť se může stát cenným vodítkem pro mnoho pododvětví kunsthistorie a historie nevázané na české prostředí. Pouze výzkumy pracující i s badatelskými výsledky zahraničních pracovišť, které jsou podpořeny správným používáním odborné terminologie, dokáží české textilní sbírky plnohodnotně prezentovat.

Přesto, že se v česky psané odborné literatuře příliš nesetkáme s takto zpracovanými katalogovými hesly, domnívám se, že jedině začlenění podrobných technologických popisů k základním údajům zkoumaných tkanin umožňuje sofistikovanou badatelskou činnost. Křehkost historických tkanin ukazuje, že precizně zpracované katalogy nám pomohou zajistit, že i následující generace badatelů budou moci pochopit pestrost sakrálních i muzejních sbírek, alespoň tak, jak je známe dnes. Mnohdy neodborně uložené tkaniny postupem času nejen ztrácejí svou původní bohatou barevnost, jsou napadány škůdci, křehnou, ale také se ztrácejí.

91 ACKERMANN 2000 et JOLLY 2002.

92 MARKOWSKY 1976.

Katalog

Kat. č. 1. 1.

Karmínový taft se zlatými květy mezi palmetami

Datace: první třetina 17. století⁹³

Způsob použití: 2 dalmatiky; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Tábor.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast: Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, první třetina 17. století, Itálie, inv. č. D 719.⁹⁴

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Karmínový základ dekorovaný stylizovaným rostlinným zlatým dekorem. Vzor je koncipován do pomyslné šestiúhelníkové sítě, přičemž horní a dolní ohraničení dekoru je utvořeno dvojicí stylizovaných palmových listů. Boční ohraničení je vytvořeno jednoduchou palmetou. Ústředním motivem je jednoduchý pravidelný květ. Technický raport je v šíři tkaniny mnohokrát opakován s efektem zrcadlení podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 3. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. Identickou vazbou je také vázán mimo svůj vzorující efekt na rubu tkaniny.

Dostava *réduction de chaîne*: 90 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek. Technický raport (v. 10,2 cm, 3,5 š. cm) šíři tkaniny nelze rekonstruovat. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: zlatá lamela.

93 Symetrický vzor.

94 MARKOWSKY, kat. č. 238, p. 205.

Kat. č. 1.2.

Zelený lampas fond double-étoffe s kyticemi v ozdobných vázách

Datace: kolem roku 1600⁹⁵

Způsob použití: Kasule; plochy lemující dorsální a pectorální stipes; kombinována s vyšívanou textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Svojšice.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast:

- 1) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, kolem roku 1600, inv. č. D 655.⁹⁶
- 2) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, kolem roku 1600, inv. č. D 651.⁹⁷
- 3) Textilní sbírka Mönchenglabdach, kolem roku 1600, Itálie, kat. č. 18.⁹⁸

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Hráškově zelený základ překrytý fialovým rostlinným dekorem na způsob arabesky: Osy opakovaného symetrického vzoru jsou zároveň osami dvou symetrických fantaskních „stromků.“ První z nich nese ornamentálně pojaté větvoví s různorodými listy, jahodami a žaludy. Druhý stromek je dekorován palmovými listy, ibiškovými květy a granátovými jablky. Dvojice stromků vyrůstá z nízkých váz, které jsou vzájemně posunuty o zhruba polovinu výšky raportu, a zvýrazňují diagonální mřížku, jako základní schéma vzoru. Motiv je v šíři tkaniny vícekrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampas fond double-étoffe, broché, à liage repris.*

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Liseré* tvoří s vaznou osnovou plátňovou vazbu v celé ploše tkaniny, čímž vzniká efekt druhé tkaniny. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 28 nití/ cm. Útky v *passée*: základní

útek, *liseré* útek. Technický raport (v. 18 cm, š. 13 cm). *Découpure*: 2 osnovní nitě; 2 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; zelenavé *jaspé*; bez znatelného zákrutu. Vazná osnova: hedvábí; fialová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; hráškově zelená; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: vlna; sytý krémový odstín; velice výrazný zákrut ve směru Z.

⁹⁵ Symetrický vzor.

⁹⁶ MARKOWSKY 1976, kat. č. 169, p. 180.

⁹⁷ MARKOWSKY 1976, kat. č. 169, p. 180.

⁹⁸ BRÜES 1985, p. 2.

Kat. č. 1.3.

Bílo-šedý příčný hrotový kepr s dekorem bodláku

Datace: kolem roku 1600⁹⁹

Způsob použití:

- 1) Kasule; dorsální a pektorální stipes, ozdobné pruhy v oblasti ramen; kombinována s textilií kat. č. 1.4.
- 2) Ozdobná zakončení štoly/ manipulu pouze fragment.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast: Katedrála sv. Mikuláše ve Freiburgu kat. č. 91, datována závěr 17. století.¹⁰⁰

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Bílo-šedý základ příčně rozčleněný drobnými zlatými lamelami. Podstatou dekoru je pomyslná šestiúhelníková síť, v níž je použit ústřední motiv zjednodušeného osově souměrného květu bodláku obecného. Od základu květiny vyrůstá dvojice dlouhých listů vytvářející pomyslné dolní a boční ohraničení motivu, čímž je utvořeno i vizuální vymezení pro opakování motivu a vzniká tak již popisovaný efekt rozložení opakování dekoru do šestiúhelníkové sítě. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát zrcadlen podél vertikální osy. V oblastech ozdobných zakončení štoly / manipulu je dochována dvoubarevná varianta dekoru, kdy je vzor vyveden modrými nitěmi základního útku.

Struktura tkaniny: *Chevron sens chaîne, lancé*.

Základ: Příčná hrotová keprová vazba s dvojitým hrotem K 8/2 tvořená osnovou a základním útkem; v oblasti dekoru dochází k rozpadu základní vazby efektu *par découpure*.

Efekty: *Lancé* tvoří s osnovou plátňovou vazbu. Dostava *réduction de chaîne*: 22 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancovaný útek. Technický raport (v. 27,5 cm, š. 17,5 cm). *Découpure*: 2 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: vlna; bílo-šedá; výrazný zákrut ve směru Z. Základní útek: vlna; cihlově červená (ve druhé variantě modrá); výrazný zákrut ve směru Z. *Lancé* útek: zlatá lamela.

⁹⁹ Symetrický vzor.

¹⁰⁰ SCHÖPFER/ VONLANTHEN / OTAVSKÝ 1983, p. 194.

Kat. č. 1.4.

Bílo-šedý damašek se stylizovaným florálním motivem

Datace: kolem roku 1600¹⁰¹

Způsob použití: Kasule; plochy lemující dorsální a pektorální stípes; kombinována s textilií *kat. č. 1.3.*

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast:

- 1) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, kolem roku 1600, Itálie, inv. č. D 750.¹⁰²

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessein à pointe*.

Bílo-šedý základ nesoucí dekor, jehož podstatou je síť složená ze zašpičatělých oválů, nesoucí ve svých liniích vysoce stylizovaný rostlinný motiv, který je vždy v polovině stěny diagonálně překryt obdobnou stuhou. V oblasti setkání stěn sítě je motiv doplněn o dvojici vertikálně se zrcadlící listů. Vnitřní plochy sítě jsou vyplněny párem motivů, které jsou též značně stylizovány a znázorňují osově souměrné rostlinné motivy koncipované do pomyslného kosočtvercového tvaru. Technický raport je v šíři tkaniny minimálně jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 8, lancé, à liage repris*.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem, která se v oblasti dekoru mění na A 1/7.

Efekty: Lancé je vázán každou 2. nití osnovy efektem *à liages repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 40 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek. Technický raport (v. 11 cm, š. 6,8 cm) šíři tkaniny nelze rekonstruovat. Decoupure: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; světlá písková; bez znatelného zákrutu. Základní útek: zdvojená vlněná nit; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: zlatá lamela.

¹⁰¹ Symetrický vzor.

¹⁰² MARKOWSKY 1976, kat. č. 225, p. 200.

Kat. č. 1.5.**Zelený lampas s kyticemi exotických květů**

Datace: první polovina 17. století¹⁰³

Způsob použití: Kasule; plochy střihu lemující pektorální a dorsální stipes; kombinována s textilií kat. č. 3.7.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast:

- 1) Königliches Kunstgewerbe Museum zu Dresden, Španělsko, polovina 16. století.¹⁰⁴
- 2) Museo del Tessuto di Prato.¹⁰⁵
- 3) Museo del Tessuto di Prato.¹⁰⁶
- 4) Museum für angewandte Kunst (MAK) Wien, inv. č. T 08511-01-04-1926.¹⁰⁷
- 5) Dommuseum zu Salzburg, 1612–1619, inv. č. 1/16/4, 1/16/1.¹⁰⁸
- 6) Museum für Kunst und Gewerbe Hamburg; 2. polovina 16. století; inv. č. 1889.10.¹⁰⁹

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Zelený základ nesoucí dekor v barevném odstínu syté žluté. Dekor je složen z šestiúhelníkové sítě, jejíž diagonální stěny jsou utvořeny dvojicí provazů vzájemně provázaných dvojicí uzlů; vertikální strany sítě nesou dvojici jednoduchých rostlinných motivů, která je v horizontálních liniích sítě střídána; vnitřní plochy sítě obsahují dvojici vzájemně podobných motivů, znázorňujících osově souměrnou ozdobnou vázu s exotickými a evropskými květinami. Tyto motivy jsou také v horizontálních liniích sítě střídány. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 5, lancé*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A4/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé I* a *lancé II* tvoří s vaznou osnovou odvozenou keprovou vazbu K 3/2 Z, kdy jsou efektem zároveň vázány 2 útky (1x *lancé I* a 1x *lancé II*). Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 106 nití/cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I a *lancé* útek II. Technický raport (v. 42 cm, š. 15,6 cm) je vícekrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; zelené *jaspé*; výrazný zákrut ve směru S. Vazná osnova: hedvábí; sytá žlutá; mírný zákrut ve směru S. Základní útek: hedvábí; modro-zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; sytá žlutá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: zdvojený tenký stříbrný drátek kruhového průřezu.

Rekonstrukce vzoru

¹⁰³ Symetrický vzor.

¹⁰⁴ KUMSCH 1908, list 51, obr. 2.

¹⁰⁵ FANELLI 1975, kat. č. 10.

¹⁰⁶ FANELLI 1975, kat. č. 34.

¹⁰⁷ Fragment tkaniny je součástí nepublikovaných depozitárních sbírek.

¹⁰⁸ Fragment tkaniny je součástí nepublikovaných depozitárních sbírek.

¹⁰⁹ PREYSIG 1974, p. 24, 83.

Kat. č. 1.6.

Šedomodrý damašek s dvojicí exotických rostlin

Datace: 1700–1750¹¹⁰

Způsob použití:

- 1) 2 kasule; pektorální stipes pouze horní část; kombinována s textilií kat. č. 2.21. a tkaninou, která není součástí katalogu.
- 2) Manipul; veškeré pohledové/ líčové části střihu, vyjma ozdobných zakončení; kombinována s textilií kat. č. 2.21. a tkaninou, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast:

- 1) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, 2. čtvrtina 17. století, Itálie, inv. č. Z 763.¹¹¹
- 2) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, 2. čtvrtina 17. století, Itálie, inv. č. Z 764.¹¹²
- 3) Královská textilní sbírka Rosenborg, šaty krále Frederika III, 1640.¹¹³

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*.

Šedo-modrý základ dekorovaný velice stylizovaně ztvárněným dekorem v barevném odstínu písčově žluté. Dvojice nad sebou koncipovaných a vůči sobě posunutých motivů vyobrazuje dvojici exotických rostlin s listy, květy a plody. Motiv je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem. V oblasti dekoru dochází k převrácení vazby na A 1/4.

Dostava *réduction de chaîne*: 102 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek. Technický raport (v. 25 cm, š. 20,5 cm) je pravděpodobně v šíři tkaniny 3 krát opakován. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; šedo-modrá; s mírným zákrutem ve směru S. Základní útek: hedvábí; písčově žlutá; bez znatelného zákrutu.

¹¹⁰ Asymetrický vzor.

¹¹¹ MARKOWSKY 1976, kat. č. 225, p. 249.

¹¹² MARKOWSKY 1976, kat. č. 225, p. 249.

¹¹³ FLAMAND 1940, p. 47 sq, obr. b.

Detail vzoru

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 2.1.

Zelený damašek se stříbrnou exotickou rostlinou

Date: 1700–1705¹¹⁴

Způsob použití: Kalichové vélu; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Český Krumlov.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast: Židovské muzeum, Praha, inv. č. 65.583.¹¹⁵

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor; *dessin suivi*. Zelený základ dekorovaný větvicím se keřem, jehož stříbrný stonek s dominantními květy je ve vertikálním směru zvlněn. Rozličné listové vytváří damaškový základ tkaniny. Vzorový raport je nejspíše v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, broché*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. V oblasti vzorujícího efektu dochází k převrácení vazby na 4/1.

Efekty: *Broché I* a *broché II* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 150 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport v. 48 cm, š. 24 cm. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; zeleno-modrá; s mírným zákrutem S. Základní útek: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše oranžová se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu.

114 Okruh vrcholně bizarních vzorů s květy.

115 SLOMANN 1953, p. 21 et p. 212 sq.

Kat. č. 2.2.

Modrý lampas s bordurami a exotickými květy

Datace: 1700–1705¹¹⁶

Způsob použití:

- 1) Kasule; dorsální a pectorální stipes, ozdobné pruhy v oblasti ramen; kombinována s textilií kat. č. 3.18.
- 2) Pluviál; plochy střihu lemující columnu; kombinována s vyšíváním textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Nepomuk.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast: Sbírka Abegg-Stiftung, Francie-Itálie 1690–1700, inv. č. 1648.¹¹⁷

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Modrý základ se složitě komponovaným dekorem, jehož ústředním motivem je ozdobná široká bordura mající lomenou podélně jdoucí linii připomínající v opakování dekoru zubořez. V rámci vzoru je použita i druhá podélně jdoucí bordura, která je zvlněna tak, aby při opakování dekoru pravidelně procházela první bordurou. Celý motiv je doplněn o smyšlené exotické rostliny s květy a plody. Pozadí dekoru je ozdobeno rozličně pojatými mřížkami. Technický raport je v šíři tkaniny pouze jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: Lampas *fond damas satin de 8, lancé, broché*.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. Vazba se v oblasti dekoru mění na atlasovou vazbu A 1/7.

Efekty: *Broché I – broché IV* tvoří s nitěmi vazné osnovy keprovou vazbu K 1/3 S. *Lancé* je přidán do efektu *broché I – IV*, tak že s vaznou osnovou paralelně vzniká keprová vazba K 2/2 S; tzv. *trame d'accompagnement*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 174 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek,

lancé útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. 57 cm, š. 25,8 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (52 cm). *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; sytě modrá; znatelný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; modrá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílo-šedá; znatelný zákrut Z. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše krémová se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit ondě; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše krémová se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit ondě; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek V: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu.

¹¹⁶ Okruh vrcholně bizarních vzorů s květy.

¹¹⁷ ACKERMANN 2000, kat. č. 87, p. 175.

Kat. č. 2.2.

Kat. č. 2.3.

Krémový damašek se vzájemně propletenými liniemi a květy

Datace: 1700–1705¹¹⁸

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Kalichové vélum; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) 2 manipuly; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) Bursa; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Český Krumlov.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Sbírka Deutsches Textilmuseum Krefeld, Francie kolem 1700–1705, inv. č. 00971.¹¹⁹

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*.

Krémový základ, který je dekorován dvojicí vzájemně se proplétajících linií, které jsou tvořeny ozdobnými pentlemi, z jejichž hmoty vyrůstají drobné větvičky s exotickými květy a palmovými listy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem. V oblasti vzorujícího efektu dochází k převrácení vazby na 4/1.

Efekty: *Lancé* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 130 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancé útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 40 cm, š. 27 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; krémová; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; krémová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; sytě modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná krémová duše se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit ondě; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovínutá ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S.

¹¹⁸ Okruh vrcholně bizarních vzorů s květy

¹¹⁹ TIETZER/ GASTHAUS 1987, p. 22.

Kat. č. 2.4.

Modrý damašek s exotickou květenou

Date: 1700–1705¹²⁰

Způsob použití: Kasule; plochy stříhu lemující dorsální a pektorální stipes; kombinována s textilií kat č. 5.7.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Prácheňského muzea v Písku.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Modrý základ dekorovaný smyšlenou exotickou vegetací kombinující rozměrné mřížky s palmovými listy a drobnou vegetací. Technický raport je v šíři tkaniny pravděpodobně jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 décochement 3 tvořená osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití hlavní osnovy keprovou vazbu K 1/4 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 70 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancé útek. Technický raport (v. 34 cm, š. více než 17,5 cm) je pravděpodobně jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; blankytně modrá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; blankytně modrá; bez znatelného zákrutu. Lancé útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

120 Okruh vrcholně bizarních vzorů s květy.

Kat. č. 2.5.

Cihlově červený damašek s exotickým keřem prorůstající krajkou

Date: 1700–1705¹²¹

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující dorsální a pektorální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 2.22.
- 2) Bursa; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Kalichová pala; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) Manipul; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Prácheňského muzea v Písku.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*. Původně cihlově červený základ dekorovaný větvičkami se exotickým keřem s dominantními palmovými listy doplněnými o drobnou vegetaci, které prorůstají podélně stoupající krajkou. Technický raport je v šíři tkaniny pravděpodobně jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, à liages repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití hlavní osnovy keprovou vazbu K 1/4 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 100 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek. Technický raport (v. 80 cm, š. 24,5 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (51 cm). *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; lososová; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; lososová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

¹²¹ Okruh vrcholně bizarních vzorů s květy.

Kat. č. 2.6.**Sytě zelený lampas s exotickou vegetací a fragmenty architektury**

Date: 1705–1711¹²²

Způsob použití: Kasule; plochy stříhu lemující pektorální a dorsální stipes; tkanina je v rámci stříhu kombinována s vyšíváním látkou, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Borovany.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Zelený základ dekorovaný na pohled chaoticky koncipovaným dekorem, kombinujícím části architektury (balustrádové zábradlí a prolamovaná mřížka) překryté bujnou exotickou vegetací složenou z květů a listů. Technický raport je v šíři tkaniny nejspíše jen jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: Lampas *fond satin turc, broché, liseré, à liages repris*.

Základ: Čtyřvazná atlasová vazba A 3/1 *décochement* 3-2-1-0 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/3.

Efekty: *Lancé* I s *broché* III tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 2/6 Z, kde útek *lancé* II vytváří *trame d'accompagnement*. *Lancé* II s *broché* IV tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 2/6 Z, kde útek *lancé* II vytváří *trame d'accompagnement*. *Broché* I, *broché* II a *broché* V tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 Z.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní ku 1 niti vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 150 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. 90,8 cm, š. více než 22 cm) je nejspíše jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; sytě zelená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; pís-kově žlutá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; pís-kově žlutá; mírný zákrut S. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. *Lancé* útek II: hedvábí; sytě zelená; mírný zákrut S. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše krémová se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše krémová se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše okrová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z okrovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek V: hedvábí; X útků 5 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

122 Okruh naturalizujících bizarních vzorů s architektonickými prvky.

Kat. č. 2.6. rekonstrukce vzoru

Kat. č. 2.7.**Podélně pruhovaný lampas s rostlinným dekorem**Datace: 1705–1711¹²³

Způsob použití: Kalichové véлум; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Nepomuk.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Barevnými podélnými pruhy členěný základ je dekorován dvojicí podélných linií. První vytváří jemný bílý motiv stylizovaně vykreslující hrotyvitě komponovaný úponek s listy a drobnými plody. Druhá linie má za základ prohnutý stonek, na němž jsou složité komponovány květy s listy. V pozadí motivu se nachází krajka. Technický raport není v šíři tkaniny opakován.

Struktura tkaniny: Lampas *fond taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s vaznou osnovou plátňovou vazbu. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. *Dostava réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 32 cm, š. 24 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (49 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; barvena v podélných pruzích tzv. *rayé* do 5 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu. Vazná osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S.

123 Okruh bizarních vzorů přecházejících k naturalistickému znázorňování.

Kat. č. 2.8.**Modré gros de Tours s exotickými rostlinami**Datace: 1705–1711¹²⁴

Způsob použití: Dvoudílný baldachýn; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Dekor je rozdělen do dvojice rovin. První z nich vytváří stříbrnou květinu s ostnatým propnutým stonkem, listy a dominantním květem. Druhá rovina vzoru vytváří na pozadí dekoru opakující se motiv trojice bodů. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba *gros de Tours* tvořená základním útkem, liseré útkem a osnovou. Efekty: *Lancé* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Lancé* tvoří s každou 5. nití osnovy K 1/3 S Z efektem *à liage repris*. *Broché* I – *broché* III tvoří s každou 5. nití osnovy K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 23 cm, š. 27 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí, blankytně modrá; mírný zákrut S. Liseré: hedvábí, blankytně modrá; bez znatelného zákrutu. *Lancé*: hedvábí; sytě modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S.

124 Okruh bizarních vzorů přecházejících k naturalistickému znázorňování.

Kat. č. 2.9.**Cihlově červený lampas s exotickou květenou**Datace: 1711–1720¹²⁵

Způsob použití:

- 1) Kasule; dorsální a pektorální stipes, ozdobné pruhy v oblasti ramen; kombinována s textilií kat. č. 5.2.
- 2) 2 dalmatiky; dorsální a pektorální parura, ozdobný pruh lemující okraje rukávů; kombinována s textilií kat. č. 5.2.
- 3) Pluvíál; columna; kombinována s textilií kat. č. 5.2.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Jindřichův Hradec.

Dekor: Dochovaná velikost fragmentů tkaniny poukazuje, že se jedná o jednoduchý postupný obrazový vzor; *dessin suivi*, nebo symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*. Cihlově červený základ dekorovaný hojnou smyšlenou exotickou vegetací s rozličnými květy, plody a listy, skrze které prochází systém po sobě jdoucích mřížek připomínající krajku mezi květinami. Technický raport je v šíři tkaniny pravděpodobně jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: Lampas *fond damas satin de 8, broché*.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. Efekty: *Lancé* I je přidán do efektu *broché* I, tak že s vaznou osnovou paralelně vzniká keprová vazba K 2/2 S; tzv. *trame d'accompagnement*. *Lancé* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 Z. *Broché* I - *Broché* III tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 Z.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 4 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 120 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 54 cm, š. více než 25,5 cm) je pravděpodobně jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; původně sytě růžová; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílo-šedá; mírný zákrut Z. Základní útek: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná zlacená lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit ondé; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílošedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná pozlacená lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí, X útků 3 barevných odstínů.

125 Okruh naturalizujících bizarních vzorů s rokajemi.

Kat. č. 2.10.**Bílý lampas s exotickou květenou**Datace: 1711–1720¹²⁶

Způsob použití:

- 1) Kasule; dorsální a pektorální stipes; kombinována s textilií, která není součástí katalogu.
- 2) 2 dalmatiky; dorsální a pektorální stipes, ozdobné pruhy lemující okraje rukávů kombinována s textilií, která není součástí katalogu.
- 3) Pluvíál; columna, štít; kombinována s textilií, která není součástí katalogu.
- 4) Štola; ozdobná zakončení; kombinována s textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Jindřichův Hradec.

Dekor: Postupný obrazový vzor; *dessin suivi*.

Dekorem překrytý základ dekorovaný hojnou smyšlenou exotickou vegetací s rozličnými květy, plody a listy. Pod vegetací podchází široká stříbrná bordura s ozdobnými okraji, ta je jedenkrát diagonálně překřížena užší zlatou bordurou s opakujícím se motivem vinné révy a ozdobným okrajem. Technický raport je v šíři tkaniny pravděpodobně jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: Lampas satin de 8, lancé, broché.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 Z. *Lancé* II je přidán do efektu *broché* I a *broché* II, tak že s vaznou osnovou paralelně vzniká keprová vazba K 2/2 S; tzv. trame *d'accompagnement*. *Broché* I - *broché* V tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 Z.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 8 nití na hlavní 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 120 nití ku 1 cm. Útky *en passée*: základní útek, lancovaný útek I, lancovaný útek II, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. 66,5 cm, š. 25 cm) je nejspíše jedenkrát opakován v šíři tkaniny (pravděpodobně 51 cm). *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

¹²⁶ Okruh naturalizujících bizarních vzorů s rokajemi.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; růžová; velice mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; velice mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná krémová se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek V: hedvábí; X útků 2 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 2.11.**Lososový lampas s exotickým keřem**Datace: 1711–1720¹²⁷

Způsob použití:

- 1) Kasule; dorsální a pektorální stipes, ozdobné pruhy v oblasti ramen; kombinována s karmí-
učástí katalogu.
- 2) Štola; ozdobná zakončení; kombinována s kar-
mínovým sametem z 19.–20. století, který není
součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Kájov.

Dekor: Dochovaná velikost fragmentů tkaniny poukazuje, že se jedná o jednoduchý postupný obrazový vzor; dessin suivi, nebo symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Základ cihlově červeného odstínu je téměř zcela překryt zdánlivě chaotickým rostlinným deko-rem, který vyobrazuje smyšlený exotický keř s rozměrnými listy, rozličnými květy a plody. Hmotou keře vertikálně prochází zvlněná ozdobná krajka. Technický raport je nejspíše v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: Lampas *fond satin de 5, liseré, broché*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I je přidán do efektu *broché* II a *broché* III, tak že s vaznou osnovou paralelně vzniká keprová vazba K 2/2 S; tzv. *trame d'accompagnement*. *Lancé* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem. *Broché* I - *broché* IV tvoří s vaznou osnovou osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 4 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 110 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 45 cm, š. více než 25 cm) je nejspíše jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; původně cihlově červená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; původně cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit ondě; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí, X útků 4 barevných odstínů.

127 Okruh naturalizujících bizarních vzorů s rokajemi.

Kat. č. 2.12.**Původně cihlově červený lampas s exotickou rostlinou a krajkou**Datace: 1705–1720¹²⁸

Způsob použití:

- 1) Kasule; ozdobné pruhy přecházející přes ramena, dorsální a pektorální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 3.12.
- 2) 2 dalmatiky; ozdobné pruhy lemující rukávy, dorsální a pektorální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 3.12.
- 3) Pluvíál; column a kápě, tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 3.12.
- 4) 2 štol; ozdobně zakončení střihu; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 3.14. Bursa; jedna ze stran; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 3.14.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Zlatá Koruna.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *des-sin suivi*. Původně cihlově červený základ byl dekorován motivem kombinujícím stříbrné plochy dvou efektů doplněné o modré a zelené linie. Základem dekoru je podélně jdoucí stříbrná krajka s okrasně tvarovanými okraji. Vedle krajky vyrůstá exotická popínavá rostlina kombinující více druhů květů, plodů a listů. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: Lampas *fond satin de 7, broché, liseré, à liage repris*.

Základ: Sedmivazná atlasová vazba A 6/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. Efekty: *Lancé* I a *lancé* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 Z. *Lancé* III tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 2/6 Z; do vazby je přidán *broché* útek I nebo *broché* útek III, zde *lancé* III plní funkci *trame d'accompagnement*. *Broché* I a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 Z; do vazby je přidán *lancé* útek, kde plní funkci *trame d'accompagnement*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 3 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 155 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *lancé* útek III, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 35 cm, š. 25 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (51 cm). *Découpure*: 7 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut Z. Vazná osnova: hedvábí; světle krémová; mírný zákrut Z. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu.

Lancé I: hedvábí; kobaltově modrá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* II: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* III: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S.

Poznámka: Téměř veškeré fragmenty tkaniny jsou druhotně obarveny bez rozpárání svů do fialovo-karmínového odstínu. Jediná autentická součást soupravy je bursa.

¹²⁸ Okruh pozdně bizarních vzorů s vertikálními pruhy.

Kat. č. 2.13.**Krémový damašek s exotickými rostlinami mezi pruhy**Datace: 1705–1720¹²⁹

Způsob použití:

- 1) Pluviál; plochy stříhu lemující columnu; tkanina je v rámci stříhu kombinována s textilií z 20. století, která není součástí katalogu.
- 2) Dalmatika; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Nová Cerekev.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor; *desin suivi*.

Světle krémový základ je dekorován dvojicí vertikálně jdoucích krajek se stylizovaným rostlinným dekorem a okrasně členěnými okraji. Tento motiv je doplněn o exotickou popínavou rostlinu rostoucí vertikálně za krajkami s do popředí procházejícími úponky doplněnými o dominantní listy a květy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5 lancé, broché, à liages repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 2 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* I tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 140 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 59,5 cm, š. 26 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53 cm). *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; barvena ve dvou pruzích s výrazně širším bílým, střídaným subtilním zeleným pruhem tzv. *rayé*; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

129 Okruh pozdně bizarních vzorů s vertikálními pruhy.

Lancé útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše krémová se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* II: stříbrná lamela. *Broché* III: hedvábí; X barevných útků 4 odstínů barev, bez znatelného zákrutu.

Poznámka: Fragmenty tkanin použité na pluviálu byly v historii obarveny mořením do sytě modrého odstínu, přičemž pokovené nitě byly obarveny náterem do barevného odstínu připomínající zlato.

Kat. č. 2.14.**Modrý lampas s krajkou a mřížkou**Datace: 1705–1720¹³⁰

Způsob použití:

- 1) 2 dalmatiky; ozdobné pruhy lemující okraje rukávů a plochy střihu lemující dorsální a pectorální parury; tkanina je v rámci střihu kombinována s textilií z 20. století, která není součástí katalogu.
- 2) Kasule; plochy střihu lemující dorsální a pectorální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována s textilií z 20. století, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Nepomuk.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast: Sbírka Abegg-Stiftung, 1711–1715, inv. č. 1536.¹³¹**Dekor:** Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*.

Sytě modrý základ dekorovaný podélně jdoucí krajkou kombinující zlaté ovály mající v pozadí stříbrné pruhy. Krajka je rozdělena na jednotlivé úseky střídající se dvojicí exotických rostlin. Paralelně podél krajky jde stylizovaný architektonický prvek střídající zlaté plochy a mřížky. V prostoru mezi dvojicí ústředních motivů se pne drobná kvetoucí rostlina. Technický raport je pravděpodobně v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: Lampas *fond satin de 5, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. Efekty: *Lancé* I a *broché* I tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 2/6 Z, kde útek *lancé* I vytváří *trame d'accompagnement*. *Lancé* I a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 2/6 Z, kde útek *lancé* I vytváří *trame d'accompagnement*. *Lancé* II a *lancé* III tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 Z. *Broché* III a *broché* IV tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 Z.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*:

150 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. 64 cm, š. více než 25,5 cm) je pravděpodobně jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; kobaltově modrá; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí: bílokrémová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; hedvábí; sytá zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek III: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše krémová se zákrutem Z; zlatá lamela je navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S.

¹³⁰ Okruh pozdně bizarních vzorů s vertikálními pruhy.

¹³¹ ACKERMANN 2000, kat. č. 189, p. 347.

Kat. č. 2.15a.

Cihlově červený damašek s exotickými rostlinami a krajkovými vějíři

Date: 1711–1720¹³²

Způsob použití: 2 dalmatiky; rukávy, pektorální a dorsální parura; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 2.15b.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Borovany.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Cihlově červený základ nesoucí dekor, jehož základem je vertikálně jdoucí rostlinný motiv skládající se z rozměrných exotických listů a květů. Ty jsou kombinovány s dvojicí útvarů připomínající vějíře potažené krajkou. Technický raport je v šíři tkaniny jen jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, broché, liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití hlavní osnovy K 1/4 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití hlavní osnovy K 1/4 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 72 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 52,5 cm, š. více než 23 cm) je více než jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; okrová; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; pravidelně se střídající 4 odstíny barev; bez znatelného zákrutu. *Broché* I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše krémová se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru Z. *Broché* II: hedvábí; X barevných útků 4 odstínů barev; bez znatelného zákrutu.

132 Okruh pozdně bizarních květinových vzorů

Kat. č. 2.15b.

Světle krémový damašek s exotickými rostlinami a krajkovými vějíři

Datace: 1711–1720¹³³

Způsob použití: 2 dalmatiky; plochy střihu lemující pectorální a dorsální paruru; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 2.15a.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Borovany.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*. Světle krémový základ nesoucí dekor, jehož základem je vertikálně jdoucí rostlinný motiv skládající se z rozměrných exotických listů a květů. Ty jsou kombinovány s dvojicí útvarů připomínajících vějíře potažené krajkou. Technický raport je v šíři tkaniny jen jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití hlavní osnovy K 1/4 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití hlavní osnovy K 1/4 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 72 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 52,5 cm, š. více než 45,5 cm) je nejspíše jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

Lancé útek: hedvábí; pravidelně se střídající 4 odstíny barev; bez znatelného zákrutu.

Broché I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše krémová se zákrutem S; zlatá lamela je navinutá na duši ve směru Z. *Broché* II: hedvábí; X barevných útků 4 odstínů barev; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 2.16.**Karmínový lampas s exotickou rostlinou a ozdobnou bordurou**Datace: 1711–1720¹³⁴

Způsob použití:

- 1) Kasule; dorsální a pectorální stipes s příčným břevnem, ozdobné pruhy v oblasti ramen; kombinována s textilií *kat. č. 2.17*.
- 2) Bursa; není kombinována s jinou komplexní tkaninou.
- 3) Manipul; není kombinována s jinou komplexní tkaninou.
- 4) Štola; není kombinována s jinou komplexní tkaninou.
- 5) 2 štoly; ozdobná zakončení; kombinována s textilií *kat. č. 2.17*.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Dekor: Dochovaná velikost fragmentů tkaniny poukazuje, že se jedná o jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*, nebo symetrický vzor podle vertikální osy *à pointe*.

Růžovo-šedý základ vzorovaný rostlinným dekorem, jehož ústředním motivem jsou dvě protínající se zvlněné linie, které procházejí vertikálně dekorem. První linie je tvořena zlatou bordurou s prolamovaným dekorem a stříbrnou drátovou krajkou. Druhá linie je utvořena stonkem exotické rostliny s dominantními listy a množstvím rozličných květů. Technický raport je v šíři tkaniny nejspíše jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond damas satin de 8, broché*. Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. V místech vzorujícího efektu damaškové vazby dochází k přeměně atlasové vazby na A 1/7. Efekty: *Lancé* I je přidán do efektu *broché* III a *broché* IV, tak že s vaznou osnovou paralelně vzniká keprová vazba K 2/2 S, tzv. *trame d'accompagnement*. *Lancé* II a *lance* III tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S. *Broché* I - *broché* V tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 8 nití hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 125 nití/cm.

Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *lancé* útek III, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. 52 cm, š. více než 19 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; růžová; velice mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; krémová; velice mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; oranžová; bez znatelného zákrutu.

Lancé útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek III: hedvábí; sytě modrá; bez znatelného zákrutu.

Broché útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná krémová se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; na kterou je ovinuta ve směru Z bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; na kterou je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek V: hedvábí; X útků 4 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

¹³⁴ Okruh naturalizujících bizarních vzorů s rokajemi.

Kat. č. 2.16.

Kat. č. 2.17.**Růžový damašek s exotickými květinami**Datace: 1711–1720¹³⁵

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující dorsální a pektorální stipes; kombinována s textilií kat. č. 2.16.
- 2) 2 štolý; veškeré pohledové plochy střihu vyjma ozdobných zakončení; kombinována s textilií kat. č. 2.16.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast: Sběrka Abegg-Stiftung, 1712–1715, Inv. č. 1122.¹³⁶

Dekor: Dochovaná velikost fragmentů tkaniny poukazuje, že se jedná o jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin direct*, nebo symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Růžový základ dekorovaný rostlinným vzorem, jehož základem jsou dvě rostlinné protínající se zvlněné linie jdoucí vertikálně dekorem. První z nich je stříbrný stonek s velkými exotickými listy, v jejichž ploše je vykreslena drobná květena. Druhá linie je utvořena větvičkami se stonky popínávané květiny s drobnými květy rozdílných barev. Pozadí motivu je zhotoveno damaškovým efektem, čímž vzniká dvojice vertikálních pruhů s listy, které ohraničují ústřední motiv. Dekor je v šíři tkaniny nejspíše jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem. V místech vzorujícího efektu damaškové vazby dochází k převrácení atlasové vazby na A 1/4.

Efekty: *Lancé* I a *lancé* II tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 150 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* I, *lancé* II, *lancé* III, *broché* I, *broché* II. Technický raport (v. 57 cm,

š. více než 21 cm) je pravděpodobně jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; růžová; velice mírný zákrut Z. Základní útek: hedvábí; bílo-krémová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 4 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

¹³⁵ Okruh naturalizujících bizarních vzorů s rokajemi.

¹³⁶ ACKERMANN 2000, kat. č. 152, p. 279.

Kat. č. 2.18.**Karmínový lampas s popínavou rostlinou prorůstající krajkou**Datace: 1715–1720¹³⁷

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy lemující dorsální a pektorální stipes; kombinována s textilií, která není součástí katalogu.
- 2) Kalichové vélum; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Štola; ozdobná zakončení; kombinována s textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Netolice.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast:

- 1) Sběrka Abegg-Stiftung, 1715–1720, inv. č. 4949.¹³⁸
- 2) Sběrka Deutsches Textilmuseum Krefeld, Francie kolem 1700–1705, inv. č. 03278.¹³⁹

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor; *dessein suivi*.

Karmínový základ je částečně překryt zvlněnou ozdobnou linií, jejíž plocha se skládá z plné zlaté výplně, mřížky složené z květů a listů. Do části dekoru mezi opakováním linií vyrůstají drobné barevné květiny. Pozadí vzoru je vytvářeno efektem damaškové vazby, která vykresluje rozličné exotické listy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond damas satin de 5, broché*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 décochement 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. V místech vzorujícího efektu damaškové vazby dochází k převrácení atlasové vazby na A 1/4. Efekty: *Broché* I - *broché* V tvoří s každou 8. nití vazné osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 140 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché*

útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. 57 cm, š. 25,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (54 cm). *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; karmínová; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše krémová se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše krémová se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek V: hedvábí; X útků 6 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Též na straně 21

137 Okruh krajkových bizarních vzorů.

138 ACKERMANN, kat. č. 215, p. 390.

139 TIETZER/ GASTHAUS 1987, p. 45.

Kat. č. 2.19.**Zlatý lampas s exotickým keřem**Datace: 1715–1720¹⁴⁰

Způsob použití:

- 1) Kasule; dorsální a pektorální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou *kat. č. 3.11.*
- 2) 2 dalmatiky; dorsální a pektorální parura; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou *kat. č. 3.11.*
- 3) Manipul; ozdobná zakončení střihu; kombinována s textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Opařany.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor; *des-sin suivi.*

Základní vazba tkaniny je z velké části překryta efekty zlatených útků, které vytvářejí půdu vzoru. Základní kostru dekoru vytvářejí zvlněné stonky s úponky exotického keře, jehož jednotlivé části připomínají úzké krajkové bordury vykreslující listoví se stonky. Koncept je doplněn dominantními segmenty krajkových mřížek. Motiv keře je doplněn barevně vyvedenými smyšlenými květy a plody rozličných velikostí. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 5, lancé, broché.*

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *déco-chement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s osnovou keprovou vazbu K 2/2 S; do vazby je přidán *broché* útek I nebo *broché* útek II, zde *lancé* útek plní funkci *trame d'accompagnement*. *Lancé* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S. *Broché* I a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S; do vazby je přidán *lancé* útek, který plní funkci *trame d'accompagnement*. *Broché* III a *broché* IV tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 110 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. 54,5 cm, š. 25,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53 cm). *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; sytá krémová; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; světlá krémová; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; sytá krémová; bez znatelného zákrutu.

Lancé I: hedvábí; světlá krémová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* II: hedvábí; sytá zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše krémová se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek V: hedvábí; X útků 2 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

140 Okruh krajkových bizarních vzorů.

Kat. č. 2.20.

Zelený damašek s krajkou a exotickými květinami

Datace: 1711–1720¹⁴¹

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Kalichové véum; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Bursa; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) Manipul; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 5) Štola; pohledové části střihu vyjma ozdobných zakončení; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 4.2.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor; *dessein suivi*. Zelený základ dekorovaný vertikálně jdoucí krajkou s opakovaně konkávně probíranými okraji a jejíž plocha je zdobena šachovnicově pojatou mřížkou, která kombinuje prázdné pole s polem majícím jednoduchý sdružený listový motiv. Z okrajů krajky dále vyrůstají rozličné exotické listy a květy mnoha velikostí. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, broché, à liages repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 140 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 54 cm, š. 52,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53,5 cm). *Découpure*: 10 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; sytá zelená; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; sytá zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: hedvábí; bílá; mírný zákrut Z. *Broché* útek II: nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S.

141 Okruh pozdně bizarních krajkových vzorů.

Kat. č. 2.21.

Fialový damašek s palmovými ratolestmi a květy

Date: 1711–1720¹⁴²

Způsob použití:

- 1) 2 kasule; plochy stříhu lemující pectorální i dorsální stipes; tkanina je v rámci stříhu kombinována s látkou *kat. č. 1.6.* a tkaninou, která není součástí katalogu.
- 2) Kalichové vélu; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Bursa; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) 2 manipuly; ozdobná zakončení; tkanina je v rámci stříhu kombinována s látkou *kat. č. 5.15.*
- 5) Štola; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*. Fialový základ nesoucí dekor, jehož základem je vertikálně jdoucí dvojnásobně zvlněná linie složená z bílých palmových listů. Z ústředního motivu vyrůstají úponky dekorované drobnými vždy dvoubarevnými květy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, broché, à liage repris.*

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 2 tvořená osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4. Efekty: Lancé tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. Broché tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 150 nití/cm.

Útky v *passée*: základní útek, lancé útek, *broché* útek. Technický raport (v. 41 cm, š. 26 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (54,5 cm). *Découpure*: 10 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; fialová; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; fialová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 9 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

142 Okruh pozdně bizarních květinových vzorů.

Kat. č. 2.22.

Cihlově červený damašek s exotickou květenou

Datace: 1705–1720¹⁴³

Způsob použití: Kasule; dorsální a pectorální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 2.5.

Původní a současná lokace: Původní umístění je neznámé, v současné době součást sbírky Prácheňského muzea v Písku.

Dekor: Není možné určit, zda je vzor jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi* nebo symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*. Původně cihlově červený základ nese dekor, který je pomyslně rozčleněn do dvojice rovin. První motiv barevně vyobrazuje dominantní rostlinu se zvlněným krátkým stonkem, velikým květem doplněným plodem a popínavou rostlinou vyplňující zbývající plochy vzoru. Druhá část dekoru dokresluje za pomoci efektu damaškové vazby již popisovanou dvojici exotických rostlin. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, broché, à liage repris*. Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement 2* tvořená osnovou a základním útkem. V úsecích vzorujícího efektu damaškové vazby se základní vazba mění na atlasovou vazbu A 1/4.

Efekty: *Lancé*: tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 S efektem *à liage repris*. *Broché I* a *broché II*: tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 S efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 84 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek II, *broché* útek I. Technický raport (v. 34 cm, š. více než 22 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; *passée* 1.

Materiál: Osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut ve směru Z. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; v pruzích je střídána trojice barev zelená, žlutá a bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit filé riant; hedvábná žlutá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků dvou, nebo více barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

143 Okruh pozdně bizarních vzorů.

Kat. č. 2.23.

Zelený satin s naturalisticky koncipovanými květy

Datace: 1705–1720¹⁴⁴

Způsob použití: Kasule; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: Římskokatolická farnost Kájov.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Sběrka Deutsches Textilmuseum Krefeld, Francie kolem 1730, inv. č. 00952.¹⁴⁵

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin renversé*.

Zelený základ je dekorován vzorujícími útky a efektem damašku. V centrální části dekoru se nachází ústřední motiv, který je symetrický podél vertikální osy, znázorňující stylizovanou exotickou květinu. Symetricky po obou stranách centrálního motivu jsou umístěny exotické květiny s odklánějícími se květy a drobnými plody. Podél obou pevných okrajů tkaniny je umístěna polovina motivu vázy s exotickými rostlinami. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Satin de 5, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* I tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 82 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 35 cm, š. 27 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; sytě modro-zelená; velice mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; sytě modro-zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; v pruzích se střídáním odstínu cihlové a bílé barvy; více pramenů se zákrutem Z. *Broché* útek I: pokovená nit *ondé*; dvojice hedvábných duší krémové a žluté barvy jsou stočeny ve směru Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; bílá; více pramenů se zákrutem Z.

¹⁴⁴ Okruh pozdně bizarních vzorů.

¹⁴⁵ TIETZEL/ GASTHAUS 1987, p. 87, kat. č. 73.

Kat. č. 2.24.

Původně cihlově červený damašek s dekorem exotické květeny

Datace: 1700–1705¹⁴⁶

Způsob použití: Kalichové vélum; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Český Krumlov.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Původně cihlově červený základ, nesoucí rostlinný dekor, který je složen z drobných vzájemně se doplňujících kvetoucích větvek. Ústředním motivem vzoru je stříbrná květina s esovitě zvlněným stonkem a dominantním květem, který se mírně sklání. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 2 tvořená osnovou a základním útkem. V oblasti vzorujícího efektu dochází k převrácení vazby na 1/4.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 S efektem *à liage repris*. *Broché* I tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 S efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 125 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 27,5 cm, š. více než 25 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; krémová; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; mění se 3 barevné odstíny sytě modrá, bílá a sytě zelená; bez znatelného zákrutu, tzv. *latté*. *Broché* útek: zdvojená pokovená nit *filé riant*; vlněná bílá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela je navinutá na duši ve směru S.

¹⁴⁶ Okruh pozdně bizarních vzorů.

Kat. č. 3.1.

Zelený taft s bohatým bílým rostlinným vzorem

Date: 1700–1730

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Manipul; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Kalichová pala; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Nepomuk.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Zelený základ nese bílý dekor převážně podélného tvaru, kombinující kvetoucí exotické květiny s výsečmi krajek. Technický raport je v šíři tkaniny 4 krát použit v šíři tkaniny.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava: *réduction de chaîne*: 52 nití/ cm. Útky *vpassée*: základní útek, *lancé* útek. Technický raport (v. 58 cm, š. 12 cm) je 4krát zrcadlen v šíři tkaniny (49 cm). *Découpure*: 3 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; zelená; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 3.2.

Zelený lampas s bohatým bílým rostlinným vzorem

hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu.

Datace: 1700–1730

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální stípes; tkanina je v rámci stříhu kombinována s látkou *kat. č. 3.8.*

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy; *dessin à pointe*. Svěže zelený základ nese bílo-stříbrný dekor kombinující exotické vegetabilní prvky listoví a rozličných květů, které jsou doplňovány motivy krajky. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond damas satin de 5, lancé.*

Základ: Pětivazná atlasová vazba 4/1 *décochement* 2 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* I tvoří s osnovou keprovou vazbu K 2/2 S; do vazby je přidán *broché* útek I, nebo *broché* útek II; *lancé* útek I plní funkci *trame d'accompagnement*. *Broché* I a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S; do vazby je přidán *lancé* útek, kde plní funkci *trame d'accompagnement*. *Broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Poměr osnov; *proportion des chaînes*: 3 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 78 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 54 cm, š. více než 20 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; hráškově zelená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; hráškově zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémová

Kat. č. 3.2. rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.3.

Fialový lampas s krajkami a členěním exotickou květenou

Datace: 1700–1730

Způsob použití: 2 dalmatiky; plochy střihu lemu-
jící pectorální a dorsální stipes, ozdobné lemování
zakončení rukávů; tkanina je kombinována
s textilií kat. č. 3.15. a kat č. 3.27.

Původní a současná lokace: V majetku Římskoka-
tolické farnosti Bechyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *des-
sin à pointe*.

Fialový základ nesoucí bílý dekor, jehož základní
myšlenkou je do linie stylizovaný kmen, který se
rozděluje do dvojice větví. Přičemž z kmene vy-
růstají smyšlené exotické rostliny s rozličnými
květy a plody. Technický raport je v šíři tkaniny
jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, lancé.*

Základ: Plátnová vazba tvořená hlavní osnovou
a základním útkem.

Efekty: *Lancé:* tvoří s vaznou osnovou čtyřvaznou
keprovou vazbu K 1/3 S. Vazná osnova: tvoří s vaz-
nou osnovou pětivaznou atlasovou vazbu 4/1 *dé-
cochement* 3.

Poměr osnov; *proportion des chaînes:* 1 nit hlavní
na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaî-
ne:* 120 nití/ cm. Útky v *passée:* základní útek, *lan-
cé* útek. Technický raport (v. 52 cm, š. 24,5 cm) je
jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (51 cm). *Décou-
pure:* 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; fialová; mírný
zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; bez zna-
tebného zákrutu. Základní útek: hedvábí; fialová;
bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá;
bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.4.

Zelený lampas s bohatým bílým rostlinným vzorem

Date: 1700–1730

Způsob použití: 2 dalmatiky; rukávy, pektorální a dorsální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 3.5.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Trhové Sviny.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy; *dessein à pointe*.

Zelený základ nese bílo-šedý dekor, jehož ústředním motivem je smyšlený exotický květ kombinující exotické vegetabilní prvky, které mnohdy přejímají stylizační prvky připomínající krajky. Čtvrtoválné výseče tkaniny podél pevných okrajů jsou vyplněny polovičním exotickým květem připomínající svou stavbou ústřední motiv. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, lancé, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s hlavní osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Osnova vytváří dvojici efektů: 1) flotuje dle potřeb dekoru, přičemž je přidržována efektem *lancé* útku. 2) tvoří se základním útkem atlasovou vazbu A 4/1 *décochement* 2.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nit hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek. Technický raport (v. 62 cm, š. 28 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (57 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. Vzorující osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.5.

Růžový lampas s bohatým bílým rostlinným vzorem

Datace: 1700–1730

Způsob použití: 2 dalmatiky; rukávy a plochy střihu lemující dorsální a pectorální parury; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 3.4.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Trhové Sviny.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Museo d'Arte Padre Augusto Mozzetti di Oleggio; první čtvrtina 18. století, Francie / Itálie.¹⁴⁷

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Růžový základ nese bílo-šedý dekor, jehož ústředním motivem je smyšlený exotický květ kombinující exotické vegetabilní prvky. Linie dekoru jsou vykresleny krajkou obepnutou popínavou rostlinou s drobnými květy. Čtvrtoválné výseče tkaniny podél pevných okrajů jsou vyplněny polovičním exotickým květem připomínající svou stavbou ústřední motiv. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, lancé, à liage repris*.

Základ: Plátnová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s hlavní osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. Vzorující osnova vytváří dvojici efektů: 1) flotuje dle potřeb dekoru, přičemž je přidržována efektem *lancé* útku.

2) tvoří se základním útkem atlasovou vazbu A 4/1 *décochement* 2.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek. Technický raport (v. 55 cm, š. 28 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (56 cm). *Découpure*: 4 osnovních nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. Vzorující osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

147 FIORI 2013, p. 106.

Kat. č. 3.6.

Karmínový lampas s rostlinným exotickým vzorem

Datace: 1700–1730

Způsob použití:

1) Kasule; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.

2) Manipul; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Nepomuk.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Karmínový základ nesoucí bílý dekor, vykreslující exotické rostliny s plody, květy a poupaty, které jsou místy doplněny drobnými částmi krajek a pentlí. Základním konceptem vzoru je kosočtvercová síť, jejíž hlavní motiv je umístěn v ose tkaniny a druhý z dvojice motivů jej doplňuje v polovičních kosočtvercových výsečích ve zbývajícím prostoru tkaniny. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, lancé.*

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s vaznou osnovou plátňovou vazbu.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 4 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek. Technický raport (v. 35 cm, š. 26 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53 cm). *Découper*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; karmínová; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.7.

Zelený lampas s bohatým bílým rostlinným vzorem s barevnými květy

Datace: 1700–1730

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 1.5.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Zelený základ nese bílo-šedý dekor s barevně zpracovanými květy. Podél osy symetrie vzoru jsou nad sebou umístěny střídající se motivy skládající se z exotických kvetoucích květin kombinující vegetabilní prvky, které mnohdy přejímají prvky připomínající krajku. Podél pevných okrajů tkaniny je rozvinuta druhá dvojice motivů, která je zde vyobrazena pouze z poloviny. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 7, broché*, efektem *à liage repris*.

Základ: Sedmivazná atlasová vazba A 6/1 *décochement 2* tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: Základní útek tvoří s vaznou osnovou plátňovou vazbu. *Broché* tvoří s hlavní osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 70 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek. Technický raport (v. 80 cm, š. více než 23 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; sytě zelená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 4 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.8.**Cihlově červený lampas s bohatým rostlinným vzorem**

Date: 1700–1730

Způsob použití: Kasule; části stříhu lemující pektorální a dorsální stipes; tkanina je v rámci stříhu kombinována s látkou *kat. č. 3.2*.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Cihlově červený základ nesoucí osově souměrný dekor vykreslující exotickou květenu za pomoci téměř abstraktních forem, kde můžeme rozpoznat rozličné palmové listy, kapradiny, plody a stoupající stonky. Dekor je složen podle metodiky příznačné pro zašpičatělý vzor, s tradičním umístěním hlavního motivu v ose tkaniny a druhotného motivu při pevném okraji textilie. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond damas satin de 5, lancé, broché*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *découchement* 2 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s vaznou osnovou plátnovou vazbu. *Lancé* II tvoří s osnovou keprovou vazbu K 2/2 S; do vazby je přidán *broché* útek I a *broché* útek II, zde *lancé* útek plní funkci *trame d'accompagnement*. *Broché* I - *broché* III tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S; do vazby je přidán *lancé* útek, který plní funkci *trame d'accompagnement*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 4 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 160 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 56 cm, š. více než 22 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I:

hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémová hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.9.

Stříbrný taft s dominantní dvojicí exotických květů

Datace: 1700–1730

Způsob použití:

- 1) Kasule; pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 4.16.
- 2) Štola; ozdobná zakončení stříhu; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 4.16.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Čížová.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Čížová.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy; *dessein à pointe*.

Bílo-krémový základ je téměř zcela překryt vzorem, který propojuje dvojici ústředních motivů vyobrazujících složené smyšlené exotické květy, které jsou vzájemně propojeny krátkým stonkem. První květ je umístěn podél osy symetrie vzorového raportu a druhý je vyveden pouze z poloviny při pevných okrajích tkaniny. Dvojice motivů je vzájemně vertikálně posunuta a oddělena stylizovanou krajkou doplněnou o vegetabilní motivy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená základním útkem a osnovou.

Efekty: *Lancé* tvoří s osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 76 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. více než 50 cm, š. více než 20,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílo-šedá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.10.

Zlatý lampas s cihlově červeným květem

Datace: 1700–1730

Způsob použití: Kalichové véлум; tkanina je kombinována s látkou *kat. č. 3.17*.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Štěkeň.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *des-sin à pointe*.

Cihlově červený základ nese ústřední motiv vyobrazený podél osy vzorového raportu, kde je znázorněn dominantní exotický květ složený z více částí. Druhý motiv bude nejspíše vyobrazovat polovinu obdobného květu umístěného při pevném okraji tkaniny, kde je o polovinu výše raportu posunut vůči prvnímu motivu. Dvojice květů je vzájemně oddělena motivem krajky. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 8, lancé, broché*.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s osnovou keprovou vazbu K 2/2 S; do vazby je přidán *broché* útek I a *broché* útek II, zde *lancé* útek plní funkci *trame d'accompagnement*. *Broché* I a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S; do vazby je přidán *lancé* útek, který plní funkci *trame d'accompagnement*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 174 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 39 cm, š. více než 21,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu.

Lancé útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit ondě; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovíjí dvojici nití ve směru S.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.11.

Karmínový lampas s exotickou květinou mezi krajkovými stuhami

Datace: 1700–1730

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující dorsální a pektorální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 2.19.
- 2) 2 dalmatiky; rukávy a plochy střihu lemující dorsální a pektorální parury; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 2.19.
- 3) Štola; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) 3 manipuly; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 5) 2 bursy; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Opařany.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Karmínový základ nese ústřední motiv vyobrazený podél osy vzorového raportu, který znázorňuje dominantní exotickou květinu složenou z více rostlin. Ústřední motiv je po stranách ohraničen dvojicí esovitě zvlněných linií, které připomínají okrasné krajkové stuhy doplněné o rostlinné variace. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen. Vzor byl dovyšit v oblastech barevných kontur.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 5, lancé, broché*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 2/2 S; do vazby je přidán *broché* útek I a *broché* útek II, zde *lancé* útek plní funkci *trame d'accompagnement*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 3 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 185 nití/ cm. *Broché* I a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu

K 1/3 S; do vazby je přidán *lancé* útek, který plní funkci *trame d'accompagnement*. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 60 cm, š. více než 23,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; karmínově červené; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílo-šedá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; karmínově červené; bez znatelného zákrutu.

Lancé útek I: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.12.

Světle zelený lampas s dominantní dvojicí exotických rostlin

Date: 1700–1730

Způsob použití:

- 1) Kasule; části střihu lemující dorsální a pektorální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 2.12.
- 2) 2 dalmatiky; rukávy a části střihu lemující dorsální a pektorální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 2.12.
- 3) Pluvíál; části střihu lemující columnu, tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 2.12.
- 4) 2 štolý; části střihu vyjma ozdobných zakončení střihu; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 2.12.
- 5) Bursa; jedna z dvojice stran; tkanina je v rámci střihu kombinována s látkou kat. č. 2.12.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Zlatá Koruna.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessein à pointe*. Světle zelený základ nese stříbrný dekor, složený z dvojice rozměrných exotických smyšlených květů. První je umístěn podél osy symetrie vzorového raportu. Druhý květ je vyobrazen vždy z poloviny podél pevných okrajů tkaniny. Dvojice motivů je podložena i pomyslně oddělena krajkou skládající se ze stylizovaných rostlinných motivů a mřížek. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 5, lancé, broché*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s osnovou keprovou vazbu K 2/2 S; do vazby je přidán *broché* útek I a *broché* útek II, zde *lancé* útek plní funkci *trame d'accompagnement*. *Broché* I a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S; do vazby je přidán *lancé* útek, který plní funkci *trame d'accompagnement*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití hlavní

na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 167 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 63 cm, š. 27 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; světle zelená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílo-šedá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; světle zelená; bez znatelného zákrutu.

Lancé útek I: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedá hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S.

Kat. č. 3.13.

Žlutý lampas s bílou krajkou a kyticemi exotických květů

Datace: 1700–1730

Způsob použití:

- 1) 2 dalmatiky; pektorální a dorsální stípes, klíny a rukávy; tkanina je kombinována s textilií, která není součástí katalogu.
- 2) Kalichové vélum; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) 2 štoly; pektorální a dorsální stípes, klíny a rukávy; tkanina je kombinována s textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Svojsice.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Sytě žlutý základ nesoucí dekor, který je členěn do kosočtvercové sítě bílou krajkou se stříbrnými květy doplněnými o drobné barevné květy propojené úponky s lístky. Vepsaným motivem jednotlivých čtvercových polí je kvetoucí exotická rostlina. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 5, lancé, broché*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I a *lancé* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S. *Broché* I a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 150 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 42 cm, š. více než 25,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (52 cm). *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; sytě žlutá; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; sytě žlutá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 4 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.14.

Karmínový lampas s květy a krajkou

Date: 1700–1730

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) 2 dalmatiky; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Pluviál; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) Kalichové vélu; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 5) Bursa; jedna ze stran; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 6) Kalichová pala; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Volyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Sytě karmínový základ nesoucí dekor, který je členěn dvojicí vzájemně opačně esovitě zvlněných linií, které jsou tvořeny ozdobnou pentlí dělenou květy. Prostor mezi dvojicí linií je členěn festony do kosočtvercové sítě doplněné květy. Prostor mezi dvojicí zvlněných linií a okraji vzoru je vyplněn dvojicí květinových nad sebou komponovaných květinových kompozic. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond damas satin de 5, lancé.*

Základ: Pětivazná atlasová vazba 4/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 2/2 S; do vazby je přidán *broché* útek I a *broché* útek II, zde *lancé* útek plní funkci *trame d'accompagnement*. *Broché* I - *broché* III tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 163 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 36 cm, š. více než 24,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (50 cm). *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílo-šedá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílokrémová hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 3 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 3.15.

Cihlově červený lampas s exotickými květinami

Datace: 1700–1730

Způsob použití: 2 dalmatiky; pektorální a dorsální stipes a rukávy; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 3.3. a kat. č. 3.27.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Bechyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Cihlově červený základ nese dekor, jehož základem jsou dvě podélně jdoucí esovitě komponované linie, které jsou vzájemně protichůdně postaveny. Jejich plocha je složena z úponků exotických květin a krajky. Opakováním dekoru vzniká dvojice zašpičatělých polí, jejichž ústředním motivem je složitá kytice exotických květin, rozličných krajk a stuh. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 7, lancé, broché*.

Základ: Sedmivazná atlasová vazba A 6/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s vaznou osnovou plátňovou vazbu. *Lancé* II není ve svém efektu vázán tzv. par *découpure*.

Poměr osnov; *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 130 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II. Technický raport (v. 52 cm, š. 24,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (51 cm). *Découpure*: 5 osnovních nití; 2 *passées*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut Z. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 3.16.**Cihlově červený lampas s druhotně dovyšitým rostlinným dekorem**

Date: 1700–1730

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Pluvíál; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Štola; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Starý Rožmitál.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Cihlově červený základ nese původně pouze stříbrný dekor doplněný o efekt damaškové vazby. Dvojice ústředních motivů vyobrazuje rozměrné a drobnější kompozice exotických květů v okrasných vázách. První je umístěn podél osy symetrie vzorového raportu. Druhá kytice je vyobrazena vždy z poloviny podél pevných okrajů tkaniny. Dvojice motivů je vzájemně ohraničena krajovou bordurou skládající se ze stylizovaných rostlinných motivů a mřížek. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampas fond damas satin de 5, lancé, broché.*

Základ: Damašek skládající se z pětivazné atlasové vazby A 1/4 *décochement* 3 a v úsecích vzorujícího efektu základního útku se vazba mění na A 4/1. Damašková vazba je tvořena hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s osnovou keprovou vazbu K 2/2 S; do vazby je přidán *broché* útek I – *broché* I a útek II, zde *lancé* útek plní funkci *trame d'accompagnement*. *Broché* I a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S; do vazby je přidán *lancé* útek, který plní funkci *trame d'accompagnement*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 7 nití hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 165 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 49 cm, š. 26,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (54 cm). *Découpure*: 6 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; cihlově červená s bílým pramenem; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu.

Broché útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit ondě; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedá hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojicí nití ve směru S.

Kat. č. 3.17.**Zlatý lampas s dominantní dvojicí exotických rostlin**

Dátace: 1700–1730

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující pectorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou, která není zahrnuta do katalogu.
- 2) Kalichové vélum; je použita na pohledové části střihu; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 3.10.
- 3) Štola; veškeré pohledové části střihu vyjma ozdobných zakončení; tkanina je kombinována s látkou, která není zahrnuta do katalogu.
- 4) Manipul; veškeré pohledové části střihu vyjma ozdobných zakončení; tkanina je kombinována s látkou, která není zahrnuta do katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Štěkeň.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Původně cihlově červený základ nese dekor, který je složen z dvojice vzájemně o polovinu posunutých ústředních motivů. První je umístěn na osu symetrie vzorového raportu, přičemž je složen z pravidelně se opakující dvojice exotických květů (většího a menšího rozměru) lemovaných motivem krajky. Druhý motiv je vždy polovičně vyveden podél pevného okraje tkaniny a též znázorňuje dvojici květů lemovanou motivem krajky. Prostor mezi oběma motivy vyplňuje stylizovaná pentle nesoucí opakující se vzor květu. Technický raport je jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy tkaniny.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 7, lancé, broché*.

Základ: Sedmivazná atlasová vazba A 6/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s osnovou keprovou vazbu K 2/2 S; do vazby je přidán *broché* útek I - *broché* útek IV, zde *lancé* útek plní funkci *trame d'accompagnement*. *Broché* I – *broché* IV tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S; do vazby je přidán *lancé* útek, který plní funkci *trame d'accompagnement*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 7 nití hlavní

na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 180 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. více než 52 cm, š. 25,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (52 cm). *Découpure*: 7 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu.

Lancé útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedá hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedá hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.18.

Růžový lampas s bílou krajkou a exotickými květinami

Date: 1715–1730

Způsob použití: Kasule; plochy střihu lemující pectorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 2.2.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Nepomuk.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Světle růžový základ nesoucí osově symetrický dekor, který je členěn dvojicí esovitě zvlněných linií, tvořených vertikálně se pnoucími stonky doplněnými o drobné listy a květy. Podél osy symetrie a vertikálního ohrazení dekoru je vyobrazena exotická bohatě kvetoucí rostlina. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 8, lancé, broché*.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *découchement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s vaznou osnovou plátňovou vazbu. *Lancé* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S. *Broché* I - *broché* III tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 176 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 60 cm, š. více než 22 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; světle růžová; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; světle růžová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; Zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit

se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.19.

Zelený lampas s bohatým stříbrným rostlinným dekorem, kombinovaný s motivy krajky

Datace: 1700–1730

Způsob použití: Kasule; plochy stříhu lemující pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Bechyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Zelený základ nese barevný dekor doplněný efektem damaškové vazby. Ústředním motivem vzorového raportu je osově souměrný větvící se keř se silným větrovím, které je místy doplněno o dekor krajky. Koncepce keře je oživena centrálními exotickými květy a plody, které jsou komponovány do složité kompozice při v ose i okrajích vzoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond damas satin de 5, lancé, broché*.

Základ: Damašek skládající se z pětivazné atlasové vazby A 1/4 *décochement* 3 a v úsecích vzorujícího efektu základního útku se vazba mění na A 4/1. Damašková vazba je tvořena hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s osnovou keprovou vazbu K 2/2 S; do vazby je přidán *broché* útek I – *broché* I a útek II, zde *lancé* útek plní funkci *trame d'accompagnement*. *Lancé* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S. *Broché* I a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S; do vazby je přidán *lancé* útek I, který plní funkci *trame d'accompagnement*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 176 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. není možné určit, š. 25,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (52 cm).

Découpure: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; světle zelená; s mírným zákrutem S. Vazná osnova: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; světle zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedá hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.20.

Cihlově červený damašek s dvojicí exotických květů

Date: 1700–1730

Způsob použití: Kasule; pektoralní a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 3.21.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Volyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Cihlově červený základ nesoucí dekor, který je pomyslně dokreslován bílým *lancé* útkem. Vzor je složen z dvojice květinových kompozic složených z exotických rostlin. Dvojice motivů je vzájemně vertikálně posunuta, umístěna vždy podél první, nebo druhé osy symetrie a vzájemně jsou odděleny jen volnou plochou pozadí dekoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* tvoří s osnovou keprovou vazbu K 1/4 Z efektem *à liage repris*. *Broché* - *broché* III tvoří s osnovou keprovou vazbu K 1/4 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 120 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 67 cm, š. více než 21 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut Z. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 6 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.21.**Cihlově červený lampas s dvojicí exotických květín**

Datace: 1700–1730

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 3.20.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Volyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Cihlově červený základ nese dekor, který je rozdělen do pomyslné dvojice rovin dekoru. První část vyobrazuje dvojici vzájemně o polovinu posunutých rostlinných motivů, jejichž základem jsou palmové listy doplněné o krajky, drobné barevně pojaté rostliny. Druhá část dekoru je zhotovena pomocí efektu damaškové vazby a dokresluje detaily předchozí části dekoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 5, lancé, broché*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 2 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* a *broché* I tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 2/6 S, kde útek *lancé* I vytváří *trame d'accompagnement*. *Lancé* a *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 2/6 S, kde útek *lancé* I vytváří *trame d'accompagnement*. *Broché* III tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava; *réduction de chaîne*: 130 nití/ cm. Útky *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 53,5 cm, š. více než 22,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedé se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit ondě; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 6 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.22.

Červený damašek s exotickou květinou

Date: 1715–1730

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 4.3.
- 2) Dalmatika; plochy střihu lemující pektorální a dorsální paruru; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 4.3.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Bechyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Karmínově červený základ nese dekor znázorňující dvojici exotických rostlin se stonky, na nichž se nacházejí smyšlené květy, plody i listy. První květina je umístěna podél osy vzorového raportu. Druhá květina je začleněna o polovinu raportu výše při okraji vzoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 2 tvořená osnovou a základním útkem. Vazba je v oblasti svého vzorujícího efektu změněna na A 1/4.

Efekty: *Lancé* tvoří s osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava; *réduction de chaîne*: 170 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *broché* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 52,5 cm, š. více než 19 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; karmínově červená; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; karmínově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem Z; zlatá la-

mela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.23.

Krémový lampas se vzájemně propletenými liniemi a květy

Datace: 1720–1735

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Kalichové vélum; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Český Krumlov.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Krémový základ, který je dekorován dvojicí ústředních motivů, které jsou od sebe odděleny esovitě zvlněnou linií tvořenou silným na články členěným kmenem. První z motivů vyobrazuje kvetoucí a větvíci se exotickou rostlinu, vyrůstající z pevného okraje tkaniny. Druhý motiv je dokreslen zrcadlovým opakováním motivu. Hlavní myšlenkou jeho konceptu je síť složená ze zašpičatělých oválů ohraničených ozdobnými pásy pentlí s rostlinnými motivy. Vně jednotlivých polí je vždy květina s dominantním květem. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, lancé*.

Základ: Plátnová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 Z.

Poměr osnov; *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek. Technický raport (v. 27 cm, š. 27 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; krémová; mírný zákrut S ve dvou pramenech. Vazná osnova: hedvábí; krémová; mírný zákrut S ve dvou pramenech. *Lancé* útek: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná krémová duše se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S.

Kat. č. 3.24.**Modré cannelé s exotickými rostlinami**

Date: 1720–1735

Způsob použití: Dalmatika; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Dekor je rozdělen do dvojice rovin. První z nich dotváří na modrém základě pomocí efektu *cannelé* příčné jdoucí řady zvlněných linií, mezi které jsou umístěny stylizované květy. Druhá část dekoru znázorňuje exotickou rostlinu s květy a plody, která je umístěna blíže pevnému okraji tkaniny. Následně podél osy symetrie opakování dekoru je vytvořena ozdobná váza s květinami, nad nimiž leží drobná větévka s květy. Stylizace tohoto dekoru je ojedinělá rozdělením ústředních motivů za pomoci barevných proužků jdoucích příčně tkaninou. Odmyslíme-li si tuto skutečnost, tak tvarosloví a kompozice dekoru jsou zařaditelné do okruhu bizarního dekoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Cannelé simpleté, lancé, broché, liseré, à liage repris*.

Základ: Odvozená vazba *cannelé simpleté* tvořená základním útkem, *toile a poil* osnovou. Osnova *toile* váže základní útek do plátnové vazby. Osnova *poil* flotuje přes 2, nebo 3 základní útky a je vázána 1–6 základními útky. *Poil* osnova vytváří dekor podobný efektu damaškové vazby, který je vytvořen složitou soustavou listů, nikoliv tažným systémem.

Efekty: *Lancé* je vázán každou *poil* osnovou. *Broché* I - *broché* III tvoří s každou 5. nití hlavní osnovy K 1/4 Z efektem *à liage repris*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nit *toile* osnovy na 1 nit *poil* osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 35 cm, š. 27 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *poil*: hedvábí, blankytně modrá; mírný zákrut S. Osnova *toile*: hedvábí, blankytně modrá; mírný zákrut S. *Lancé*: stříbrná lamela. *Broché* útek I: zlatá lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *filé riant*; X hedvábných duší 11 barevných odstínů s mírným zákrutem S využívající *latté* efekt; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* IV: hedvábí; černá; mírný zákrut S.

Rekonstrukce vzoru, též na straně 6

Kat. č. 3.25.

Bílé gros de Tours s květinovým dekorem

Datace: 1730–1750

Způsob použití: Kasule; plochy střihu lemující pectorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.15.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Bechyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Bílo-šedý základ nesoucí dekor, který je členěn do pomyslné kosočtvercové sítě za pomoci linií tvořených úponky kombinujícími listoví s květy, nebo okrasnými pentlemi s krajkovým dekorem. Ústřední dvojice motivů je rozvedena podél osy vzorového raportu a při jeho okrajích. Ústřední motiv rozvíjí myšlenku snové exotické kvetoucí rostliny, přičemž druhý z dvojice motivů je vyobrazen pouze z poloviny a ukazuje kompozici propojující polovinu oválného medailonu s trojicí exotických květů. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours*, lancé, *broché*, *à liage repris*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená základním útkem, *liseré* útkem a osnovou.

Efekty: *Liseré* tvoří s osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Lancé* tvoří s osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava; *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek I, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. více než 39 cm, š. více než 22 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; sytě žlutá; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; sytě žlutá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; Zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše bílo-šedá se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 6 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.26.

Žlutý lampas s bílou krajkou a kompozicemi z exotických květů

Datace: 1715–1735

Způsob použití: Kasule; části střihu lemující pectorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií z 20. století, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolická farnost Volyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Sytě žlutý základ nesoucí převážně bílý dekor s barevně komponovanými prvky. Dvojice rostlinných kompozic složených z exotické květeny je komponována podél dvojice os symetrie vzniklých opakováním technického raportu. Oddělení dvojice motivů je vytvořeno motivy mřížek, úponků s listovým a květy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 8, lancé, broché.*

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *déchement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. Efekty: *Lancé* I tvoří s vaznou osnovou plátnovou vazbu. *Lancé* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S. *Broché* tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 3 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 160 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancé útek I, lancé útek II, broché útek. Technický raport (v. 45 cm, š. více než 21,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; sytě žlutá; mírný zákrut Z. Vazná osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; bílokrémová; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: hedvábí; X útků 5 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 3.27.

Cihlově červený lampas s dvojicí exotických květín, krajkou a drobnými plody

Datace: 1715–1730

Způsob použití: 2 dalmatiky; pektorální parura, rukávy; tkanina je kombinována s textilií *kat. č. 3.3.* a *kat. č. 3.15.*

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Bechyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*. Cihlově červený základ nese dekor, jehož základem je smyšlená exotická květina s dominantním plodem v ose dekoru. Listy této rostliny přejímají krajkovou stilizaci a jsou doplněny již naturalisticky pojatými plody. Ústřední motiv je obklopen krajkovým motivem, který je prolnut drobnými rostlinnými prvky a plody. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 7, lancé, broché.*

Základ: Sedmivazná atlasová vazba A 6/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s vaznou osnovou plátňovou vazbu. *Broché* útek není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Poměr osnov; *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 140 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 52 cm, š. 24,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (51 cm). *Découpure*: 5 osnovních nití; 2 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut Z. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 3 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Též na straně 18

Kat. č. 4.1.

Žlutý lampas s dvojicí kvetoucích ibiškových keřů

Date: 1725–1740

Způsob použití:

- 1) 2 dalmatiky; rukávy, pectorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 4.2.
- 2) 2 kasule; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) 2 štolý; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) 2 kalichová véla; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 5) 2 bursy; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 6) Manipul; ozdobná zakončení; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 4.2.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Žlutý základ dekorovaný větvícím se ibiškovým keřem s dominantními plody, květy a poupaty. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 7, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Sedmivazná atlasová vazba A 6/1, *découchement* 3, tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s každou 8. nití hlavní osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Lancé* II tvoří s vaznou osnovou plátňovou vazbu. *Broché* I není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* II tvoří s každou 8. nití hlavní osnovy keprovou vazbou K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: Pravidelně střídavě 3 a 4 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava: *réduction de chaîne*: 101 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancé útek I, lancé útek II, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 43,5 cm, š. 27 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 7 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; žlutá; zákrut Z. Vazná osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

Základní útek: hedvábí; hnědá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; černá; neznatelný zákrut. *Lancé* útek II: hedvábí, bílá, bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 4.2.

Žlutý lampas s bohatým vzorem karafiátů a papyru

Datace: 1725–1740

Způsob použití:

- 1) 2 dalmatiky; plochy střihu lemující pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 4.1.
- 2) 2 manipuly; veškeré plochy střihu vyjma ozdobných zakončení; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 4.1.
- 3) štola; ozdobná zakončení; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 2.20.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Žlutý základ dekorovaný bohatě kvetoucími karafiáty kombinovanými s květem papyru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Rekonstrukce vzoru

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 8, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 5 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s vaznou osnovou plátňovou vazbu. *Lancé* II tvoří s každou 4. nití hlavní osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I tvoří s každou 4. nití hlavní osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 135 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek. Technický raport (v. 47 cm, š. 24 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (více než 48 cm). *Découpure*: 6 osnovních nití; 2 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; žlutá; zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; žlutá; zákrut S. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

Lancé útek II: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: hedvábí; 14 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 4.3.

Žlutý taft s karafiáty

Date: 1725–1735

Způsob použití:

- 1) Dalmatika; pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 3.22.
- 2) Kasule; ozdobné pruhy v oblasti ramen, pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 3.22.
- 3) Kasule; část pektorálního stipesu; tkanina je kombinována s textiliemi, které nejsou součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Bechyně.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast: Sbírka Abegg-Stiftung, Francie–Anglie 1725–1735, inv. č. 2177.¹⁴⁸

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Žlutý základ dekorovaný vzrostlým kvetoucím karafiátem, po kterém se pne a následně se větví květina s drobnými fialovými květy připomínajícími bodlák. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, lancé, broché*.

Základ: Plátnová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S. *Lancé* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S. *Broché* I není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Broché II – *broché* IV tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 4 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 66 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* I, *broché* II. Technický raport (v. 27 cm, š. více než 15,4 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. Vazná osnova: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; sytá šedo-zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; 8 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

148 JOLLY 2002, kat. č. 10, p. 61.

Kat. č. 4.4.**Zelené cannetillé s karafiáty**

Datace: 1725–1750

Způsob použití: Kasule; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku řádu maltézských rytířů.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Pokladnice sv. Leonarda ve Frankfurtu nad Mohanem, před 1750.¹⁴⁹

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy s asymetrickým vertikálním pruhem ve středu tkaniny *bâtard*.

Tmavě zeleno-pískový základ dekorovaný dvojicí karafiátových větví se keřů s monumentálními květy a poupaty. Technická raport vyplňuje 2/3 šíře tkaniny.

Struktura tkaniny: *Cannetillé*, *liseré*, *lancé*, *broché à liage repris*.

Základ: Vazba *cannetillé* sdružující osnovu *poil* a *toile* se základním útkem. Nítě *poil* osnovy váží ve svém efektu vždy trojici základních útků, přičemž jsou sdruženy po 4 ve dvou o polovinu vzájemně posunutých pruzích. Osnova *toile* je vázána se základním útkem do plátnové vazby.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití *toile* osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Liseré* není ve svém vzorujícím efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití *toile* osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nit *poil* na 1 nit *toile* osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 56 nití / cm. Útky v *passée*: základní útek, lancé útek, *liseré* útek, *broché* útek. Vzorový raport (v. 42 cm, š. 52 cm) s asymetrickou středovou částí (š. 24 cm). *Découpure*: 4 nitě *toile* osnovy; 1 *passée*.

Materiál: *Poil* osnova: hedvábí; sytě písková; složená ze tří pramenů bez znatelného zákrutu. *Toile* osnova: hedvábí; sytě růžová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí, sytě zelená, bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; hráškově zelená; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; světle zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek: hedvábí; X útků 6 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Poznámka:

Zkoumaná textilie byla pro stříh kasule rozdělena na tři podélné části tak, že 1. a 2. část jsou osově souměrné výseky *bâtardu*; 3. asymetrická část je následně použita vždy otočením o 180°. Důvodem je pomyslná neatraktivnost sklánějících se květů v původním vzorovém raportu, tudíž bylo přistoupeno k převrácení ústřední části tkaniny.

Rekonstrukce vzoru

149 STOLLEIS 2013, 7, p. 46 et 123 sgg.

Kat. č. 4.5.

Bílý taft s karafiáty a narcisy

Datce: 1730–1740

Způsob použití: Dalmatika; rukávy, plochy střihu lemující pectorální a dorsální paruru; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 4.6.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Pacov.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Bílý základ dekorovaný abstraktní exotickou květinou vyrůstající z puklého lusu. Tato květina má dominantní květ narcisu a karafiátu, doplněné o drobné fialové a modré květy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I není ve svém efektu vázán, par *découpure*. *Lancé* II tvoří s každou 4. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 4. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 62 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 51 cm, š. více než 24 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílé; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; hráškově zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; tmavě zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 4.6.

Bílé *cannelé* s exotickou květinou a torzem architektury

Datace: 1725–1740

Způsob použití:

- 1) Kasule; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Dalmatika; ozdobné rukávové lemy, pectorální a dorsální parury; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 4.5.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Pacov.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast:

- 1) Římskokatolické farnosti Opočno¹⁵⁰
- 2) Museum für angewandte Kunst (MAK) Wien, inv. č. Mit T 07320-01-1911¹⁵¹

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*.

Bílý základ dekorovaný monumentální exotickou květinou prorůstající troskami architektury. Motiv je doplněn o drobné stylizované stromky v pozadí. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Cannelé simpleté, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená *cannelé* vazba tvořena základním útkem, *toile* a *poil* osnovou. *Toile* osnova vytváří se základním útkem plátňovou vazbu. *Poil* osnova vytváří společně se základním útkem efekt připomínající příčný hrotový kepr, kde osnova flótuje přes a je vázána nekonstantním počtem základních útků.

Efekty: *Broché* I není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* II tvoří s každou 5. nití *toile* osnovy hrotovou keprovou vazbu K 1/4 efektem *à liage repris*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nit *toile* na 1 nit *poil* osnovy. Dostava 38 *toile* osnovních nití/

cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 49,5 cm, š. 26 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53 cm). *Découpure*: 2 nitě *toile* osnovy; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *toile*: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Osnova *poil*: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše bílá se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 9 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

150 MARTINEK 2014, obrazová příloha č. 25.

151 Fragment tkaniny je součástí nepublikovaných depozitárních sbírek.

Kat. č. 4.7.**Pruhaný lampas s keři růží**

Datace: 1725–1740

Způsob použití: Kasule; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římsko-katolické farnosti Bechyně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *des-sin à pointe*.

Modrý základ je v pruhu při obou okrajích tkaniny žlutě zbarven. Osově souměrný dekor je koncipován do pomyslné mřížky typické pro vzor zašpičatělý ovál. Hranice dekoru jsou tvořeny bizardně stylizovaným růžovým keřem dekorovaným v ústředních bodech monumentálními květy. Technický raport je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 8, lancé, broché*.

Základ: osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I a *lancé* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/7 S. *Broché* I, *broché* II a *broché* IV tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/7 S. *Broché* III je ve svém efektu doplněn o základní útek v pozici *trame d'accompagnement* a společně tvoří keprovou vazbu K 2/14 S.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 4 nitě hlavní 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 150 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 49 cm, š. 25 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (51 cm). *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; modrá; zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; sytě zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; sytě pískově žlutá; bez znatelného zákrutu. Útek *broché* I: pokovená nit *ondé*; duše bílá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bí-

lou hedvábnou nití se zákrutem S; stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 4 barevné odstíny; bez znatelného zákrutu.

Poznámka: Střih tkaniny je na dorsální i pektorální straně kasule specificky upraven v oblastech lemujících stipes. Zde je zkoumaná textilie vložena diagonálně směřující na pomyslnou osu stříhu. Na dorsální straně je šíře tkaniny nastavena v oblasti pevného okraje tak že je částečně patrná druhá osa symetrie.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 4.8.

Hnědý lampas s dekorem gladiol

Datce: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kalichové vélum; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Dvoudílný baldachýn; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Hnědý základ dekorovaný osově souměrným dekorem skládající se z dvojice od sebe odklánějících se smyšlených exotických květů, jejichž základ připomíná gladiolu, z které vyrůstají další květy. Technický raport je v šíři tkaniny zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: Lampas *fond satin de 8*, lancé, *broché, à liage repris*.

Základ: osmivazná atlasová vazba A 7/1 *découchement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s každou 8. nití hlavní osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Lancé* II tvoří s vaznou osnovou plátnovou vazbu. *Broché* I není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* II tvoří s každou 8. nití hlavní osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 4 nitě hlavní 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 140 nití/ cm. Útky *en passé*: základní útek, lancé útek I, lancé útek II, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 61 cm, š. 27 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; hnědá; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; tmavá zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; hnědá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; tmavá zeleno-modrá, bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hed-

vábí; hráškově zelená, bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 4.9a.

Hnědý taft s exotickými rostlinami

Date: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující dorsální a pektorální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.43.
- 2) 2 dalmatiky; plochy střihu v oblastech rukávů a columny s výjimkou parur, tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.42., a kat. č. 4.9.b.
- 3) Kalichové véum; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) 2 štol; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 5) Manipul; tkanina je v rámci střihu kombinována s textilií kat. č. 6.43.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Pošná.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Hnědý základ s osově souměrným dekorem podél vertikální osy kombinujícím bohaté exotické květy, listy a plody připomínající meruňky. Technický raport je zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená základním útkem a osnovou.

Efekty: *Lancé I - lancé IV* tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché I* a *broché II* tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. Dostava *réduction de chaîne*: 30 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *lancé* útek III, *lancé* útek IV, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 28 cm, 26 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53 cm). *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Základní útek: hedvábí; hnědo-červené, bez znatelného zákrutu. Osnova; hedvábí; hnědo-červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; sytá zeleno-modrá, bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; zeleno-žlutá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek III: hedvábí;

hráškově zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek IV: hedvábí; sytá modrá s nádechem zelené; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek V: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: útek skaný ze dvou nití, *ondé*; hedvábí, hráškově zelený, bílo-oranžový, duše se zákrutem S je ovinuta ve měru Z silnější nití s vlastním zákrutem ve směru Z. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 11 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 4.9b.

Hnědý taft s exotickými rostlinami

Datace: 1730–1750

Způsob použití: Dalmatika; pectorální klíny; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.42. a kat. č. 4.9.a.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Pošná.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*. Hnědý základ s osově souměrným dekorem podél vertikální osy kombinujícím bohaté exotické květy, listy a plody připomínající meruňky. V pruhu podél pevného okraje změněna barva základu na bílou. Technický raport je zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I - *lancé* IV tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 30 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *lancé* útek III, *lancé* útek IV, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. více než 38 cm, š. nejspíše 26 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Základní útek: hedvábí; hnědo-červené, bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; sytá zeleno-modrá, bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; zeleno-žlutá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek III: hedvábí; hráškově zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek IV: hedvábí; sytá modrá s nádechem zelené; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek V: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: útek skaný ze dvou nití, *ondé*; hedvábí, hráškově zelený, bílo-oranžový, duše se zákrutem S je ovinuta ve měru Z silnější nití s vlastním zákrutem ve směru Z. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 11 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 4.10.**Hnědý taft s oltářem mezi exotickou květenou**

Datace: 1730–1750

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou *kat. č. 4.17.* a *kat. č. 4.18.*

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Hnědý základ je dekorován dvojicí větviček se exotických keřů s dominantními plody, květy a poupaty. Keře se symetricky sklánějí nad pohanským oltářem se stříbrnými plody, který je umístěn v ose tkaniny. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, broché, à liage repris.*

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé I* a *lancé II* tvoří s každou 8. nití osnovy K 1/3 Z efektem *à liages repris*.

Broché I není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché II* tvoří s každou 8. nití osnovy K 1/3 Z efektem *à liages repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 43 cm, š. více než 18,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; hnědo-černá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; hnědo-černá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 11 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 4.11.

Hněd-zeleň lampas s kvetoucími jiřinami doplněnými o drobné květy

Datace: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy stříhu lemující dorsální a pektorální stipes; tkanina je kombinována s látkou z 20. století, která není součástí katalogu.
- 2) Štola; veškeré pohledové plochy stříhu; tkani-
na v rámci stříhu není kombinována s jinou
komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Kájov.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *des-
sin à pointe*. Hnědo zelený základ je dekorován
kvetoucími jiřinami se vzájemně propletenými
stonky. Ve spodní části dekoru je tato květina
doplněna o drobné kvetoucí rostliny. Technický
raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 8, lancé,
broché*.

Základ: Atlasová vazba A 7/1 *décochement* 3, tvo-
řená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché* I a *broché* III tvoří s vaznou osnovou
plátňovou vazbu. *Broché* I a *broché* III tvoří s vaz-
nou osnovou keprovou vazbu K 1/7 Z efektem
à liage repris. *Broché* II není ve svém efektu vázán
tzv. *par découpure*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití hlavní
na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaî-
ne*: 120 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lan-
cé* útek I, *lancé* útek II, *broché* I, *broché* II, *broché*
III. Technický raport (v. 57 cm, š. více než 19 cm) je
pravděpodobně jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny.
Découpure: 8 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnovy: hedvábí; hnědo-zelená;
zákrut ve směru Z. Vazná osnova: hedvábí; bílá;
bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí;
hnědo-zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek
I: hedvábí; sytá modro-zelená; bez znatelného zá-
krutu. *Lancé* útek II: hedvábí; bílá; bez znatelného
zákrutu. *Broché* útek I: pokovená nit *ondé*; duše
bílá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta
ve směru Z bílou hedvábnou nití se zákrutem S;

stříbrná lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Bro-
ché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé couvert*;
hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela
navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: hed-
vábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného
hedvábí.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 4.12.

Bílý taft s palmami sklánějícími se nad mořem

Datace: 1730–1750

Způsob použití: Pluviál; pohledové části střihu vyjma columny; tkanina je v rámci střihu kombinovaná s vyšívanou textilií, která není zahrnuta do katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Štěkeň.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Bílý základ nesoucí dekor schnoucí palmy sklánějící se nad malým doubkem. V pozadí vzoru je naznačena hladina moře. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Taffetas, broché, à liage repris*.

Základ: plátnová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché* tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek. Technický raport (v. 42 cm, š. 25,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (52 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí, bílá, bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí, bílá, bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 4.13.**Bílé gros de Tours s exotickou květinou**

Datace: 1730–1750

Způsob použití: Štola; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Státní zámek Březnice u Příbrami – součást zámecké sbírky, Francie 1740–1750.¹⁵²

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Bílý základ je dekorován smyšlenou exotickou květinou složenou z částí podobných kvetoucí růži doplněné o abstraktní části. Celkový koncept dekoru *dessin retourné* dovoluje přímé navázání na převrácené opakování dekoru a tak zakrytí hranic dekoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba *gros de Tours* tvořená hlavní osnovou, základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Lancé* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I - *broché* IV tvoří s každou 8. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Broché* V není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 52 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek VI, *broché* útek V. Technický raport (v. 40 cm, š. více než 15 cm) je pravděpodobně jen jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez

znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; melírovaná hráškově zelená; mírný zákrut Z. *Broché* útek I: zlatá lamela. *Broché* útek II: stříbrná lamela. *Broché* útek III: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná krémová duše se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovíjí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek V: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Poznámka:

Štola náleží do parlamentního souboru, který je v současné době rozdělen.¹⁵³ Druhá část souboru obsahuje pluviál, kalichové velum a bursu. Zkoumaná tkanina je v rámci tohoto souboru doplněna o tkaninu s vrcholně bizarním dekorem, který se ve sbírce farnosti Březnice u Příbrami objevuje na kalichové pale. Ta byla příliš malým fragmentem tkaniny, aby byla zahrnuta do tohoto katalogu.

152 MŽYKOVÁ 2014 p. 70 sq.

153 MŽYKOVÁ 2014 p. 70 sq.

Kat. č. 4.14.

**Hnědé cannetillé s kvetoucími ratolestmi
exotické květiny**

Date: 1735–1750

Způsob použití: Kalichové véšum; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*.

Hnědý základ je členěn efektem *cannetillé* vytvářející posunutý kvádrový motiv. Dekor vykresluje dvojici nad sebou komponovaných stylizovaných kvetoucích ratolestí, jejichž předlohou je smyšlená exotická rostlina. Technický raport je v šíři tkaničky jedenkrát paralelně opakován.

Struktura tkaniny: *Cannetillé, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: vazba *cannetillé* sdružující osnovu *poil* a *toile* se základním útkem. *Poil* osnova je tvořena dvěma sériemi 16 osnovních nití, které flotují přes 3 a jsou vázány 1 základním útkem. Osnova *toile* vytváří se základním útkem platnou vazbu.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití *poil* osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I tvoří s každou 5. nití *poil* osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě *toile* na 1 nit *poil* osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 64 *toile* nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, útek *broché*. Technický raport (v. 49 cm, š. 24,5 cm) je pravděpodobně jedenkrát opakován v šíři tkaniny (50 cm). *Découpage*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *poil*: hedvábí; hnědo-červená; zákrut S. Osnova *toile*: hedvábí; hnědo-červená; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; hnědo-černá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílo-zelená, bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útku 6 odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 4.15.

Hnědý taft s kvetoucím exotickým stromkem

Datace: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Bursa; tkani na v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Manipul; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*. Hnědý základ dekorovaný větvcím se kvetoucím zakrslým exotickým stromem s bohatými smyšlenými květy a rozeklaným kmenem. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát paralelně opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché* tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 67 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancovaný útek, *broché* útek. Technický raport (v. 56 cm, š. více než 24,5 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (51 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; hnědá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; hnědé; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 13 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 4.16.

Zelený taft zdobený festony s květy

Date: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující dorsální a pectorální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 3.9.
- 2) Bursa; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Štola; veškeré pohledové plochy střihu vyjma ozdobných zakončení; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 3.9.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Čížová.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Zelený základ nesoucí osově souměrný dekor, jehož ústředním motivem je nad sebou se opakující dvojice květů, které se na fragmentech tkaniny dochovaly jen torzálně. Po obou stranách ústředního motivu diagonálně stoupá vždy jeden pár festonů, které jsou složeny z drobných lístků, z nichž vychází exotické květiny. Při pevném okraji tkaniny je umístěn poslední motiv, ztvárňující polovinu značně stylizovaného květu, který může vyniknout jen díky druhé ose symetrie. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas, broché, liseré, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 9. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Broché I není ve svém efektu vázán. *Broché* II tvoří s každou 9. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 25 cm, š. více než 19 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; zelená; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná krémová duše se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 4 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 4.17.

Bílé gros de Tours s kompozicí z exotických květů

Datace: 1730–1750

Způsob použití: Kasule; plochy stříhu lemující dorsální stipes, tkanina je kombinována s látkou kat. č. 4.10. a kat. č. 4.18.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Königliches Kunstgewerbe Museum zu Dresden, kolem 1770, Francie.¹⁵⁴

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*. Technický raport je nejspíše 1 krát zrcadlen v šíři tkaniny. Bílý základ dekorovaný rostlinným motivem, z něhož je zachována jen úzký fragment dekoru lemující osu symetrie opakování technického raportu. Kvetoucí úponky exotických rostlin kombinované se sklánějícími se nebo vzpínajícími se palmovými listy. Je možné, že zásady konstrukce dekoru mohou být ve svých chybějících částech podobné kat. č. 4.18.

Struktura tkaniny: Gros de Tours, liseré, broché, à liage repris.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená osnovou, základním útkem a liseré útkem.

Efekty: Liseré není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Broché I není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Broché II a broché III tvoří s každou 9. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem à liage repris.

Dostava *réduction de chaîne*: 68 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, liseré útek, broché útek I, broché útek II, broché útek III, broché útek IV. Technický raport (v. 40 cm, š. více než 10 cm) je pravděpodobně jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Liseré útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Broché útek I: zlatá lamela. Broché útek II: stříbná lamela. Broché útek III: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná krémová duše se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. Broché útek IV: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

154 KUMSCH 1908, list 191, obr. 2.

Kat. č. 4.18.

Bílé gros de Tours zdobený festony s květy

Date: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující pektorální stipes, tkanina je kombinována s látkou *kat. č. 4.10.* a *kat. č. 4.17.*
- 2) Kalichové vélu; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Königliches Kunstgewerbe Museum zu Dresden, Francie, kolem 1770.¹⁵⁵

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*. Bílý základ dekorovaný složitým rostlinným dekorem skládajícím se z festonů a obtížně popsatelných útvarů utvořenými květy a celými drobnými rostlinami. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, broché, à liage repris.*

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* tvoří s každou 6. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Broché I - *Broché* VI tvoří s každou 6. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*; 62 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 41,5 cm, š. 27 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná krémová duše se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; hedvábná šedá duše se zákrutem Z ovinutá ve směru S šedou nití se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na obě nitě ve směru S. *Broché* útek III: první cívka člunku; pokovená nit *filé couvert* s přidanou lamelou; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S; druhá cívka člunku stříbrná lamela. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 9 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

155 KUMSCH 1908, list 191, obr. 1.

Kat. č. 2.6.

Kat. č. 5.1.

Bílý taft s dvojicí exotických květín

Date: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s komplexní textilií, která není součástí katalogu.
- 2) Štola; ozdobná zakončení střihu; tkanina je kombinována s komplexní textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Třeboň.

Dekor: Přímý jednoduchý obrazový vzor *dessin suivi*, nebo symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*. Bílý základ dekorovaný dvojicí bohatě kvetoucích exotických květín, kombinujícími svými květy i listy více rostlin. Dvojice motivů je komponována nad sebe s pravidelným cyklickým střídáním květín. Není možné podle dochovaných fragmentů tkaniny určit počet opakování raportu v šíři tkaniny ani jejich efekt ve směru útku.

Struktura tkaniny: *Taffetas, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché* tvoří s každou 4. nití hlavní osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek. Technický raport (v. 49,5 cm, š. více než 22 cm) je pravděpodobně jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 12 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 5.2.

Hnědý atlas s rozeklaným stromkem

Datace: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy stříhu lemující pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 2.9.
- 2) 2 dalmatiky; plochy stříhu lemující pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 2.9.
- 3) Pluvíál; veškeré plochy stříhu vyjma columny; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 2.9.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Jindřichův Hradec.

Dekor: Jednoduchý posunutý obrazový vzor *dessin suivi*. Hnědý základ je dekorován z proutěného koše vyrůstajícím nízkým rozeklaným stromem s množstvím dominantních exotických květů odlišných druhů a barev. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Satin, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 4 tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 8. nití osnovy K 1/3 Z efektem *à liages repris*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 8. nití osnovy K 1/3 Z efektem *à liages repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 128 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancovaný útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 47,5 cm, š. 26 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (53 cm). *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnovy: hedvábí; hnědě-modrá; se zákrutem S. Základní útek: hedvábí; hnědě-modrá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; hráškově zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 5.3.**Stříbrný lampas s malou jabloní opírající se o kamenný sloupek.**

Date: 1740–1750

Způsob použití: Kasule; pectorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Textilmuseum Krefeld, kolem 1735, Francie, inv. č. 01446.¹⁵⁶

Dekor: Přímý jednoduchý obrazový vzor *dessin suivi*, nebo symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Stříbrný základ dekorovaný větvičí se mladou jabloní, která je podepřena nízkým sloupkem se základní deskou a abakem z mramoru s karmínovými žilkami a hnědým dřikem s palmetami. Na sloupku je položeno vedle dvojice jablek exotická lastura. Není možné z dochovaných fragmentů tkaniny určit počet opakování dekoru v šíři tkaniny ani jejich efekt ve směru útku.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, broché, lancé, à liage repris.*

Základ: Plátnová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé I* a *lané II* tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/4 S. *Broché I* a *broché II* tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/4 S.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 4 nitě hlavní na 1 nitě vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky *à la passé*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 39 cm, š. více než 21 cm) je pravděpodobně jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *à la passé*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; bílo-růžová; bez znatelného zákrutu. Vazná osnova: hedvábí; bílo-růžová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: pokovená nit filé riant; hedvábná šedá duše se

zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Lancé* útek II: hedvábí; černá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: pokovená nit ondě; hedvábná šedá duše se zákrutem Z ovinutá ve směru S šedou nití se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na obě nitě ve směru Z. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 9 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

¹⁵⁶ TIETZEL/ GASTHAUS 1987, p. 163, kat. č. 145.

Kat. č. 5.4.**Zelené cannetillé s nautily
doplněnými květy**

Datace: 1730–1750

Způsob použití: Pluviál; plochy stříhu lemující columnu; tkanina je s látkou, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: Neznámá pražská lokace, dnes součástí sbírky Městského muzea Horažďovice.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy s asymetrickým vertikálním pruhem ve středu tkaniny *bâtard*. Zelený základ dekorovaný dvojicí lastur hojně ozdobenými květinovou výzdobou. První lastura je ztvárněna při obou pevných okrajích jen z poloviny. Druhá z lastur je v blízkosti pevného okraje tkaniny a částečně se zrcadlí na protější polovině tkaniny. Ústředním motivem dekoru je asymetrická váza, připomínající svým tvarem lasturu, která je doplněna o květiny. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél střední poloviny tkaniny, která je asymetrická.

Struktura tkaniny: Struktura tkaniny: *Cannetillé, lancé, broché à liage repris*.

Základ: Základem vazba *cannetillé* sdružující osnovu *poil a toile* se základním útkem. Nítě *poil* osnovy flotují ve svém efektu přes tři základní útky, přičemž jsou sdruženy po 6 ve dvou o polovinu vzájemně posunutých pruzích. Nítě *toile* osnovy jsou vázány se základním útkem do plátnové vazby.

Efekty: *Lancé* I tvoří s každou 6. nití *poil* osnovy K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Lancé* II tvoří s *poil* osnovou plátnovou vazbu. *Broché* I není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* II a *broché* III tvoří s každou 6. nití hlavní osnovy K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nit *poil* na 1 nit *toile* osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 110 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II a *broché* útek III. Vzorový raport (v. 42,5 cm, š. 53 cm) s asymetrickou středovou částí (26,5 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *poil*: hedvábí; zelená; mírný zákrut ve směru Z. Osnova *toile*: hedvábí; zelená; mírný zákrut ve směru Z. Základní útek: hedvábí; zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; černá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná šedá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit onde; hedvábná šedá duše se zákrutem Z ovinutá ve směru S šedou nití se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na obě nitě ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; x útků 9 odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 5.5.

Zelený taft s dvojicí exotických květin

Date: 1730–1750

Způsob použití: 2 dalmatiky; ozdobné lemování rukávů, pektorální a dorsální klíny; tkanina je kombinována s látkou, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Pelhřimov.

Dekor: Jednoduchý postupový vzor *dessin suivi*. Původně hráškově zelený základ dekorovaný dvojicí motivů, které jsou pravidelně vertikálně střídány. První z nich znázorňuje dřevěnou kád umístěnou na exotickém keři s dominantním květem a hroznovitými plody. Z kádě vyrůstá malý ovocný strom s plody připomínající meruňku. Druhý z motivů je opačně diagonálně koncipován a vykresluje keramický ozdobný květník s exotickými květinami majícími bohaté sklánějící se květy a rozličné listy. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 4. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Broché I* a *broché II* tvoří s každou 4. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 72 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancovaný útek, broché útek I, broché útek II. Technický raport (v. 41 cm, š. 26,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (54 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; pískově žluto-zelená; se zákrutem ve směru S. Základní útek: hedvábí; zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; černá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná šedá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 9 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 5.6.

Bílý taft se stříbrným ozdobným košem dekorovaným květinami

Datace: 1730–1750

Způsob použití: Kasule; plochy střihu lemující pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 6.21.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Nová Cerekev.

Dekor: Dochované fragmenty tkaniny naznačují, že se jedná o otočený vzor *dessin retourné*, nebo o převrácený otočený vzor *dessin retourné renversé*. Bílý základ dekorovaný diagonálně vybočeným stříbrným zdobeným košem s kvetoucími květinami rozličných druhů. Pozadí hlavního motivu je doplněno o roztroušené květy karafiátu ztvárněné matným lancovaným útkem na lesklém pozadí. Stejnou technikou je zhotovena i krajka obcházející větvičky se ibiškové keře s dominantními plody, květy a poupaty. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* ve svém efektu není vázán, ale v základě tkaniny je vázán společně se základním útkem do plátnové vazby. *Broché* I, *broché* II a *broché* III nejsou ve svém efektu vázány tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 84 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 41,5 cm, š. 26 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53,5 cm).

Découpure: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná šedo-bílá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; hedvábná šedá-bílá duše se zákrutem Z ovinutá ve směru S stříbrnou lamelou, následně je téměř neznatelně navinutá na nit i lamelu ve směru S druhá stříbrná lamela.

Broché útek III: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 5.7.

Modrý taft s bujným květinovým vzorem

Date: 1730–1750

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální *stípes*; tkanina je v rámci střihu kombinována látkou kat. č. 2.4.

Původní a současná lokace: V současné době součástí sbírek Prácheňského muzea v Písku.

Dekor: Přímý jednoduchý obrazový vzor *dessin suivi*, nebo symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Modrý základ s nádechem zelené dekorovaný složitým vertikálně koncipovaným dekorem propojujícím bohaté exotické květy s palmovými listy přirozené a zlaté barvy. Motiv je v šíři tkaniny nejspíše jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché* I není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* II a *broché* III tvoří s každou 6. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 72 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 42,5 cm, š. 26 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (53 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; modrá s nádechem zelené; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; modrá s nádechem zelené; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z ovinutá ve směru S šedou nití se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na obě nitě ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 5.8.

**Hnědý taft s ošatkou mýtských plodů
a architektonickými prvky doplněnými vegetací**

Datace: 1730–1750

Způsob použití: Pluviál; veškeré pohledové části stříhu pluviálu; tkanina není kombinována jinou textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Čížová.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Hnědý základ dekorovaný rostlinným motivem kombinujícím ozdobnou konzoli ozdobenou květy. Podél osy opakování dekoru je vložen motiv s kamenným pahorkem, na něm je pod dvojicí propojených stromů umístěna stříbrná mísa s jablky. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas lancé, broché, à liage repris*.

Základ: plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I tvoří s každou 5. nití osnovy K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I tvoří s každou pátou nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. Dostava *réduction de chaîne*: 75 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancovaný útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 39 cm, š. 27 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; hnědá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; hnědá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; černá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 14 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 5.9.

Pískově žluté gros de Tours s průhledem exotickou květenou

Date: 1730–1750

Způsob použití: Kasule; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku římskokatolické farnosti Strakonice.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*. Pískově žlutý základ nesoucí dekor je složený z exotických květů, vyrůstajících z dvojice silných stříbrných palmových kmenů, mezi nimiž je průhled do krajiny s nebem, stromem a plotem. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená základním útkem, *liseré* útkem a osnovou.

Efekty: *Liseré* je vázán každou 5. a 20. nití osnovy do plátňové vazby efektem *à liage repris*. *Broché* I není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* II a *broché* III tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 72 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 36,5 cm, š. více než 24 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 3 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; pískové barvy; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; pískové barvy; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; pískové barvy; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z ovinutá ve směru S šedou nití se zákrutem Z; stříbrná lamela je navinutá na obě nitě ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 11 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 5.10.

Hnědý taft s motivy rozvalin města

Datace: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující pectorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 6.34.
- 2) 2 dalmatiky; rukávy, plochy střihu lemující pectorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 6.34.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Jindřichův Hradec.

Dekor: Z dochovaných fragmentů tkaniny není patrné, zda je dekor symetrický podél vertikální osy *dessin à pointe*, nebo jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*.

Hnědý základ je dekorován dvojicí diagonálně se střídajících motivů, které jsou vůči sobě o polovinu posunuty. První z nich nese motiv plujícího člunu po jezeře, za kterým ční rozvaliny města se stromy. Druhý motiv kombinuje torzo architektury s exotickou květenou. Technický raport je v šíři tkaniny pravděpodobně jedenkrát opakován.

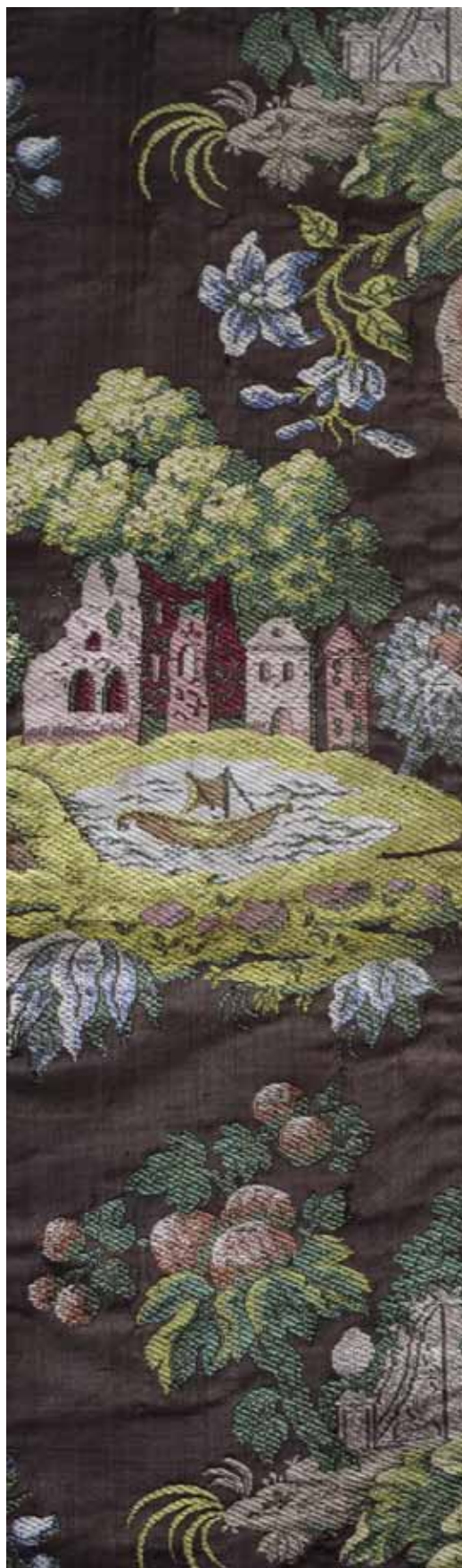
Struktura tkaniny: *Taffetas lancé, broché, à liages repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liages repris*. *Broché* tvoří s každou 5. nití hlavní osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liages repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 38 cm, š. více než 17 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; hnědá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; hnědá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; pískově-hnědá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků minimálně 18 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 5.11.**Bílý taft s květy v lichoběžníkové síti**

Datace: 1730–1750

Způsob použití: Šatečky na sošku Jezulátka; tkanina v rámci stříhu není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Výskyt variant tkaniny mimo zkoumanou oblast: Římskokatolické farnosti Český Štenberk¹⁵⁷

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*.

Bílý základ dekorovaný lichoběžníkovou sítí, jejíž linie jsou tvořeny soustavou na sebe navazujících stříbrných polovičních listů s modrým lemováním na svém spodním okraji. Listy jsou od sebe odděleny drobným modrým květem. Ve dvojicích lichoběžníkových výsečí, ve kterých je nad sebou střídána dvojice motivů. První z nich realisticky vykresluje smyšlenou květinu s množstvím květů připomínajících plody máku. Druhý z dvojice motivů též vyobrazuje neexistující květinu bohatě zdobenou kalichovými květy. Technický raport je v šíři tkaniny dvakrát nebo třikrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem, ke kterému je v každém sudém prohozu přidán *liseré* útek.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 3. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liages repris*. *Broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancé útek, *broché* útek I, *broché* útek II a *broché* útek III. Technický raport (v. 36 cm, š. 27 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: pokovená nit *ondé*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z ovinutá ve směru S stříbrnou lamelou; 2. stříbrná lamela je navinutá na duši a lamelu ve směru Z. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z ovinutá ve směru S zlatou lamelou; 2. zlatá lamela je navinutá na duši a lamelu ve směru Z. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

157 MARTINEK 2014, obrazová příloha č. 25.

Kat. č. 5.12 a.

Světle krémové gros de Tours s exotickým kvetoucím keřem

Datace: 1740–1750¹⁵⁸

Způsob použití: 2 dalmatiky; dorsální a pektorální parura, rukávy; tkanina je v rámci střihu kombinována s textilií kat. č. 5.12b.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Záhřeb.

Výskyt variant vzoru mimo zkoumanou oblast: *Musée de la Visitation, Moulins*; Španělsko kolem poloviny 18. století.¹⁵⁹

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Světle krémový základ je dekorován stylizovaným stříbrným kmínkem procházejícím podélně dekorem, majícím esovitě zvlněnou základní linii. Z kmínku vyrůstají květy, drobné listy a krátké úponky. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba kombinující osnovu, základní útek a *liseré* útek.

Efekty: *Liseré* tvoří s každou 5. nití osnovy plátňovou vazbu efektem *à liage repris*. *Broché* I - *broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 58 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 25 cm, š. více než 25 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 3 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: pokovená nit *filé riant*; stříbrná lamela v roli duše; tenká bílo-šedá nit se zákrutem S navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: zdvojená pokovená hedvábná nit *filé riant*; hedvábná bílo-krémová duše se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 13 barevných odstínů; s mírným zákrutem Z.

¹⁵⁸ Přestože dekor má základ své kompozice zapadající formou do okruhu zvlněných dekorů, dokonalost detailů, kter je kombinovaná se stylem Revel ukazuje, že podstatou návrhu je stále v okruhu naturalistických tkanin.

¹⁵⁹ PICAUD / FOISSELO 2012, 22, p. 136 sqq.

Kat. č. 5.12 b.

Bílý gros de Tours s exotickým kvetoucím keřem

Date: 1740–1750¹⁶⁰

Způsob použití: 2 dalmatiky; plochy střihu lemující dorsální a pektorální paruru, ozdobné lemování rukávů; tkanina je v rámci střihu kombinována s textilií kat. č. 5.12a.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Záhoří.

Výskyt variant vzoru mimo zkoumanou oblast: *Musée de la Visitation, Moulins*; Španělsko kolem poloviny 18. století.¹⁶¹

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*. Bílý základ je dekorován stylizovaným stříbrným kmínkem procházejícím podélně dekorem, majícím esovitě zvlněnou základní linii. Z kmínku vyrůstají květy, drobné listy a krátké úponky. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba kombinující osnovu, základní útek a *liseré* útek.

Efekty: *Liseré* tvoří s každou 5. nití osnovy plátňovou vazbu efektem *à liage repris*. *Broché* I - *broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 58 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 25 cm, š. více než 25 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 3 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: pokovená nit *filé riant*; stříbrná lamela v roli duše; tenká bílošedá nit se zákrutem S navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-krémová duše se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 13 barevných odstínů; s mírným zákrutem Z.

Rekonstrukce vzoru

¹⁶⁰ Přestože dekor má základ své kompozice zapadající formou do okruhu zvlněných dekorů, provedení detailu kombinovaná se stylem Revel ukazuje, že podstatou návrhu je stále v okruhu naturalistických tkanin.

¹⁶¹ PICAUD / FOISSELO 2012, 22, p. 136 sqq.

Kat. č. 5.13.**Bílý lampas s motivem vinné révy**Datace: 1740–1750¹⁶²

Způsob použití:

- 1) 2 dalmatiky; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Kalichové véum: tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Kájov.

Výskyt variant vzoru mimo zkoumanou oblast: *Musée de la Visitation, Moulins*; Španělsko kolem poloviny 18. století.¹⁶³

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Bílý základ je dekorován dvojicí vzájemně souvisejících motivů. První z nich ztvárňuje zlatou rostlinu mající veliké sklánějící se květy a podélně rostoucí esovitě zvlněný kmen. Druhým motivem je rostlina vinné révy se zralými hrozny a již probarvujícími se listy do podzimních barev, která svým tenkým stonkem obepíná kmínek první rostliny. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond gros de Tours, broché, à liage repris*.

Odvozená plátňová vazba *gros de Tours* kombinující hlavní osnovu, základní útek a *liseré* útek.

Efekty: *Poil traînant* není ve svém efektu vázána, zároveň je překryta efektem *liseré* útku. *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*, zároveň překrývá efekt *poil traînant*. *Broché* I, *broché* III a *broché* IV není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* II tvoří s každou 4. nití hlavní osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 38 cm, š. více než 24,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. *Poil traînant*: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z; zlatá lamela je navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: zlatá lamela.

Broché útek III: pokovená nit *ondé*; hedvábná bílo-křemová duše se zákrutem Z je ovinuta ve směru S šedou nití se zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na obě nitě ve směru S. *Broché* IV: hedvábí; X útků 9 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

¹⁶² Přestože dekor má základ své kompozice zapadající formou do okruhu zvlněných dekorů, provedení detailu kombinovaná se stylem Revel ukazuje, že podstatou návrhu je stále v okruhu naturalistických tkanin.

¹⁶³ PICAUD / FOISSELO 2012, 22, p. 136 sqq.

Kat. č. 5.14.

Zelené gros de Tours s vlnícími se květinami

Date: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující pektorální a dorsální stipes; tkanina není je kombinována s komplexní textilií z 19.–20. století, která součástí katalogu.
- 2) Dalmatika; veškeré plochy střihu, vyjma parur a ozdobných lemování rukávů; tkanina je kombinována s komplexní textilií z 19.–20. století, která není součástí katalogu.
- 3) 2 manipuly; veškeré plochy střihu, vyjma ozdobných zakončení; tkanina je kombinována s komplexní textilií z 19.–20. století, která není součástí katalogu.
- 4) 3 štoly; veškeré plochy střihu, vyjma ozdobných zakončení; tkanina je kombinována s komplexní textilií z 19.–20. století, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Český Krumlov.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Základ: Zelený, členěný matnými pruhy. Hlavním dekorem je červeně kvetoucí rostlina připomínající pampelišku, která je doplněna o laločnaté smyšlené květy na dlouhých stéblech. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, broché, à liage repris*. Odvozená plátnová vazba kombinující hlavní osnovu, základní útek a *liseré* útek.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liages repris*; *broché* I je vždy ve svém efektu doplněn o *broché* II, které má také svůj samostatný efekt. *Broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 27 cm, š. více než 51 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova; hedvábí; světle zelená; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; světle zelená; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; světle zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela je navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 5.15.

Bílé gros de Tours s kombinací rozličných květů

Datace: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; 4 fragmenty, které původně lemovaly nedochovaný pektorální a dorsální *stipes*.
- 2) Manipul; veškeré pohledové plochy střihu vyjma ozdobných zakončení; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 2.21.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Bílý základ dekorovaný efektem *liseré* útku vytvářející zvlněné přerušované linie kombinované s body. Hlavní motiv tkaniny je utvořen zvlněnou linií slabého kmínku, překrytého dvojím typem listoví a trojicí různých květenství třech barev. Vytvořená linie je křížena opačně komponovanou linií složenou z modrých květů. Podél pevných okrajů tkaniny jsou půleny symetrické vínové květy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, broché*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená osnovou, základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 36 cm, 26,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53,5 cm). *Découpure*: 3 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 5.16.

Taft překrytý vzorujícími útky s dekorem jahodníku

Date: 1730–1750

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující pektorální a dorsální *stipes*; tkanina je kombinována s látkou *kat. č. 6.48.* a *kat. č. 6.49.*
- 2) Bursa; tkanina v rámci střihu není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Kalichová pala; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Bílý základ je zcela překryt dekorem. Hlavním motivem vzoru je drobná větévka jahodníku se čtyřmi plody a jedním lístkem. Pozadí dekoru je následně dokreslováno stříbřenými útky znázorňujícími dvojici větších listů doplněných o nezralý plod. Technický raport je v šíři tkaniny pravděpodobně 4-5 opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas, broché, à liage repris.*

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché* I tvoří s každou 14. a 15. nití osnovy plátňovou vazbu efektem *à liages repris*. Vždy po 4. *passée* je efekt o polovinu posunut. *Broché* II – *broché* IV není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 61 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 12,5 cm, š. 13 cm) je vícekrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit; hedvábná bílo-šedá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; hedvábná bílo-krémová duše se zákrutem Z, je ovinuta ve směru S šedou nití se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na obě nitě ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 5 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.1.

Bílé cannelé s keřem se stříbrnými lístky

Datace: 1740–1770

Způsob použití:

- 1) 2 dalmatiky; pektorální a dorsální stipes, rukávy; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.2.
- 2) Pluvíál; columna; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.2.
- 3) Štola; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Čížová.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*. Bílý základ členěný *cannelé* efektem do horizontálních pruhů. Základní linii dekoru vytváří esovitě zvlněný vertikálně jdoucí stonek keře, který je překryt drobnými podélnými lístky a dekorován drobnými květy a poupaty. Z každého ohybu hlavní linie vychází krátká větévka. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Cannelé simpleté, liseré, broché*. Základ: *Cannelé simpleté* tvořené *poil* osnovou, *toile* osnovou a základním útkem. Osnova *toile* je

se základním útkem vázána do plátnové vazby. Osnova *poil* flotuje přes 4 základní útky a je 1 vázána.

Efekty: *Liseré* je vložen do každého 5. *passée*, přičemž je vázán každou sudou nití *toile* osnovy společně se základním útkem. *Broché* I – *broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nitě hlavní na 1 nitě vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 62 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útky I, *broché* útky II, *broché* útky III. Technický raport (v. 40 cm, š. 26,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (54 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *toile*: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Osnova *poil*: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: stříbrná lamela. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: stříbrná lamela. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 6 barevných útků; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.2.

Bílý taft s barevnými květy

Datace: 1740–1770

Způsob použití:

- 1) 2 dalmatiky; plochy střihu lemující pektorální a dorsální parury, ozdobné lemování rukávů; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.1.
- 2) Pluvíál; veškeré plochy střihu vyjma columny; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.1.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Čížová.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*. Bílý základ, jehož dekor je rozdělen do dvojice rovin. První vytváří samostatný motiv působící, jako pozadí, které je složeno z diagonálně komponované čtvercové sítě se zvlněnými liniemi, mezi kterými jsou vepsány květy. V blízkosti pevných okrajů tkaniny je pozadí doplněno o zvlněnou krajku. Druhá část dekoru je složena z roztroušených rozličných květů doplněných palmovými listy. Technický raport vyplňuje celou šíři tkaniny.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché, à liages repris*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché I*, *broché II* a *broché III* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Dostava *réduction de chaîne*: 92 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II a *broché* útek III. Technický raport (v. 73 cm, š. 26,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (54 cm). *Découpure*: 6 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše se skládá ze stříbrné lamely, ve směru Z je na ni navinuta pokovená nit *filé riant* s šedo-bílou duší se zákrutem ve směru Z a navinutou stříbrnou lamelou ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 14 barevných odstínů.

Kat. č. 6.3.

Bílý taft se zvlněnou krajkou a úponky

Datace: 1740–1775

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Kalichové véum; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Vyskytná nad Jihlavou.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*. Původně bílý základ dekorovaný podélně jdoucí zvlněnou linií bílé krajky s modrým motivem. Krajka je napříč vertikálnímu opakování dekoru křížena podélně jdoucí zvlněnou linií popínavé rostliny s drobnými květy. Ve výšce motivu tvořené dvojicí linií je umístěna dvojice úponků růží s detailně propracovanými květy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché*. Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená osnovou, základním útkem a *liseré útkem*.

Efekty: *Liseré* útek není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 58 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 51 cm, š. 26,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (52 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 12 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.4.

Růžový taft s krajkou a kyticí květů

Datace: 1740–1775

Způsob použití: Kalichové véšum; veškeré pohledové plochy střižiu; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Trhové Sviny.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Původně růžový základ je dekorován diagonálně jdoucí lehce zvlňenou bílou krajkovou bordurou, z jejíž linie diagonálně vystupuje dvojice střídajících se kytic. První z nich vyobrazuje kompozici barevně kvetoucích květů, do které je diagonálně vsazen kvetoucí úponek. Druhý motiv vyobrazuje větvičící se stonek z bílými květy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché, à liages repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* II není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 66 nití/ cm. Útky v *passée*: základání útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 41 cm, š. 23,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (48,5 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 14 barevných odstínů.

Kat. č. 6.5.

Růžový taft s bílou krajkou a květinami

Datace: 1750–1775

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující dorsální a pektorální stipes; tkanina je kombinována s vyšíváním textilií, která není součástí katalogu.
- 2) Kalichové véum; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Manipul; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) Štola; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Brloh.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*. Růžový základ dekorovaný podélně jdoucí esovitě zvlňenou bílou krajkou, nesoucí více rostlinných dekorů. Motiv krajky je obepnut popínavou rostlinou s modrými květy. V každém záhybu krajky je umístěna kytice složená z pestře kvetoucích květin. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu je přidán *liseré* útek.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*; v částech vzoru tvoří s každou 8. nití osnovy plátňovou vazbu efektem *à liage repris*. *Broché* I tvoří s každou 8. nití osnovy plátňovou vazbu efektem *à liage repris*. *Broché* II není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek. Technický raport (v. 42 cm, š. více než 23,2 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.6.**Karmínový taft s bílou krajkou a květinami**

Datace: 1750–1775

Způsob použití: Kalichové velum; tkanina je v rámci střihu kombinována s textilií, která není zahrnuta do katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Brloh.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast:

- 1) Kirche Schatzkammern und Museen, Regensburg, polovina 18. století, inv. č. D 1974/97.¹⁶⁴
- 2) Museo d'Arte Padre Augusto Mozzetti di Oleggio, (1750–1765), Francie / Itálie.¹⁶⁵
- 3) Museo Correr Venezia, 1750 – 1775, Itálie, inv. č. 2721.¹⁶⁶

Dekor: Otočený vzor dessin retourné. Karmínový základ dekorovaný podélně jdoucí esovitě zvlněnou bílou krajkou mající složitě pojatý zvlněný lem. V každém záhybu krajky je umístěna kytice složená z pestré kvetoucích květin. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché.*

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu liseré útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* II není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 55 cm, š. více než 23,2 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: hedvábná osnova, karmínová, bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

¹⁶⁴ HUBEL 1976, kat. č. 153 p. 275.

¹⁶⁵ FIORI 2013, p. 116.

¹⁶⁶ POLI 1991, p. 98, kat. č. 84.

Kat. č. 6.7.

Hnědý taffetas changent se zvlňným úponkem obcházejícím kytici růží

Datace: 1750–1775

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Štola; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Kalichové véum; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) Bursa; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Český Krumlov.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Základ s *changeant* efektem hnědé s červeným leskem, který je dekorován bíle ztvárněnou rostlinou, jejíž základní stonek je esovitě zvlňn. Základní linie stonku je dále zdobena festony složenými z růžových a modrých květů. Z modře kvetoucího festonu vyrůstá kvetoucí větévka růžového keře. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas changeant, liseré, broché*. Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* II není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 68 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 34 cm, š. 25 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (50,5 cm). *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; hnědá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; výrazná červená; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; bílo-krémová duše se zákrutem Z; ve směru Z je na duši navinuta bílo-krémová nit se zákrutem ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.8.

Modro-šedý taft s bílou krajkou dekorovanou květy

Date: 1750–1775

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy střihu lemující pektorální a dorsální stipes; kombinována s textilií kat. č. 6.30.
- 2) 2 dalmatiky; plochy střihu lemující pektorální a dorsální parury, ozdobné lemování rukávů; kombinována s textilií kat. č. 6.30.
- 3) Pluvíál; columna; kombinována s textilií kat. č. 6.30.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Jindřichův Hradec.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Světle modro-šedý základ dekorovaný bílou krajkou s laločnatým okrajem, která je doplněna o bílé a naturalisticky zbarvené větévky rozličných rostlin. Technický raport je pravděpodobně v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu *liseré* útkem. Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Dostava *réduction de chaîne*: 66 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 37 cm, š. více než 19 cm) je pravděpodobně jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; blankytně modrá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílo-růžová; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.9.

Karmínové gros de Tours se vzájemně propletenými liniemi krajky a květů

Datace: 1750–1775

Způsob použití: Pluviál; veškeré plochy střihu vyjma columny; kombinována s textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Jindřichův Hradec.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, 1760–1765, Francie, Inv. č. D 909.¹⁶⁷

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Původně karmínový základ. Dekor je členěn do kosočtvercové sítě, jejíž základem je dvojice zvlněných a vzájemně zapletených linií. První je složena z mnoha drobných stonků s lístky a květy. Druhá z linií je vytvořená bílou okolo své osy stočenou krajkou, z které vyrůstá dvojice bílých úponků, z nichž jeden je dekorován barevnými květy růží. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, lancé, broché*.

Základ: Odvozená plátnová vazba osnovou se základním útkem a lancé útkem v každém druhém prohozu.

Efekty: *Lancé* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 72 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 43 cm, š. 24 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (49 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše hedvábná bílo-krémová nit se zákrutem S, ve směru Z na duši navinuta bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem Z. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

¹⁶⁷ MARKOWSKY 1976, 613, p. 341.

Kat. č. 6.10.**Bílý lampas se zvlňeným kmenem doplněným stromkem a květinou**

Date: 1750–1775

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Antependium; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Výskyt variant vzoru mimo zkoumanou oblast: Musée de la Visitation, Moulins, inv. č. 04.21.98; Lyon? 1750–1760.¹⁶⁸

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*. Bílý základ dekorovaný linií podélně jdoucího zvlňeného stříbrného kmene, ze kterého vyrůstá drobná kvetoucí jablono a úponek se zlatými a barevnými naturalisticky provedenými částmi. V pozadí dekoru jsou pomocí efektu *liseré* útku dokresleny detaily kontur vzoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas doublé liseré, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu.

Efekty: *Poil traînant*: není ve svém efektu vázána; v místech vzorujícího efektu *broché* I a *broché* II je těmito útky přdržována; druhým efektem osnovy je iluzivní *cannettilé* flotující přes 6 a podcházející 3 základními útky. *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* II jsou vázány každou 8. nití hlavní osnovy efektem *à liage repris*. *Broché* III a *broché* IV není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit *poil traînant* osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 38 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 26,5 cm, š. 26,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (45 cm). *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

168 PICAUD / FOISSELOON 2012, 16, p. 128 sq.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Osnova *poil traînant*: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. *Liseré* útek: bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zlatá lamela. *Broché* útek II: stříbrná lamela. *Broché* útek III: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná krémová duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela je navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků a 11 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.11.

Hnědý taft s festony a keřem růží

Datace: 1750–1775

Způsob použití: Kasule; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Pelhřimov.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Museo d'Arte Padre Augusto Mozzetti di Oleggio; 1750–1765, Francie/ Itálie.¹⁶⁹

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*. Hnědý základ nesoucí dekor, jehož ústředním motivem je podélně jdoucí zvlněná linie tvořená festony z květů a nařasenou krajkou. Z linie vyrůstají drobné kvetoucí keře růží. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas changeant, broché*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché I* a *broché II* není ve svém efektu vázán tzv. *par. découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 66 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 40 cm, š. 26,5 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (54 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; hnědá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků a 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

¹⁶⁹ FIORI 2013, p. 116.

Kat. č. 6.12.**Karmínové cannelé simpleté s bílou krajkou a keřem růží**

Date: 1750–1775

Způsob použití: 2 dalmatiky; rukávy a plochy lemující dorsální a pektorální parury; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.26.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Planá nad Lužnicí.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Karmínový základ je dekorován přetáčeující se bílou krajkou s květinovým motivem a esovitě zvlňenou základní linií. Krajka je obepnuta větvičkami se keřem růží s drobnými květy 3 barevných odstínů. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Cannelé simpleté, lancé, broché, à liages repris*.

Základ: Osmivazná *cannelé simpleté* vazba tvořená osnovou *toile*, osnovou *poil* a základním útkem. V rámci vazby osnova *toile* vytváří se základním útkem plátnovou vazbu a osnova *poil* svou flotáží přechází 7 základních útků a 1 je vázána.

Efekty: Osnova *poil* pod efekty vzorujících útků flotuje na rubu tkaniny. *Lancé I* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Lancé II* tvoří s každou 8. nití *toile* osnovy plátnovou vazbu efektem *à liages repris*. *Broché I* a *broché II* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nit *poil* na 1 nit osnovy *toile*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 51 cm, š. 25,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (52 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *poil*: hedvábí; karmínová; mírný zákrut S. Osnova *toile*: hedvábí; karmínová; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.13.

Modro-šedý taft s krajkou kombinovanou se smyšlenou rostlinou

Datace: 1750–1775

Způsob použití: Kasule, kalichové vélum, štola; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Pošná.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Z dochovaných fragmentů lze zrekonstruovat část vzoru. Modro-šedý základ je dekorován podélně jdoucími liniemi esovitě zvlněné bílé krajky, jejíž plocha kombinuje dvojici vzájemně propletených linií a drobných květů. Krajka je dále doplněna o motiv stylizované snové rostliny. Technický raport je pravděpodobně v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas changeant, lancé, broché*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I - *broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 68 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 43 cm, š. 25 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (51 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; modrá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek II: složená nit; dvojice bílo-krémových hedvábných nití se zákrutem Z, které jsou společně stočené ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků minimálně 9 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 6.14.**Červené gros de Tours s keřem růží**

Datace: 1760–1800

Způsob použití: Kasule; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Čížová.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *à pointe*. Červený základ se žlutým nádechem nese dvojici dekorů. První motiv je utvořen liseré útky, které vytvářejí exotickou rostlinu, jejímž základem je tenký esovitě zvlňený podélně jdoucí úzký kmen. Druhým motiv je vykreslen ostatními vzorujícími útky tvořícími větvičky se keř růží s dominantními květy karmínové a modré barvy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: Gros de Tours, *broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* I tvoří s každou 13. a 14. nití osnovy plátňovou vazbu efektem *à liages repris*. *Broché* II není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 59 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 27,5 cm, š. více než 21 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; karmínová; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela téměř nezatelně navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše žlutá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 6.15.

Bílé cannelé s větvícím se keřem růží

Datace: 1750–1789

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální stípes; tkanina je kombinována textilií kat. č. 3.25.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Bechyně.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Bílý základ dekorovaný motivem keřerůží, majícího podélně rostoucí esovitě rostoucí kmínek, z kterého se v každém záhybu odděluje bohatě kvetoucí úponek. Technický raport je v šíři tkaniny pravděpodobně jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Cannelé simpleté, broché, à liage repris.*

Základ: *Cannelé simpleté* tvořená základní útkem, *poil* osnovou a *toile* osnovou. *Toile* osnova váže základní útek do plátnové vazby. *Poil* osnova flotuje přes 3 a je vázána 1 základním útkem. V oblasti dekoru flotuje.

Efekty: *Lancé* tvoří s *poil* osnovou plátnovou vazbu. *Broché I* a *broché II* jsou pravidelně střídány v plátnové vazbě tvořené s každou 5. a 6. nití osnovy efektem *à liage repris*. *Broché II – broché IV* tvoří s každou 8. nití *poil* osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nit *toile* na 1 nit *poile*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 23 cm, š. více než 22 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *toile*: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Osnova *poil*: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. *Lancé* útek I: hedvábní; bílo-růžová; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zlatá lamela. *Broché* útek II: hedvábí, krémová; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta ve směru S stříbrnou lamelou. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.16.

Zeleno-hnědý taft s keřem růží

Date: 1750–1789

Způsob použití: Kasule; plochy střihu lemující pectorální a dorsální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována textilií z 20. století, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Sušice.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Zeleno-hnědý základ s růžovým leskem je dekorován větvícím se keřem růží, jehož části jsou vyvedeny jak v naturalistickém barevném provedení, tak i pouze v bílém odstínu. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas changeant, lancé, broché*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché I* a *broché II* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 68 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 38 cm, š. více než 19 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; růžový; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché I*: složená nit *ondé*; duše hedvábná bílá nit se zákrutem Z, ve směru Z na duši navinuté bílou nití se zákrutem S. *Broché II*: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.17.**Fialové cannelé se zlatou krajkou a květinami**

Datace: 1750–1789

Způsob použití: Dalmatika; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku řádu maltézských rytířů – bývalá strakonická komenda.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*. Fialový základ je rozčleněn příčným žebrováním, které se v blízkosti dekoru ztrácí. Ústředním motivem výzdoby tkaniny je podélně jdoucí bohatě zvlněná zlatá krajka, na níž je ozdobně přivázána identickou krajkou kytice. Následně je ústřední motiv doplněn o dvojici bohatě kvetoucích květin. Dekor je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Cannelé simpleté, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Desetivazná vazba *cannelé simpleté* tvořená *poil* osnovou, *toile* osnovou a základním útkem. V rámci vazby osnova *toile* vytváří se základním útkem plátňovou vazbu a osnova *poil* svou flotáží přechází 8 základních útků a 2 je vázána.

Efekty: Osnova *poil* v částech dekoru flotuje na rubu tkaniny. *Lancé I* a *lancé II* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché I*, *broché II*, *broché IV* a *broché V* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché III* tvoří s každou 8. nití *poil* osnovy do plátňové vazby efektem *à liages repris*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nit *poil* na 1 nit osnovy *toile*. Dostava *réduction de chaîne*: 75 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, lancé útek I, lancé útek II, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. 56 cm, š. více než 24,5 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *toile*: hedvábí; fialovo-modrá; bez znatelného zákrutu. Osnova *poil*: hedvábí; fialovo-modrá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: hedvábí; zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zlatá lamela. *Broché* útek II: stříbrná lamela. *Broché* útek III: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-krémová duše s mírným zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem S; duše je ovinuta ve směru S krémovou hedvábnou nití se zákrutem Z; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek V: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.18.**Zlatý lampas se stříbrnou tkaninou a kvetoucím festonem**

Datace: 1750–1789

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) 2 dalmatiky; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Kalichové véum; veškeré pohledové plochy stříhu; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 4) 2 štolý; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Vyskytná nad Jihlavou.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Krémový základ je zcela překryt efektem zlaté lamely. Dekor je složen z dvojice podélně jdoucích esovitě zvlňených linií, jejichž kompozice je vzájemně posunuta. První z linií je složena z drobných různorodých květů doplněných o listy. Druhá linie je tvořená pruhem stříbrné textilie, mající kožešinový zvlňený lem. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I je vázán každou 13. a 18. nití hlavní osnovy efektem *à liage repris*. *Broché* I, *broché* III a *broché* IV tvoří s každou nití vazné osnovy K 1/3 Z. *Broché* II a *broché* V není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. 22 cm, š. 27,5cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (56 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. Vazná osnova: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: zlatá lamela. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše s mírným zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta stříbrnou lamelou ve směru S. *Broché* útek V: hedvábí; X útků 11 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.19.

Krémový taft s keřem se stříbrným kmenem

Datace: 1750–1775

Způsob použití: Kasule; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Třeboň.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Museo d'Arte Padre Augusto Mozzetti di Oleggio; 1740–1760, Lyon?¹⁷⁰

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Bílo-krémový základ nesoucí dekor, jehož základem je podélně jdoucí esovitě zvlněný stříbrný kmen, z kterého vyrůstají drobné stonky a větévky dekorované rozličnými květy a plody. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas, broché, à liage repris*.

Základ: Plátnová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché I* tvoří s každou 8 osnovní nití osnovy plátnovou vazbu efektem *à liages repris*. *Broché II – broché IV*: není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 58 cm, š. více než 22 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílo-krémová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílo-krémová; bez znatelného zákrutu. *Broché I*: stříbrná lamela. *Broché II*: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše s mírným zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem S; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta stříbrnou lamelou ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

170 FIORI 2013, p. 150 sq.

Kat. č. 6.20.

Zelené cannelé s dekorem keřem růží kombinovaným s kožešinou

Date: 1750–1775

Způsob použití:

- 1) Dvoudílný baldachýn; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Antependium; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Zelený základ je rozčleněn příčně jdoucími žebry. Dekor je složen z dvojice podélně jdoucích esovitě zvlňených linií. První je tvořena nekonstantně širokým pruhem kožešiny lemované hermelínem, která je vždy z jedné strany lemována bíle kvetoucí květinou s drobnými listky. Druhá linie je tvořena kmenem, z kterého vyrůstají větévky s květy připomínajícími růži. Základní křivka kmene postupně prochází ve směru útku přes dvě opakování dekoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Cannelé simpleté, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Desetivazná vazba cannelé simpleté tvořená *poil* osnovou, *toile* osnovou a základním útkem. V rámci vazby osnova *toile* vytváří se základním útkem plátňovou vazbu a osnova *poil* svou flotáží přechází 8 základních útků a 2 je vázána.

Efekty: Osnova *poil* pod efekty vzorujících útků nevázaně flotuje na pohledové straně tkaniny. *Broché* I a *broché* II není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nitě *poile* na 1 nit *toile*. Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 43,5 cm, š. 25,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (52 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *poil*: hedvábí; zelená; dobře znatelný zákrut S. Osnova *toile*: hedvábí; zelená; dobře znatelný zákrut S. Základní útek: hedvábí; zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.21.

Krémový lampas s dekorem zlaté krajky a keře růží

Datace: 1750–1775

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální stípes; kombinována s textilií kat. č. 5.6.

Původní a současná lokace: V majetku římskokatolické farnosti Nová Cerekev.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Krémový základ dekorovaný dvojicí podélně běžící esovitě zvlňených a zároveň vzájemně propletených linií. První z nich je tvořena jednoduchou zlatou stuhou s květy a linkami. Druhá linie je vytvořena zlatým stonkem, z kterého vyrůstají úponky s barevnými květy doplněnými drobnými listy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetes, broché, à liage repris.*

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché I* a *broché II* je vázána vaznou osnovou do plátňové vazby. *Broché III* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 82 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché útek I*, *broché útek II*, *broché útek III*. Technický raport (v. 41,5 cm, š. více než 23 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; krémová; bez znatelného zákrutu. Vazná osnova: hedvábí; krémová; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; krémová; bez znatelného zákrutu. *Broché útek I*: stříbrná lamela. *Broché útek II*: zlatá lamela. *Broché útek III*: hedvábí; X útků 9 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 6.22.

Bílý taft s krajkou a květy

Date: 1750–1775

Způsob použití:

- 1) Dvoudílný baldachýn; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Antependium; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Bílý základ dekorovaný dvojicí esovitě zvlněných podélně jdoucích linií. První z nich je utvořena květovanou krajkou, z které vyrůstají drobná kvítka s modrými středy. Druhá linie je složena ze stříbrných květů, které jsou doplněny o drobný trnitý keř s třemi druhy květů. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu liseré útkem.

Efekty: *Liseré* místy není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*; místy tvoří s každou 4. nití osnovy do odvozené plátňové vazby mající vždy zdvojený vazný bod, pomocí efektu *à liage repris*. *Broché* I tvoří s každou 8. nití osnovy K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Broché* II a *broché* tvoří s každou 4. nití osnovy do odvozené plátňové vazby mající vždy zdvojený vazný bod, pomocí efektu *à liage repris*. Dostava *réduction de chaîne*: 66 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 44 cm, š. 26,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (54,5 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. *Liseré* útek: bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zlatá lamela. *Broché* útek II: složená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.23.**Cihlově červené cannelé simpleté s keřem růží**

Datace: 1750–1789

Způsob použití: 2 dalmatiky; pektorální a dorsální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Lnáře.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Cihlově červený základ příčně členěný žebry. Dekor vykresluje podélně rostoucí esovitě zvlněný keř růží kombinovaný s karmínově červenou krajkou s motivem kvetoucího úponku růží. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Cannelé simpleté, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Osmivazná vazba *cannele simplete* tvořená poil osnovou, *toile* osnovou a základním útkem. V rámci vazby osnova *toile* vytváří se základním útkem plátnovou vazbu a osnova *poil* svou flotáží přechází 6 základních útků a 2 je vázána.

Efekty: Osnova *poil* v částech dekoru flotuje na rubu, nebo na lici tkaniny, aniž by byla vázána základním útkem. *Lancé* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I – *broché* III tvoří s každou 5. nití *toile* osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché* IV není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nitě *toile* 1 nit *poil* osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 72 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 44 cm, š. 24,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (50 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *toile*: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. Osnova *poil*: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek II: hedvábí; karmínová; žinylka. *Broché* útek III: hedvábí; bílo-krémová; žinylka. *Broché* útek IV: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.24.

Zelený lampas s drobným krajkovým vzorem

Date: 1750–1775

Způsob použití:

- 1) Kalichové véšum; tkanina není v rámci střižu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Kalichová pala; tkanina není v rámci střižu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Český Krumlov.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast:

- 1) Museo d'Arte Padre Augusto Mozzetti di Oleggio; závěr 18. století, Francie/ Itálie.¹⁷¹
- 2) Museum für angewandte Kunst (MAK) Wien, inv. č. T 04214-1890¹⁷²

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Zeleno-modrý základ dekorovaný drobným vzorem kombinujícím podélně jdoucí krémovou zvlněnou krajku s drobnými květy a pentlemi. Krajka obchází stylizovanou kytici malých rozměrů, která je složena z růží. Technický raport je v šíři tkaniny nejméně třikrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: Osnova *poil trainant*: je ve svém efektu vázána dle potřeb dekoru; přičemž je dělena na liché a sudé nitě, kdy každá ze skupin kvůli svému zbarvení vytváří jinou část dekoru.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nit na hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 72 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek. Technický raport (v. 19,2 cm, š. 16 cm) je nejspíše třikrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; zeleno-modrá; mírný zákrut S. Osnova *poil trainant*: hedvábí; každá lichá nit je krémová a každá sudá nit je barvena v pruzích do karmínového, růžového, červeného a bílého odstínu; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; zeleno-modrá; bez znatelného zákrutu.

¹⁷¹ FIORI 2013, p. 134.

¹⁷² Fragment tkaniny je součástí nepublikovaných depozitárních sbírek.

Kat. č. 6.25.

Hnědý lampas s drobným krajkovým vzorem

Datace: 1750–1789

Způsob použití: Kalichové véšum; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Trhové Sviny.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast:

- 1) Museo d'Arte Religiosa Padre Augusto Mozzetti di Oleggio; závěr 18. století, Francie/Itálie.¹⁷³
- 2) Museum für angewandte Kunst (MAK) Wien, Inv. č. T 04214-1890¹⁷⁴

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Hnědý základ zdobený drobným dekorem kombinujícím podélně jdoucí zvlňenou krajkou s drobnými květy, která obchází stylizovanou kyticí malých rozměrů. Motiv je v šíři tkaniny třikrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: Osnova *poil trainant*: je ve svém efektu vázána dle potřeb dekoru; přičemž je dělena na liché a sudé nitě, kdy každá ze skupin kvůli svému zbarvení vytváří jinou část dekoru. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek. Technický raport (v. 22 cm, š. 16,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (51 cm). *Découpure*: 5 osnovních nití; 2 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; hnědá; mírný zákrut S. Osnova *poil trainant*: hedvábí; každá lichá nit je bílá a každá sudá nit je barvena v pruzích do hráškově zeleného, světle krémového a oranžově-červeného odstínu; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; hnědá; bez znatelného zákrutu.

¹⁷³ FIORI 2013, p. 134.

¹⁷⁴ Fragment tkaniny je součástí nepublikovaných depozitárních sbírek.

Kat. č. 6.26.

Bílé cannelé simpleté s dvojicí krajek doplněnými motivem růží

Date: 1750–1789

Způsob použití: 2 dalmatiky; dorsální a pectorální parura, ozdobné lemování rukávů; kombinována s textilií kat. č. 6.12.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Planá nad Lužnicí.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Bílý základ dekorovaný dvojicí bílých krajek. První z nich je podélně orientovaná a kombinuje ve své ploše zubořez s laločnatým okrajem a drobné karmínové lístky. Umístění této krajky vytváří pomyslnou hranici mezi opakováním motivu. Druhá krajka má esovitě zvlňenou krajkou doplněnou o drobné festony a větévky růží. Vzniklý prostor mezi dvojicí krajek je vyplněn roubovanou stromkovou růží. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Cannelé simpleté, lancé, broché*. Základ: Osmivazná cannelé simpleté vazba tvořená osnovou *toile*, osnovou *poil* a základním útkem. V rámci vazby osnova *toile* vytváří se základním útkem plátňovou vazbu a osnova *poil* svou flotáží přechází 4 základních útky a 2 je vázána.

Efekty: Osnova *poil* pod efekty vzorujících útků flotuje na rubu tkaniny. Liseré není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* II není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nitě *poil* na 1 nit *toile* osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky *en passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 44 cm, š. 26 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *toile*: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Osnova *poil*: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* I: složená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* II: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.27.

**Růžové gros de Tours s bílou krajkou
a kvetoucími větévkami**

Datace: 1750–1789

Způsob použití:

- 1) Kasule; plochy stříhu lemující dorsální a pektorální stipes; tkanina je kombinována s textilií, která není součástí katalogu.
- 2) Kalichové véšum; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Český Kumlov.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Růžový základ dekorovaný podélně jdoucí esovitě zvlňenou bílou krajkou, z které v každém záhybu vyrůstá drobná abstraktně vypadající rostlina s květy. V oblasti podél opakování motivu je dvojice nízkých vysoce stylizovaných stromků. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená osnovou, základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 80 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek; *broché* útek. Technický raport (v. 41 cm, š. 25 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (51 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. *Liseré*: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché*: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 6.28.

Krémový taft s krajkou a kyticí květin

Date: 1750–1789

Způsob použití: Kalichové vélum; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Nová Bystřice.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Světle krémový základ dekorovaný dvojicí motivů. První je vytvořen pouze *liseré* útkem a vytváří rozesté drobné lístky, skrze které diagonálně prochází úzká esovitě zvlněná krajka. Druhý motiv je zhotoven z *broché* útků, které vyobrazují kytici růží a v ploše motivu rozložené drobně kvetoucí větévky. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu je přidán *liseré* útek.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 56 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 25 cm, š. 25,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (52 cm). *Découpure*: 3 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. *Liseré*: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. *Broché*: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.29.

Růžový taft s pnoucím se kvetoucím keřem růží

Datace: 1750–1789

Způsob použití: Kalichové véлум; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Kájov.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Růžový základ dekorovaný esovitě zvlněnou linií ztvárněnou stonkem bílé kvetoucí popínavé růže, který je doplněn o drobnou kvetoucí větévku růže odlišného druhu. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetes doublé liseré, broché*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená osnovou, základním útekem a v každém druhém prohozu je přidán *liseré* útek.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I - *broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 41 cm, š. 24,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (50,5 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek II: složená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 6 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.30.

Modro-šedý taft se složitým krajkovým dekorem kombinovaným s květinami

Date: 1750–1789

Způsob použití:

- 1) Kasule; pektorální a dorsální stipes, rukávy; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.8.
- 2) 2 dalmatiky; pektorální a dorsální parury, ozdobné lemování rukávů; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.8.
- 3) Pluvíál; veškeré plochy střihu vyjma columny; kombinována s textilií kat. č. 6.8.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Jindřichův Hradec.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Modro-šedý základ, jehož dekor je rozčleněn trojicí podélně jdoucích krajek s pouze zvlňenými okraji a příčně pruhovým dekorem. První a třetí krajka ohraničují dekor, tudíž se při opakování dekoru lehce překrývají. Druhá z krajek vytváří osu dekoru. Čtvrtá krajka je zvlňena a podchází dvojici krajek v místech přechodu opakování dekoru.

Má zvlňené okraje a příčný pruhový dekor s tečkami. Pátá a šestá krajka vytváří samostatně festony přecházející mezi podélnými liniemi první trojice krajek. Ústředními body dekoru je kytice rozličných květin a kvetoucí úponek, které jsou pomyslně položeny na krajkách. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas changeant, lancé, broché*.

Základ: Plátnová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/cm. Útky v *passée*: základní útek; *lancé* útek; *broché* útek. Technický raport (v. 40 cm, š. 25 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (51 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; blankytně modrá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; červeno-hnědá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 4 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.31.

Růžové gros de Tours s květinovým dekorem doplněným stříbrnými krajkami

Datace: 1750–1789

Způsob použití: Kalichové vélum; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Březnice u Příbrami.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy s asymetrickým vertikálním pruhem ve středu tkaniny *bâtard*. Růžový základ nesoucí dekor skládající se ze tří částí. První a druhá část lemuje prostor necelé třetiny šíře tkaniny při každém z dvojice pevných okrajů. Hlavním motivem je zde dvojice vzájemně propletených krajek s kvetoucím keřem růží. Druhá asymetrická část dekoru nese dekor převrácený se stříbrné krajky s esovitě zvlňenou linií. V každém ohybu je krajka doplněna o kytici s bílostříbrnými květy. Technický raport vyplňuje 2/3 celou šíře tkaniny.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, changeant, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená osnovou, základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I tvoří s každou 4. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liages repris*. *Broché* II - *broché* IV není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 58 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Vzorový raport (v. 35 cm, š. 52 cm) s asymetrickou středovou částí (š. 22 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: složená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 6 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.32.**Růžovo-šedý lampas krajkou a květy mezi pruhy**

Date: 1750–1789

Způsob použití: Pluvíál; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Pošná.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Modro-šedý základ s růžovým leskem je ohraničen podélně jdoucími bílými krajkami s temně šedým pozadím. Osu dekoru vytváří úzký zeleno-bílý kmen z něhož střídavě do dvou stran vyrůstají kvetoucí větévky růží. Přes tento motiv přechází esovitě zvlňená bílá krajka ozdobená drobnými festony s květy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, lancé, broché*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem. V pruzích v ose dekoru a při okrajích tkaniny je základ doplněn o osnovu *poil traînant*.

Efekty: *poil traînant*: je vázána podle potřeb dekoru tzv. *par découpure*. Lancé není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Broché I - broché III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: V pruzích v ose a při okrajích tkaniny 1 nit hlavní na 1 nit *poil traînant* osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* I, *broché* II. Technický raport (v. 33 cm, š. 25,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (52 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; blankytně modrá, v pruzích při okraji dekoru matně černá; bez znatelného zákrutu. *Poil traînant*: hedvábí; v pruzích barvená do bílé a tří odstínů zelené; velice mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; růžová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: složená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek II: hedvábí; X útků 9 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.33.

Oranžový taft s keřem růží

Datace: 1750–1775

Způsob použití: Kalichové vélu; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Oranžový základ nesoucí dekor stříbrného esovitě zvlňženého kmene s malými květy, z kterého vyrůstají křivolaké větve, na kterých jsou přivázány kytice růží. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché I* je vázáno každou 16. nití osnovy efektem *à liage repris*. *Broché II - broché IV* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 67 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 47,5 cm, š. 24,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (50 cm). *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; oranžová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; oranžová; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše s mírným zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedá hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta stříbrnou lamelou ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 2 barevné odstíny; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.34.

**Bílé cannetillé se zvlňenými úponky
kombinovanými s kyticemi**

Datace: 1750–1789

Způsob použití:

- 1) Kasule; pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 5.10.
- 2) 2 dalmatiky; ozdobné lemování rukávů, pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 5.10.

Původní a současná lokace: V současné době v majetku Římskokatolické farnosti Jindřichův Hradec.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Bílý základ dekorovaný na sebe navazujícími úponky, majícími esovitě zvlňenou základní linii, která je při každém opakování doplněna o kytici růží kombinovanou dalšími rostlinami s drobnými květy. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát opakován.

Struktura tkaniny: *Cannetillé*, *liseré*, *broché*.

Základ: Odvozená čtyřvazná vazba *cannetillé* tvořená osnovou *poil*, osnovou *toile* a základním útkem. V rámci vazby osnova *toile* vytváří se základním a *liseré* útkem plátňovou vazbu a osnova *poil* vytváří skupiny po 7 nitech, svou flotází přechází 3 základní útky a 1 je vázána.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nitě hlavní 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 68 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 47,5 cm, š. 24,3 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (50 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova *poil*: hedvábí; bílá; s mírným zákrutem S. Osnova *toile*: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; zelenomodrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.35.

Červené gros de Tours s keřem růží

Datace: 1750–1789

Způsob použití: Kalichové véšum; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Červený základ dekorovaný pnoucím se keřem růží, jehož základem je dvojice opačně orientovaných esovitě zvlněných linií, které jsou vzájemně propojeny větévkami vycházejícími ze základních linií ve vrcholech ohybů. Každý záhyb hlavní linie a vzájemný dotyk větévek je dekorován dominantními květy. *Liseré* efekt dotváří v pozadí detaily hlavního dekoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours changeant, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba s *changeant* efektem tvořená osnovou, základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I – *broché* IV není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 25 cm, š. 26 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53 cm). Decoupure: 4 osnovnic nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; červeno-karmínová, bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; červeno-karmínová, bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; červeno-hnědé, bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zlatá lamela. *Broché* útek II: pokovená nit ondě; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek III: složená nit ondě; duše bílo-šeda hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.36.**Bílé gros de Tours s exotickým keřem se stříbrnou pentlí**

Date: 1750–1789

Způsob použití: Dalmatika; veškeré pohledové části střihu vyjma rukávů, pectorálních a dorsálních parur; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 6.46.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Štěkeň.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Victoria and Albert Museum, po 1750, Anglie, inv. č. 350-1960.¹⁷⁵

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin renversé*. Bílý základ nese dekor exotického keře s rozličnými druhy květů tří barev a plody připomínajícími svým tvarem i barvou ovoce liči. Větvení je překryto množstvím drobných podélných lístků, které je zcela zakrývají. Geometrickým základem hlavních větví je dvojice opačně orientovaných esovitě zvlňených linií, které se v oblasti svého ohybu dotýkají. Ústřední křivky dekoru jsou následně ovinuty stříbrnou stuhou, která ústí od zlatého květu v ose vzoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: Gros de Tours, *broché*, à *liages repris*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* III tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem à *liages repris*. *Broché* II a *broché* IV není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 67 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek; *liseré* útek; *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 30 cm, š. 26,5 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (53 cm). *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela, *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-krémová duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* III: pokovená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 14 barevných odstínů, bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

¹⁷⁵ THORNTON 1969, p. 185, kat. č. 92 b.

Kat. č. 6.37.

Zlatý lampas s dekorem keře růží

Datace: polovina 19. století

Způsob použití:

- 1) Kalichové vélum; veškeré pohledové plochy střihu; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Pluviál; columna; tkanina je kombinována s látkou, která není součástí katalogu.
- 3) Manipul; veškeré pohledové plochy střihu kromě ozdobných zakončení; tkanina je kombinována s látkou, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Netolice

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *des-sin renversé*.

Krémově zlatý základ členěný do příčných pruhů, nese dekor větvičího se keře růží, jehož základem je dvojice opačně orientovaných esovitě zvlněných linií, které jsou vzájemně propojeny větévkami vycházejícími ze základní linie ve vrcholu ohybu. Každý záhyb hlavní linie a vzájemný dotyk větévek je dekorován dominantním sdružením květů. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátnová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé I* a *lancé II* jsou pravidelně ve svém efektu v pruzích střídány, přičemž jsou s vaznou osnovou vázány do plátnové vazby. *Lancé III* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 4 nitě hlavní na 1 nit vazné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: počet nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I/*lancé* útek II, *lancé* útek III, *broché* útek. Technický raport (v. 14,5 cm, š. 27 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; cyklicky 2krát se střídající barva nití bílo-šedá, žlutá, sytě zelená; bez znatelného zákrutu. Vazná osnova: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: zlatá lamela. *Lancé* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Lancé* útek III: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: hedvábí; X útků 9 barevných odstínů.

Kat. č. 6.38.**Bílý gros de Tours s větvicím se exotickým keřem**

Datace: 1750–1789

Způsob použití: Kasule; tkanina není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, 1755–1765, Francie, inv. č. Z 839.¹⁷⁶

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Bílý základ dekorovaný exotickým pnoucím se keřem s více druhy květů, jehož základem je dvojice opačně orientovaných esovitě zvlněných linií, které jsou vzájemně propojeny větévkami vycházejícími ze základní linie ve vrcholech ohybů. Každý záhyb hlavní linie a vzájemný dotyk větévek je dekorován dominantními květy. *Liseré* efekt vytváří v pozadí vzoru krajkou a detaily hlavního dekoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, broché, à liages repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená osnovou, základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Broché* I tvoří s každou 5. nití osnovy K 1/3 S efektem *à liages repris*. *Liseré* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* II a *broché* III není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 68 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 29 cm, š. více než 22 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: pokovená nit *filé riant*; hedvábí bílo-šedá duše s mírným zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: složená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

176 MARKOWSKY 1976, 598, p. 336.

Kat. č. 6.39.

Bílé gros de Tours s větvicím se keřem ruží

Datace: 1750–1789

Způsob použití: Dalmatika; pektorální a dorsální stipes; tkanina je v rámci stříhu kombinována s látkou z 20. století, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Bílý základ dekorovaný větvicím keřem růží, jehož základní linií je zelený esovitě zvlněný stonek, z kterého se dále oddělují větévky s květy rozličných rostlin. Efekt *liseré* útku vytváří v pozadí dekoru esovitě zvlněnou krajku a zároveň dokresluje detailní části vzoru. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba *gros de Tours* tvořená osnovou, základním útkem a *liseré* útkem. Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* III tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché* II a *broché* IV. není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 62 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 32 cm, š. více než 23 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela.

Broché útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábí krémová duše s mírným zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.40.**Cihlově červený taft s dekorem keře růží a krajky**Datace: 1760–1800¹⁷⁷

Způsob použití: Dalmatika; pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Březnice u Příbrami.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *des-sin à pointe*. Původně cihlově červený základ dekorovaný větvicím se keřem růží, jehož základní linií je esovitě zvlňená dvojice zelených stonků, z kterých vyrůstají větévky a dominantní květy. Pozadím dekoru podélně prochází krajka s laločnatým okrajem a plochou členěnou kosočtvercovou mřížkou. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu je *liseré* útek.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* III není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* II tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 63 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 29 cm, š. více než 21 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; původně cihlově červená; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; původně cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; původně cihlově červená; mírný zákrut Z. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta stříbrnou lamelou ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů.

177 Tkanina může být řazena i do skupiny sakrálních tkanin.

Kat. č. 6.41.

Bílý taft s dekorem keře růží kombinovaným s krajkou.

Datace: 1760–1800¹⁷⁸

Způsob použití: Dalmatika; veškeré pohledové části stříhu vyjma pektorálních a dorsální parur; tkanina je kombinována s látkou *kat. č. 6.46*.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Štětín.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast:

- 1) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, 1755–1765, Francie, inv. č. Z 852.¹⁷⁹
- 2) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, 1755–1765, Francie, inv. č. Z 847.¹⁸⁰
- 3) Victoria and Albert Museum, 1760–1770, Francie, inv. č. 313-1896.¹⁸¹

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*. Bílý základ dekorovaný keřem popínavých růží s více druhů květů, jehož základem je dvojice opačně orientovaných esovitě zvlňených linií, které jsou vzájemně propojeny větévkami vycházejícími ze základní linie ve vrcholu ohybu. Každý záhyb hlavní linie a vzájemný dotyk větévek je dekorován dominantními květy. Liseré efekt vytváří v pozadí vzoru krajkou a detaily hlavního dekoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché, à liages repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu je *liseré* útek.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* I tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché* II – *broché* V není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. Dostava *réduction de chaîne*: 62 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. více než 18 cm, š. více než 24 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zlatá lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábí krémová duše s mírným zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše krémová hedvábná nit se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí; krémová; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek V: hedvábí; X útků 9 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

178 Tkanina může být řazena i do skupiny sakrálních tkanin.

179 MARKOWSKY 1976, 603, p. 338.

180 MARKOWSKY 1976, 604, p. 338.

181 THORNTON 1969, p. 188, obr. 99 a.

Kat. č. 6.42.

Bílé gros de Tours s motivem exotického keře

Date: 1760–1800¹⁸²

Způsob použití: 2 dalmatiky; dorsální a pectorální parury; tkanina je kombinována slátkou kat. č. 4.9a, kat. č. 4.9b a kat. č. 6.43.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Pošná.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast:

- 1) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, 1755–1765, Francie, inv. č. Z 559.¹⁸³
- 2) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, 1755–1765, Francie, inv. č. Z 850.¹⁸⁴

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*. Bílý základ dekorovaný větvícím se exotickým keřem, který je dokreslen při opakování dekoru. Základem keře je dvojice protichůdně esovitě zvlněných stonků, které jsou doplněny květy, listy a úponky dotýkajícími se v obou osách symetrie. Ztvárnění stonků je převážně efektem *liseré*, ostatní části dekoru vzorujícími *broché* útky. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours, broché, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená osnovou, základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* II tvoří s každou 6. a 7. nití osnovy do plátňové vazby efektem *à liages repris*. *Broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 64 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 32 cm, š. více než 21 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílá duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

182 Tkanina může být řazena i do skupiny sakrálních tkanin.

183 MARKOWSKY 1976, 597, p. 336.

184 MARKOWSKY 1976, 599, p. 336.

Kat. č. 6.43.**Bílý taft s motivem keře růží s ozdobnými trápci**

Datace: 1750–1800

Způsob použití: 2 dalmatiky; ozdobné lemování rukávů; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 4.9a, kat. č. 4.9b a kat. č. 6.42.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Pošná.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *des-sin à pointe*.

Bílý základ dekorovaný větvicím se keřem růží, který je dokreslen při opakování dekoru. Základem keře je dvojice protichůdně esovitě zvlněných stonků, které jsou doplněny květy, listy a v ose symetrie nalezneme motiv ozdobné mašle s trojicí zlatých střípců. V pozadí vzoru jsou použity *liseré* útky, které dokreslují hlavní motivy tkaniny. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená hlavní osnovou základním útkem a v každém druhém prohozu i *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I - *broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 62 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 31,5 cm, š. 18 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná krémová duše s mírným zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem S; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek III: *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 5 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 6.44.**Cihlově červené gros de Tours s dekorem větvičího se keře růží**

Datace: 1750–1800

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální stipes; tkanina je v rámci střihu kombinována s nevzorovaným sametem, který není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Victoria and Albert Museum, 1760–1770, Francie, inv. č. 313-1896.¹⁸⁵

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Cihlově červený základ dekorovaný větvičím se keřem růží, který je dokreslen při opakování dekoru. Základem keře je dvojice protichůdně esovitě zvlňených stonků, které jsou doplněny květy, listy a v ose symetrie i o exotické květy a plody. Ztvárnění stonků je převážně efektem *liseré*, ostatní části dekoru vzorujícími *broché* útky. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Gros de Tours*, *liseré*, *broché*. Základ: Odvozená plátňová vazba tvořená hlavní osnovou základním útkem a *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I - *broché* IV není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Dostava *réduction de chaîne*: 62 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 35,5 cm, š. více než 22 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše s mírným zákrutem S; stříbrná lamela velice volně navinutá na duši ve

směru S. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-krémová duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem S; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

185 THORNTON 1969, p. 188, obr. 99 a.

Kat. č. 6.45.

Bílý taft s keřem růží doplněným krajkou

Datace: 1750–1800

Způsob použití: Dalmatika; rukávy; tkanina je kombinována s lákou z 20. století, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Bílý základ dekorovaný větvicím se keřem růží, který je dokreslen při opakování dekoru. Základem keře je dvojice protichůdně esovitě zvlněných stonků, které jsou doplněny o kvetoucí pnoucí květinu. *Liseré* efekt vytváří vzor krajky a drobných květín v pozadí vzoru. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré; broché*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu i *liseré* útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I - *broché* IV není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 67 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek; *liseré* útek; *broché* útek I; *broché* útek II; *broché* útek III; *broché* útek IV. Technický raport (v. více než 11,5 cm, š. více než 23 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zlatá lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná krémová duše s mírným zákrutem S; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem S; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek IV: hedvábí; X útků 7 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 6.46.**Žlutý taft s keřem růží**

Datace: 1750–1789

Způsob použití:

- 1) Dalmatika; pektorální a dorsální parury; kombinována s textilií kat. č. 6.36.
- 2) Dalmatika; pektorální a dorsální parury; kombinována s textilií kat. č. 6.41.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Štětka.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast:

- 1) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, 1755–1765, Francie, inv. č. Z 852.¹⁸⁶
- 2) Kunstgewerbemuseum der Stadt Köln, 1755–1765, Francie, inv. č. Z 847.¹⁸⁷
- 3) Victoria and Albert Museum, 1760–1770, Francie, inv. č. 313-1896.¹⁸⁸
- 4) Textilmuseum Krefeld, kolem 1760–1770, Francie, inv. č. 01462.¹⁸⁹

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*. Zrcadlí se motiv se žlutým základem vytváří kvetoucí keř růží, jehož základní linie jsou tvořeny dvojicí podélně jdoucích stonků se vzájemně opačně komponovanou esovitě zvlňenou linií, z kterých vychází úponky směrem k ose symetrie dekoru, ale také směrem k pevnému okraji. Tím vzniká základní geometrický obrazec připomínající svou stavbou zašpičatělý ovál. Ten je dále doplněn pomocí efektu *liseré* o dvojici podélně jdoucích krajk kombinovaných s vegetabilními prvky. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché, à liages repris*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu *liseré* útkem. Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* III není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* II tvoří s každou 5. nití osnovy

keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. Dostava *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 29 cm, š. více než 20 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: zlatá lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-šedá duše s mírným zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

186 MARKOWSKY 1976, 603, p. 338.

187 MARKOWSKY 1976, 604, p. 338.

188 THORNTON 1969, p. 188, kat. č. 99 a.

189 TIETZER / GASTHAUS 1987, p. 130, kat. č. 116.

Kat. č. 6.47.**Žlutý taft s keřem růží**

Datace: 1750–1789

Způsob použití: 2 dalmatiky; není kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Horní Planá.¹⁹⁰

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast: Museum für angewandte Kunst (MAK) Wien, inv. č. T 04353-1890¹⁹¹

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Zrcadlený motiv se žlutým základem vytváří kvetoucí keř růží, jehož základní linie jsou tvořeny dvojicí podélně jdoucích stonků se vzájemně opačně komponovanou esovitě zvlňenou linií, z kterých vychází úponky směrem k ose symetrie dekoru, ale také směrem k pevnému okraji. Tím vzniká základní geometrický obrazec připomínající svou stavbou zašpičatělý ovál. Motiv je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, broché, à liage repris*. Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu s liseré útkem.

Efekty: *Liseré* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*, vyjma společného efektu s *broché* II, kde plní funkci *trame d'accompagnement*. *Lancé* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* I a *broché* III není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché* II je doplněn efektem *liseré*, které zde vytváří efekt *trame d'accompagnement*, dvojice efektů je jednotlivě vázána každým 3 párem osnovních nití do plátnové vazby efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 58 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. 50 cm, š. více než 20 cm) je jedenkrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; žlutá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; zřejmě vlněná bílo-šedá duše složená z dvojice pramenů s mírným zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 6 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

¹⁹⁰ Římskokatolická farnost Horní Planá byla v období 50. let svozovou farností sakrálních památek pro oblast současného Lipenska.

¹⁹¹ Fragment tkaniny je součástí nepublikovaných depozitárních sbírek.

Kat. č. 6.48.**Zlatý lampas s dekorem keře růží**

Datace: 1750–1789

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální stípe; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.49. a kat. č. 5.16.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast:

- 1) Kirche Schatzkammern und Museen, Regensburg; kolem 1770, Inv. č. D 1974/113.¹⁹²
- 2) Kirche Schatzkammern und Museen, Regensburg; kolem 1773, Inv. č. D 1974/119.¹⁹³

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *des-sin à pointe*.

Zlatý základ dekorovaný pnoucím se keřem růží s rozličnými druhů květů, jehož základem je dvojice opačně orientovaných esovitě zvlněných linií, které jsou vzájemně propojeny větévkami bíle kvetoucí rostliny vycházejícími ze základní linie ve vrcholu ohybu. Části dekoru jsou dokresleny ploše pojatými zlatými rozměrnými listy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampasfond satin de 7, lancé, broché*. Základ: Sedmivazná atlasová vazba A 6/1 *Dé-cochment 3* tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* I. je přidáním útkem tzv. *trame d'accompagnement* do efektu *lancé* II, které tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché* I – *broché* II tvoří s vaznou osnovou keprovou vazbu K 1/3 S efektem *à liages repris*. *Broché* III – *broché* IV není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 6 nití hlavní na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 130 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* IV. Technický raport (v. 25,5 cm, š. více než 22 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 7 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; karmínová; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. *Lancé*: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé*: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-krémová duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* I: zlatá lamela. *Broché* II: stříbrná lamela. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem S; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* IV: hedvábí; X útků 10 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

192 HUBEL 1976, kat. č. 159 p. 280.

193 HUBEL 1976, kat. č. 158 p. 280.

Rekonstrukce vzoru

Kat. č. 6.49.**Zlatý lampas s dekorem keře růží**

Datace: 1750–1800

Způsob použití:

- 1) Kasule; pektorální stipes; tkanina je kombinována s textilií kat. č. 6.48. a kat. č. 5.16.
- 2) Šaty na sochu Panny Marie.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Strakonice Podsrp.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast:

- 3) Kirche Schatzkammern und Museen, Regensburg; kolem 1770, Inv. č. D 1974/113.¹⁹⁴
- 4) Kirche Schatzkammern und Museen, Regensburg; kolem 1773, Inv. č. D 1974/119.¹⁹⁵

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *des-sin à pointe*. Zlatý základ dekorovaný pnoucím se keřem růží s více druhy květů, jehož základem je dvojice opačně orientovaných esovitě zvlněných linií, které jsou vzájemně propojeny větévkami bíle kvetoucí rostliny, vycházejícími ze základní linie ve vrcholu ohybu. Části dekoru jsou dokresleny ploše pojatými zlatými rozměrnými listy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen podél vertikální osy.

Struktura tkaniny: *Lampas fond satin de 7, lancé, broché*.

Základ: Sedmivazná atlasová vazba A 6/1 *decochement* 3 tvořená osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu i *lancé* útkem I.

Efekty: *Lancé I* je přidáním útkem *tramé d'accompagnement* do efektu *lancé II*. *Lancé II* tvoří s vaznou osnovou K 1/3 S efektem *à liage repris*. *Broché I* – *broché IV* tvoří s vaznou osnovou K 1/3 S efektem *à liages repris*. *Broché V* není ve svém efektu vázán, tzv. *par découpure*.

Poměr osnov *proportion des chaînes*: 6 nití hlavní na 1 nit vázné osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 150 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV, *broché* útek V. Technický raport (v. 27 cm, š. 26 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (53 cm). *Découpure*: 7 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; karmínová; mírný zákrut S. Vazná osnova: hedvábí; bílá; mírný zákrut S. *Lancé I*: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Lancé II*: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná bílo-krémová duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché I*: zlatá lamela. *Broché II*: stříbrná lamela. *Broché* útek III: pokovená nit *ondé*; duše bílo-krémová hedvábná nit se zákrutem S; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta zlatou lamelou ve směru S. *Broché* útek IV: pokovená nit *ondé*; duše bílo-šedá hedvábná nit se zákrutem S; duše je ovinuta ve směru Z bílo-šedou hedvábnou nití se zákrutem S; dvojice nití je ovinuta stříbrnou lamelou ve směru S. *Broché V*: hedvábí; X útků 6 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

194 HUBEL 1976, kat. č. 159 p. 280.

195 HUBEL 1976, kat. č. 158 p. 280.

Kat. č. 7.1.

Modro-bílý damašek s rayé efektem a jednoduchým rostlinným vzorem

Date: 1750–1789

Způsob použití: Kasule; plochy stříhu lemující dorsální a pektorální stipes; tkanina je kombinována se dvěma látkami, které nejsou zahrnuty do katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Trhové Sviny.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

V podélných pruzích střídané modré a bílé zbarvení základu tzv. *rayé*. Dekor je rozdělen do čtvrtice podélných pruhů s cyklicky se opakujícím motivem. Liché pruhy mají modrý základ nesoucí jednoduché, vzájemně podobné, osově souměrné rostlinné dekory, připomínající opakující se květinu se zlatým květem. Sudé pruhy mají bílý základ nesoucí dekor vytvořený tenkými modrými linkami připomínajícími ozdobné písmeno S, které je v každém opakování otočeno. Opakující se motivy dvojice bílých pruhů se vzájemně zrcadlí. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Damas satin de 5 / sergé de 5, broché, à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. V efektu základního útku se vazba mění na keprovou vazbu K 1/4 S.

Efekty: *Broché* I a *broché* II není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 85 nití/ cm.

Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 24 cm, š. 6 cm) je vícekrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 2 *passées*.

Materiál: Osnova: hedvábí; v pruzích střídáno modré a bílé zbarvení tzv. *rayé*; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: pokovená nit *filé riant*; žlutá hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 7.2.

Modro-bílý pekén s jednoduchým rostlinným vzorem, který je z části vyšitý

Datace: 1750–1789

Způsob použití: Dvoudílný baldachýn; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Dekor: Otočený vzor *dessin sauté retourné*.

Základ je členěn do pravidelně se střídajících modrých a bílých podélných pruhů. Bílý pruh je členěn efektem *lancé* útku na příčné proužky a následně je zde vyšit drobný zvlněný rostlinný motiv skládající se z flitrů. Modrý pruh nese drobný žlutý pravidelně se opakující rostlinný dekor. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Pékin fond satin de 7 et sergé de 4, lancé, à liage repris*.

Základ: V podélných pruzích střídaná sedmivazná atlasová vazba A 6/1 *décochement* 5 a čtyřvazná keprová vazba K 3/1 S, které jsou tvořené osnovou a základním útkem.

Efekty: Základní útek není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Lancé je vázán každou 4 nití osnovy efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 70 nití/ cm v keprové vazbě; 150 nití/ cm v atlasové vazbě.

Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek.

Technický raport (v. 3,4 cm, š. 2,7 cm) je vícekrát opakován v šíři tkaniny.

Découpure: 7 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; v pruzích střídáno modré a bílé zbarvení.

Základní útek: hedvábí; sytě žlutá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; sytě žlutá; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 7.3.

**Původně pruhovaný žluto-bílý damašek
s rozměrnou dvojicí kvetoucích keřů**

Datace: 1760–1800

Způsob použití: Dvoudílný baldachýn; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*. Modro-fialová tkanina byla před svým přebarvením členěna do dvojice podélných pruhů, majících žluté a bílé zbarvení základu tzv. *rayé*. Dekor vznikl pomocí efektu dvoubarevného damašku, kdy každým z dvojice pruhů stoupal jiný kvetoucí exotický keř. Technický raport je v šíři tkaniny čtyřikrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damas satin* de 8.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *déco-chement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. V efektu základního útku se vazba mění na A 1/7.

Dostava *réduction de chaîne*: 140 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek. Technický raport (v. 27 cm, š. 13,6 cm) je osmkrát zrcadlen v šíři tkaniny (55 cm). *Découpure*: 4 osnovních nití; 2 *passées*.

Materiál: Osnova: v pruzích střídáno žluté a bílé zbarvení tzv. *rayé*; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; původně bílá; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 7.4.

Zelený taft s pnoucími se rostlinami

Datace: 1760–1800

Způsob použití: Šatečky na sochu Jezulátka; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*.

Základ: Zeleno-modrý základ je vertikálně rozčleněn dvojicí esovitě zvlněných stříbrných linií, připomínajících kmeny. Vzor je dále ve své horní i dolní části ohaničen stříbrnou linkou. Ústřední motiv vyobrazuje větvičí se popínavou rostlinu s drobnými květy a lístky, propojující jednotlivé ohraničující linie vzoru. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem. Efekty: *Lancé* tvoří s každou 6. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Broché* I tvoří s každou 6. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*. *Broché* II není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Dostava *réduction de chaîne*: 62 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II. Technický raport (v. 18 cm, š. více než 23 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; olivově zelená; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; olivově zelená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek I: stříbrná lamela. *Broché* útek II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná duše světle zelená se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S.

Kat. č. 7.5.**Zeleno-modrý taft s rayé efektem a festony**

Datace: 1750–1800

Způsob použití: 2 dalmatiky; rukávy, pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 7.9.

Původní a současná lokace: V majetku římskokatolické farnosti Čížová.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*. Základ dekoru je rozdělen do podélných pruhů, které se cyklicky střídají. První modro-šedý pruh nese podélný motiv stonku s drobnými pískově žlutými lístky. Tento motiv je propojen s opakováním motivu (ve směru útku) ozdobného květinového festonu. Druhý zeleno-modrý pruh je složen ze 4 podélně jdoucích linií, které jsou odděleny tenkými linkami. Plocha třetího modro-šedého pruhu je členěna soustavou čtvercových bodů, které jsou doplněny o kvetoucí větévku, která je při opakování vždy převrácena. Technický raport je v šíři tkaniny nejspíše čtyřikrát opakován. Části dekoru jsou dovyšity.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátnová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Lancé* je vázán každou 2. nití osnovy efektem *à liage repris*, místy není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. *Broché* I – *broché* III není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Dostava *réduction de chaîne*: 63 nití/cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III. Technický raport (v. více než 50 cm, š. 25,5 cm) je jedenkrát opakován v šíři tkaniny (52 cm). *Découpure*: 4 osnovní nitě; 2 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; v pruzích barvená do světlé modro-šedé a modro-zelené tzv. *rayé*; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; světlá modro-šedá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: stříbrná lamela. *Broché* útek I: pokovená nit *filé riant*; fialová hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* útek II: pokovená nit *ondé*; krémová hedvábná duše se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z bílo-krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* útek III: hedvábí; X útků 8 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 7.6.

Bílo-zelený taft s rayé efektem a stříbrným stylizovaným dekorem

Datace: 1760–1800

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat.č. 7.10.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Jindřichův Hradec.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*.

Zelený základ je členěn dvojicí podélně jdoucích bílých bordur. První je subtilnější a nese stříbrný dekor zvlněného větvičího se stonku. Druhá bordura je širší a má jednoduše zdobené okraje. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Taffetas broché*.

Základ: Plátnová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 68 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek.

Technický raport (v. 9 cm, š. 18 cm) je vícekrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; v pruzích střídáno zeleno-modré a bílo-krémové zbarvení (tzv. *rayé*); bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu. *Broché*: zdvojená pokovenou nit *filé riant*; bílá hedvábná duše se zákrutem S; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S.

Kat. č. 7.7.

Modrý taft se stříbrnými krajkami

Date: 1750–1800

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) Štola; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Manipul; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Chvalšiny.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Modrý základ je členěn trojicí opakujících se stříbrných bordur s krajkovým dekorem, kombinu

jícím rostliné motivy. Prostor mezi krajkami je doplněn o opakující se motivy stylizovaných stříbrných květů. Technický rapor je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas, broché, à liage repris*.

Základ: Plátňová vazba tvořená osnovou a základním útkem.

Efekty: *Broché* tvoří s každou 5. nití osnovy keprovou vazbu K 1/3 Z efektem *à liage repris*.

Dostava *réduction de chaîne*: 65 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek. Technický raport (v. 14,5 cm, š. 13 cm) je vícekrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; modrá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: zdvojená pokovená nit *filé couvert*; bílo-šedá hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S.

Kat. č. 7.8.

Bílý atlas s rayé efektem stříbrnými květy

Datace: 1760–1789

Způsob použití: Dalmatika; pektorální a dorsální parura; tkanina je kombinována s látkou *kat.č. 8.1.*

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Trhové Sviny.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Bílý základ je v rámci vzorového raportu členěn podélně jdoucími růžovými linkami do tří pruhů. Kdy pouze jediná krajní linie je dekorována motivem drobné kvetoucí květiny. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Satin de 5, broché*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem. Efekty: *Broché* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 140 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *broché* útek.

Technický raport (v. 5,5cm, š. 6,5 cm) je vícekrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 5 osnovních nití; 2 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; v pruzích střídáno bílé a růžové zbarvení tzv. *rayé*; dobře znatelný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: pokovená nit *filé riant*; bílo-šedá hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S.

Kat. č. 7.9.

Cihlově červený damašek s pruhovým vzorem

Datace: 1760–1800

Způsob použití: 2 dalmatiky; plochy lemující dorsální a pektorální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 7.5.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Čížová.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*. Cihlově červený základ nesoucí dekor složený z dvojice podélně jdoucích pruhů. První nese dekor drobného plodu oválného tvaru, který je pravidelně střídán palmovou ratolestí. Druhý z pruhů je rozčleněn čtveřicí podélných linek. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Damast fond satin de 8*.

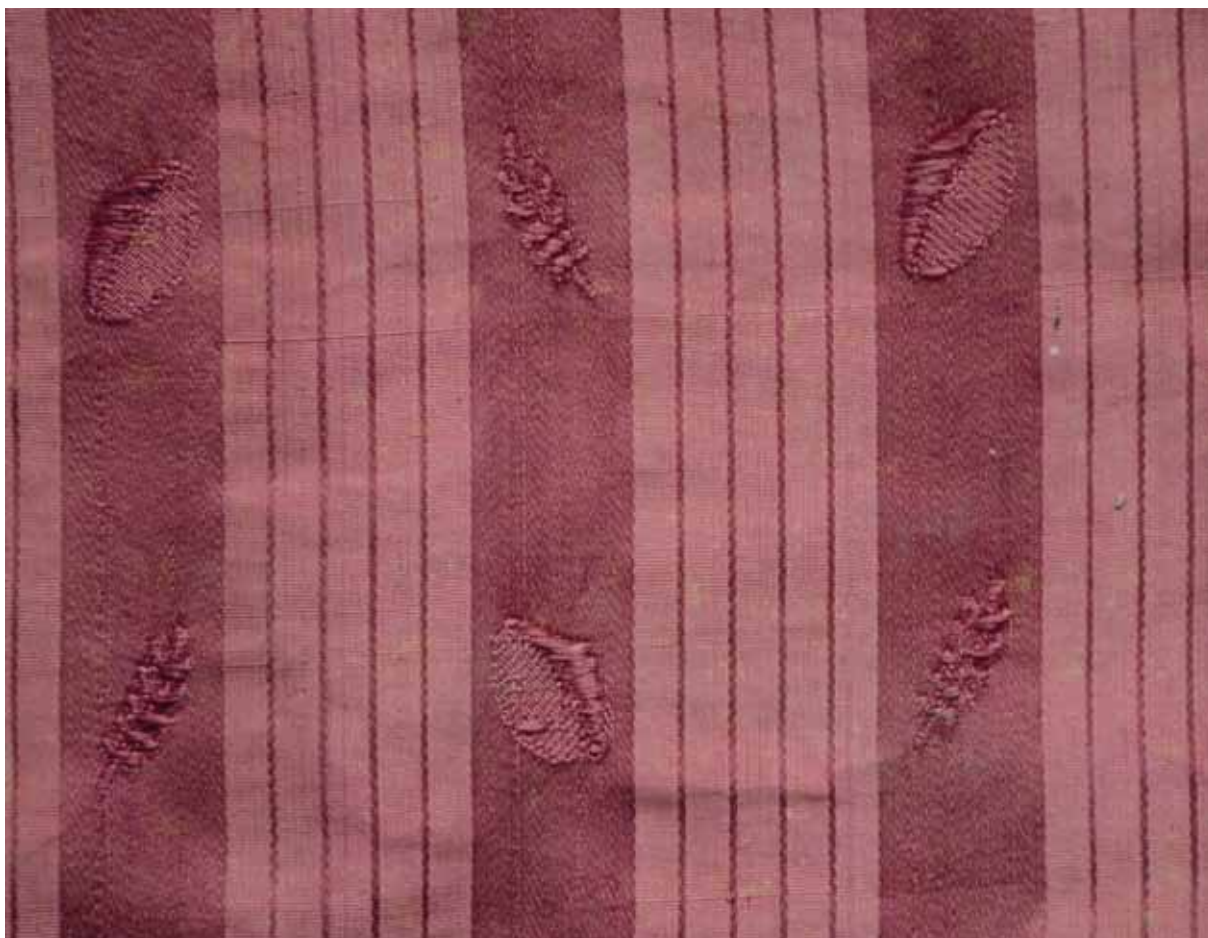
Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 3 tvořená hlavní osnovou a základním útkem. V pruzích tkaniny je vazba změněna na A 1/7.

Efekty: Základní útek má dvojici efektů: 1) Tvoří s osnovou keprovou vazbu K 2/2 Z efektem *à lia-ges repris*. 2) Není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*.

Dostava *réduction de chaîne*: 180 nití / cm. Útky v *passée*: základní útek. Technický raport (v. 9 cm, š. 7,2 cm) je vícekrát opakován v šíři tkaniny.

Découpure: 2 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; cihlově červená; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 7.10.

Bílo-zelený lampas s rayé efektem a se stříbrnými krajkami

Datace: 1750–1800

Způsob použití: Kasule; pectorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat.č. 7.6.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Jindřichův Hradec.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *desin à pointe*.

Zelený základ je členěn podélně jdoucí bílou stuhou lemovanou iluzivní drátovou krajkou. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát opakován s efektem zrcadlení.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas*.

Základ: Plátňová vazba tvořená hlavní osnovou

a základním útkem. V podélných pruzích je tkanina doplněna o osnovu *poil trainant*.

Efekty: *Poil trainant* není ve svém efektu vázán tzv. *par découpure*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 2 nitě hlavní na 1 nit osnovy *poil trainant*. Dostava *réduction de chaîne*: 57 nití/ cm.

Útky v *passée*: základní útek. Technický raport (v. 2,5 cm, š. 9,5 cm) je vícekrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovních nití; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; v pruzích střídáno zeleno-modré, bílo-oranžové a bílé zbarvení tzv. *rayé*; bez znatelného zákrutu. Osnova *poil trainant*: hedvábí; bílá, nebo bílo-oranžová; bez znatelného zákrutu. V pruzích dle potřeb dekoru doplněná o pokovenou nit *filé riant*; bílá hedvábná duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S. Základní útek: hedvábí; sytě zelená; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 7.11.

Bílo-krémový atlas s rayé efektem a chiné střídajícím podélné pruhy s květinovým motivem

Date: 1760–1800

Způsob použití: Kasule; pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Neustupov.

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*.

Základ je členěn do čtyř podélných pruhů vzájemně oddělených tenkou černou linkou. Podélně jdoucí 1. a 3. pruh je krémové barvy bez dekoru. 2. pruh má bílý základ nesoucí záměrně neostrý dekor esovitě zvlněného úponku, z kterého vyrůstají drobné fialové květy. 4. pruh má též bílý základ,

ale jeho osou prochází linie složená z drobných obdélných útvarů žluté a černé barvy, které připomínají šachovnicové rozložení polí s polovičním posunutím podélných sloupců. Ze středové linie vycházejí do obou stran krátké černé diagonály. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Satin de 5*

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 3 tvořená osnovou a základním útkem.

Dostava *réduction de chaîne*: 170 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek.

Vzorový raport (v. 11 cm, š. 13,2 cm) je pravděpodobně 4 krát opakován v šíři tkaniny.

Materiál: Osnova: hedvábí; v pruzích jsou střídány 2 techniky barvení nití *rayé a chiné ala branches* využívající 10 barevných odstínů; mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; bílá; bez znatelného zákrutu.

Kat. č. 8.1.

Cihlově červený lampas s ombré efektem s bílými květinami

Datace: 1760–1800

Způsob použití:

- 1) Kasule; pektorální a dorsální stipes; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 7.8.
- 2) 2 dalmatiky; pektorální a dorsální parura; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 7.8.
- 3) Pluviál; columna a kápě; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 7.8.
- 4) Manipul; ozdobná zakončení střihu; tkanina je kombinována s látkou kat. č. 7.8.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Trhové Sviny.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Základ je členěn do cyklicky se opakujících podélných pruhů, které jsou postupně zesvětlovány z cihlově červeného až po růžový odstín tzv. *ombré* efektem. Zvlněné diagonálně vedené linie dále základ dekoru člení do pomyslné kosočtvercové sítě, v jejichž polích se nachází opakující se motiv drobné kvetoucí rostliny. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Lampas fond taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátnová vazba tvořená hlavní osnovou a základním útkem.

Efekty: Vzorující osnova tvoří se základním útkem pětivaznou atlasovou vazbu *décochment 2*. *Lancé* je vázáno každou 4 nití hlavní osnovy efektem *à liage repris*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 1 nit hlavní 1 nit vzorující osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 72 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek. Technický raport (v. 5 cm, š. 4,5 cm) je vícekrát zrcadlen v šíři tkaniny. *Découpure*: 2 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Hlavní osnova: hedvábí; postupně měnící se zbarvení nití vytvářející přechod z cihlově červené až po bílé zbarvení tzv. *ombré*; bez znatelného zákrutu. Vzorující osnova: hedvábí; bílá, mírný zákrut S. Základní útek: hedvábí; cihlově červená; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: stříbrná lamela.

Kat. č. 8.2.**Modrý taft se zlatými kvetoucími úponky**

Date: 1760–1800

Způsob použití:

- 1) Kasule; pektorální a dorsální stipes; kombinována s tkaninou, která není součástí katalogu.
- 2) Bursa; tkanina není v rámci střihu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Trhové Sviny.

Výskyt variant dekoru mimo zkoumanou oblast:

Victoria and Albert Museum, 1750–1775,

Francie / Anglie, inv. č. 828 a A-1904.¹⁹⁶

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Modrý základ je členěn do pomyslné kosočtvercové sítě s matnými konturami a lesklými poli.

Zvlněné zlaté úponky se stříbrnými listy a květy procházejí diagonálně tkaninou tak, že dochází k jejich křížení. Vzniklá síť je složena z nepravidelných podélných útvarů. Některá křížení jsou doplněna o zlatý květ s drobnými lístky. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas, lancé, broché, à liage repris*.

Základ: Plátnová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem.

Efekty: *Lancé*: je vázáno každou 5. nití osnovy. *Broché I – broché III*: není ve svém vzorujícím efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Broché IV*: je vázáno každou 5. nití osnovy.

Dostava *réduction de chaîne*: 80 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek I, *broché* útek II, *broché* útek III, *broché* útek IV. Technický raport (v. 6 cm, š. 6,2 cm) je vícekrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 2 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; bílo-šedá; mírný zákrut Z. Základní útek: hedvábí; bílo-šedá; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek: hedvábí; modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché I*: stříbrná lamela. *Broché II*: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná krémová duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché III*: pokovená nit *ondé*; hedvábná krémová duše se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché IV*: hedvábná žinylka; tmavě modrá.

196 THORNTON 1969, p. 187, obr. 98 a.

Kat. č. 8.3.**Modrý taft s exotickou květinou**

Datace: 1760–1800

Způsob použití: Pluviál; části stříhu lemující columnu; tkanina je kombinována s látkou, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Trhové Sviny.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Dnes modrý, původně bílý, základ je členěn drobnými motivem bodu s třemi stopajícími lístky. Základní linie pomyslného kosočtvercového dekoru jsou tvořeny za sebou jdoucími ovály s vepsanými body a zvlněnými stonky exotické květiny, jejíž květ zdobí jednotlivé výseče kosočtvercové sítě. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Taffetas doublé liseré, à liage repris*.

Základ: Odvozená plátnová vazba tvořená hlavní osnovou, základním útkem a v každém druhém prohozu je *liseré* útek.

Efekty: *Lancé*: není ve svém vzorujícím efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Liseré*: tvoří s každou 4. nití osnovy keprovou vazbu K 1/4 S.

Dostava *réduction de chaîne*: 71 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *liseré* útek, *lancé* útek. Technický raport (v. 6 cm, š. 6,2 cm) je vícekrát opakován v šíři tkaniny. *Découpure*: 4 osnovní nitě; 1 *passée*.

Materiál: Osnova: hedvábí; původně bílá, dnes modrá; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; původně bílá dnes, modrá; bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; původně bílá, dnes modrá, mírný zákrut S. *Lancé* útek: hedvábí; modrá; bez znatelného zákrutu. *Broché* I: stříbrná lamela. *Broché* II: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná krémová duše s mírným zákrutem Z; zlatá lamela navinutá na duši ve směru S. *Broché* III: pokovená nit *ondé*; hedvábná krémová duše se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z krémovou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovijí dvojici nití ve směru S. *Broché* IV: hedvábná žinylka.

Kat. č. 9.1.**Karmínový samet s arabeskou**

Datace: před rokem 1600

Provenience: Osmanská říše

Způsob použití:

- 1) Kasule; veškeré pohledové plochy stříhu vyjma dorsálního *stipesu* a vyšívaných figurálních aplikací; tkanina je kombinována s dvojicí textilií, které nejsou součástí katalogu.
- 2) Štola; textilie není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní tkaninou.
- 3) Manipul; textilie není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní tkaninou.

Původní a současná lokace: V majetku Římskokatolické farnosti Český Krumlov.

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Karmínový základ dekoru je dle potřeb vzoru přiznán (bez zakrytí smyčkami *poil* osnov) a dokresluje jeho celé pasáže. Ústředním motivem dekoru je arabeska rozdělená do dvojice paralelně jdoucích sloupců složených z na sebe navazujících kosočtvercových motivů, pravidelně se opakujících zelených polí, motivů listů, květů a linií propojující oba sloupce. Technický raport je v šíři tkaniny pravděpodobně 4 krát opakován.

Struktura tkaniny: *Velours façonné fond satin de 5, broché à liage repris*.

Základ: Pětivazná atlasová vazba A 4/1 *décochement* 2 tvořená *toile* osnovou a základním útkem, kdy osnova váže střídavě jaden a dva základní útky.

Efekty: Osnova *poil* je složená z dvojice nití rozdílných barev; ve svém vzorujícím efektu je pouze jedna z barev vázána základním útkem a mezi v základní vazbě párovými základními útky je sevřena, kde vytváří proříznuté smyčky vlasové osnovy *velours coupé*. Broché tvoří s každou 3. nití *toile* osnovy keprovou vazbu K 1/4 S efektem *à liage repris*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití *toile* na 2 nitě *poil* osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 56 nití/cm. Útky *passée*: Základní útek, *broché* útek. Technický raport (v. 33 cm, š. 15,5 cm) je v šíři tkaniny pravděpodobně 4 krát opakován.

Découpure: 6 nití *poil* osnovy; 1 *passée*.

Materiál: *Toile* osnova: hedvábí; karmínová, mírný zákrut Z. *Poil* osnova: hedvábí; karmínová v podélných pruzích doplněná o sytě zelenou; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; cihlově červená, bez znatelného zákrutu. *Broché* útek: zdvojená pokovená nit *filé riant*; hedvábná pískově žlutá duše se zákrutem Z; stříbrná lamela navinutá na duši ve směru S.

Kat. č. 9.2.**Bílý samet s barevným květinovým dekorem**

Datace: 1680–1710

Způsob použití:

- 1) Pluviál; pohledové plochy střihů vyjmacolumny; tkanina je kombinována s textilií, která není součástí katalogu.
- 2) 2 dalmatiky; pektorální a dorsální parury a ozdobné rukávové pruhy; tkanina je kombinována s textilií, která není součástí katalogu.
- 3) Štola; ozdobná zakončení střihu; tkanina je kombinována s textilií, která není součástí katalogu.

Původní a současná lokace: V majetku Římsko-katolické farnosti Slivice.

Výskyt identické tkaniny mimo zkoumanou oblast: Sbírka Abegg-Stiftung, Francie, Inv. č. 798.¹⁹⁷

Dekor: Symetrický vzor podle vertikální osy *dessin à pointe*.

Světle krémový místy přiznaný základ nese barevný vzor vytvořený efektem prořezaných i neprořezaných smyček *poil* osnovy. Ústředním motivem dekoru je osově souměrná kytice doplněná o rozměrné květy. Hlavní motiv je dále obklopen drobnými rostlinami s propracovanými květy. Technický raport je v šíři tkaniny jedenkrát zrcadlen.

Struktura tkaniny: *Velours façonné fond satin de 8, lancé à liage repris*.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement* 2 tvořená *toile* osnovou a základním útkem, kdy osnova váže pravidelně jaden a dva základní útky. *Lancé* útek je umístěn mezi 1. a 2. základním útkem na rubu tkaniny, přičemž je vázán s každou X. nití *toile* osnovy efektem *à liage repris*.

Efekty: Osnova *poil* je složená z trojice nití rozdílných barev; mimo svůj vzorující efekt je na rubu tkaniny přidržována *lancé* útkem; ve svém vzorujícím efektu je pouze jedna z barev vázána základním útkem a mezi v základní vazbě párovými základními útky je sevřena, kde vytváří proříznuté i neproříznuté smyčky vlasové osnovy *velours ciselé*. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 8 nití *toile* na 6 nití *poil* osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 130

nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek. Technický raport (74 cm, š. 25,5 cm) je v šíři tkaniny jedenkrát opakován (52 cm). *Découpure*: 8 nití *poil* osnovy; 1 *passée*.

Materiál: *Toile* osnova: hedvábí; světle krémová, mírný zákrut S. *Poil* osnova: hedvábí; 6 barevných odstínů; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; světle krémová, bez znatelného zákrutu. *Liseré* útek: hedvábí; světle krémová, bez znatelného zákrutu.

¹⁹⁷ Nepublikovaná část sbírky.

Kat. č. 9.3.**Hnědý samet s bizarním dekorem**

Datace: před rokem 1690–1720

Způsob použití:

- 1) Kasule; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 2) 2 dalmatiky; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.
- 3) Štola; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: Součást chrámové sbírky Římskokatolické farnosti Bechyně

Dekor: Jednoduchý postupný obrazový vzor *dessin suivi*. Tyrkysově modrý základ tvořený *poil* osnovou nese rostlinný dekor vytvářející pomyslnou diagonálně pojatou síť skládající se z obdélných a čtvercových částí, jejichž koncept je rozdělen do dvojice příčných pravidelně se střídajících řad. Bizarně stylizovaná květena je vykreslena zlatými *broché* útky a zároveň dotvářena hnědými plochami *poil* osnovy. Technický raport je v šíři tkaniny třikrát opakován.

Struktura tkaniny: *Velours ciselé fond taffetas, lancé, broché*.

Základ: Plátňová vazba tvořená *toile* osnovou a základním útkem, kdy osnova váže střídavě jeden a dva základní útky.

Efekty: Osnova *poil* je složená z dvojice nití rozdílných barev; mimo svůj vzorující efekt je na rubu tkaniny přidržována lancé útkem; ve svém vzorujícím efektu je pouze jedna z barev vázána základním útkem a mezi v základní vazbě párovými základními útky je sevřena, kde vytváří proříznuté i neproříznuté smyčky vlasové osnovy *velours ciselé*. *Broché*: není ve svém vzorujícím efektu vázán, tzv. *par découpure*. *Lancé* je umístěn na rubu tkaniny a váže *poil* osnovní nitě mimo jejich vzorující efekt; *lancé* je pravidelně vázán každou lichou nití *toile* osnovy efektem *à liage repris*.

Poměr osnov; *proportion des chaînes*: 1 nit *toile* na 1 nit *poil* osnovy. Dostava; *réduction de chaîne*: 60 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek, *broché* útek. Technický raport (v. 34 cm, š. 16 cm) je v šíři tkaniny třikrát opakován (49 cm). *Découpure*: 3 nitě *poil* osnovy; 1 *passée*.

Materiál: *Toile* osnova: hedvábí; růžovo-červená, mírný zákrut S. *Poil* osnova: hedvábí; pravidelně se střídána červeno-hnědě a tyrkysově modře zbarvená nit, bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; růžovo-červená, mírný zákrut S. *Lancé* útek: hedvábí; růžovo-červená, mírný zákrut S. *Broché* útek: zdvojená pokovená nit *ondé*; hedvábná citrónově žlutá duše se zákrutem Z; duše je ovinuta ve směru Z citrónově žlutou hedvábnou nití se zákrutem S; zlatá lamela ovíjí dvojici nití ve směru S.

Kat. č. 9.4.

Černo-světle krémový samet s drobným dekorem

Datace: před rokem 1760–1800

Způsob použití: Dvoudílný baldachýn; tkanina není v rámci stříhu kombinována s jinou komplexní textilií.

Původní a současná lokace: Součást chrámové sbírky Římskokatolické farnosti Chlum u Třeboně.

Dekor: Otočený vzor *dessin retourné*.

Světle krémový základ je členěn efektem zlaté lamely. Dekor je vytvářen efekty vlasové osnovy *poil*. Základní koncept vzoru vykresluje pomyslnou kosočtvercovou síť, vytvořenou diagonálními liniemi stylizované krajky. Křížení linií je vertikálně přepásáno pruhem kožešiny. Ústředním motivem výsečí jednotlivých polí je drobná, diagonálně rostoucí květina. Technický raport je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Struktura tkaniny: *Velours façonné fond satin de 8, lancé*.

Základ: Osmivazná atlasová vazba A 7/1 *décochement 2* tvořená *toile* osnovou a základním útkem, kdy osnova váže pravidelně jaden, a dva základní útky. *Lancé* útek I je umístěn mezi 1. a 2. základním útkem na rubu tkaniny, přičemž je vázán vaznou osnovou.

Efekty: Osnova *poil* je složená z dvojice nití rozdílných barev; mimo svůj vzorující efekt je na rubu tkaniny přidržována *lancé* útkem I; ve svém vzorujícím efektu je pouze jedna z barev vázána základním útkem a mezi v základní vazbě párovými základními útky je sevřena, kde vytváří proříznuté i neproříznuté smyčky vlasové osnovy *velours ciselé*. *Lancé* II je pravidelně vázán každou nití vazné osnovy. Poměr osnov *proportion des chaînes*: 5 nití *toile* na 2 nitě *poil* osnovy a na 1 nit vazné osnovy. Dostava *réduction de chaîne*: 136 nití/ cm. Útky v *passée*: základní útek, *lancé* útek I, *lancé* útek II. Technický raport v. 5 cm, š. 6 cm) je v šíři tkaniny vícekrát opakován.

Materiál: *Toile* osnova: hedvábí; světle krémová; mírný zákrut S. *Poil* osnova: hedvábí; dvojice pravidelně se střídajících barev světle krémová a černá; bez znatelného zákrutu. Vazná osnova: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. Základní útek: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek I: hedvábí; světle krémová; bez znatelného zákrutu. *Lancé* útek II: zlatá lamela.

Glosář odborných textilních pojmů

À carreau: Kostkování vytvořené na látce změnami ve vazbě jednotlivých polí. Může se jednat i o rozdíly stran dvoulicní nebo dutinkové látky (srovn. *quadrillé*).

À fond ...: Francouzský výraz znamenající „o vazebném základu“, používaný u názvů tkanin s variantami základní vazby.

À liage repris: Přídavná funkce hlavní osnovy, jejíž každá x-tá nit slouží navíc k vazbě vzorujících útků a nahrazuje či doplňuje tak funkci vazné osnovy.

Atlasová vazba, příp. tkanina, fr. satin: třetí základní vazba (vedle plátňové a keprové). Vyznačuje se dlouhými flotážemi husté osnovy vyvolávajícími na lícové straně dojem lesklé hladké plochy. Atlasové vazby se různí velikostí vazebního raportu, pozůstávajícího ze vzájemně si odpovídajících počtů osnov a útků (odtud **pěti-, osmi-, x-vazný atlas**). Další rozdělení atlasových vazeb je podle poloh vazných bodů vyjádřených **postupnými čísly** (fr. *décochement*), udávajícími počet osnovních nití, o něž se stranově posunují útkové vazné body na každém následujícím útku. Tato čísla se zjišťují na osnovní straně látky a počítají se odprava doleva (3-2-1-0). Konečně se atlasy člení na **pravidelné** s konstantními postupnými čísly a **nepravidelné**, u nichž se postupná čísla v rámci vazebního raportu mění. Nepravidelná postupná čísla umožňují tkaní atlasové vazby i v raportech s počty nití, které pravidelnou vazbu nedovolují - jako 4 a 6 (viz. **satin turc**).

Barré: Efekt příčných barevných pruhů při zachování téže vazebné struktury látky.

Bâtard: Typ rozložení vzorového raportu s asymetrickou střední částí lemovanou vzájemně symetrickými plochami vlevo a vpravo. Asymetrický střed *bâtard* může mít šířku od několika centimetrů až po polovinu širší vzorového raportu či více.

Bayadère: Látka zdobená příčnými pruhy lišícími se (vedle vzoru a barvy) vazebnou strukturou (srovn. *pékin* a *barré*).

Borta: Ozdobná tkanina, jejíž širě se pohybuje většinou v jednotkách centimetrů, sloužící k pře-

krytí švů, lemování nebo rozčlenění pohledové plochy. Jejich hojně používaným materiálem jsou pokovené nitě, tenké drátky a lamely, které jim dodávají lesku. Podobně jako borty bývají používány drátěné krajky.

Broché, brošovaný útek: Vzorující útek zatkávaný pomocí malých brošovacích člunků pouze v místech, kde se podílí na detailech vzoru. Podle potřeb vzoru je možno zatkávat proměnné množství útků v různých barevných odstínech. V těchto případech se jednotlivé prohozy brošovaného útku nepočítají a uvádějí se pouze použité barvy. Mnohdy je brošovaný útek vázaný pouze *par découpure* (viz heslo).

Cannelé: Souhrnný název pro tkaniny s efektem žebrování ve směru útku (příčný směr) tvořeného většinou flotážemi suplementární **osnovy poil** přes větší počet základních útků vázaných v plátňové vazbě **osnovou toile** (viz heslo). Do skupiny *cannelés*, která se dělí podle způsobů tkaní (viz. níže), patří také *gros de Tours*, *faile française* a *ottoman* (viz heslo).

Cannelé alternatif: *Cannelé* s žebrováním na líci a s vazebným raportem přes útky dvou po sobě následujících žebrování o dvou osnovních nitích. Tyto se společně tkají efektu *poil* nebo *toile*: Flotáže lichých nití pokrývají na líci jedno ze žebrování, flotáže sudých nití druhé. Na rubu se obě osnovy podílejí na plátňové vazbě *toile* tvořené pod prvním žebrováním sudými nitěmi, pod druhým lichými.

Cannelé ordinaire: Z obou stran látky viditelné žebrování rozšířené plátňové vazby se silnými útky složenými ze tří či více nití.

Cannelé simpleté: *Cannelé* se dvěma osnovními systémy a příčným žebrováním na líci. Nitě osnovy *toile* vytvářejí plátňovou základní vazbu tkaniny, zatímco paralelně pracující nitě suplementární osnovy *poil* vytvářejí svými flotážemi žebra oddělená útkovým vazným bodem nebo krátkou flotáží osnovy na rubu látky. Poměr osnov bývá 2 či 3 nitě osnovy *toile* ku 1 niti osnovy *poil*.

Cannetillé: *Cannelé simpleté* s příčnými žebry rozdělenými do drobných úseků, které jsou vůči sobě posunuty vždy o polovinu flotáže ve směru osnovy.

Columna: též **stipes**. Označení pro aplikovaný pruh zdobící přední či zadní stranu středověkých kasulí. V barokní době výrazný pruh odlišné, zpravidla náročnější tkaniny tvořící střední část jejich pektorální a dorsální strany (stejná látka bývá použita u dalmatik k ozdobnému lemování rukávů).

Damas: (viz. **damašek**).

Damašek: Druh vzorované látky kombinující technicky, často i barevně rozdílné vazby pro základ a vzor. Produkce těchto látek vyžaduje zvláštní úpravu tkalcovského stavu.

Décochement: Francouzský termín pro postupné číslo, jež u atlasových vazeb udává počet osnovních nití, o které jsou při prohozu každého následujícího útku stranově posunuty osnovní vazné body. Zjišťuje se na lícové straně tkaniny a počítá odprava doleva (...3-2-1-0). U pravidelných atlasů je *décochement* konstantní, u nepravidelných se mění v rámci vazného raportu.

Découpure chaîne: Nejmenší šířka miniaturních stupínek tvořících zakřivené kontury tkaného vzoru vyjádřená počtem osnovních nití. Technicky se jedná o počet nití hlavní osnovy, které jsou společně vedeny očkem nítěnky zavěšené na jedné zdvižné šňůře napojené na tažný systém, pomocí něhož se vytváří tkaný dekor. Větší *découpure* znamená menší počet zdvižných nití tažného systému a tím i menší detailnost vzoru. Zjišťuje se na liniích blízkých vertikále.

Découpure trame: Jednotka výšky stupínek tvořících zakřivené kontury tkaného vzoru vyjádřená nejmenším počtem *passées* (viz heslo) prohazovaných mezi dvěma po sobě následujícími akcemi vzorotvorného tažného systému. Zjišťuje se na liniích blízkých horizontále.

Décor façonné (obrazový dekor): Na rozdíl od drobného technického dekoru tkaného brdy listů v odvozeninách základních vazeb *petit façonné* jde o dekor pozůstávající z pravoúhelných polí (**vzorové raporty**) s většinou obrazovými vzory, jejichž mechanická opakování v šířce a délce tkaniny se provádějí pomocí speciálního **tažného systému**, o který byl doplněn listový tkalcovský stav (viz **dessin**).

Dessin direkt nebo dessin suivi: Asymetrický vzor s plynulými a tudíž často těžko lokalizovatelnými hranicemi sousedících raportů, čímž vzniká dojem nekonečného vzoru.

Dessin à pointe, symetrický vzor s vertikální osou symetrie: Patří - jako dalších šest typů vzorů - do skupiny **složených** nebo **komplexních vzorů**, jejichž raport vzniká kombinací z jedné „**základní figury**“ a jejího „**obrazu**“ obměněného některými geometrickými konstrukcemi (zrcadlení, otočení, posunutí). Francouzština má pro tyto konstrukce následující označení:

1) **Dessin à pointe:** Složený symetrický vzor spojující základní figuru s jejím sousedícím zrcadlením na vertikální ose.

2) **Dessin renversé, převrácený komplexní symetrický vzor:** Vzorový raport symetrický podle horizontální osy vzniklý spojením základní figury nahoře s jejím zrcadlovým obrazem dole.

3) **Dessin retourné, vzor s otočením základní figury:** Komplexní obrazový vzor se základní figurou nahoře a jejím stranově obráceným obrazem dole.

4) **Dessin retourné renversé:** Otočený a následně převrácený obraz umístěný pod základní figurou (na způsob polofigur na hracích kartách).

5) **Dessin sauté ordinaire / sauté par moitié:** Složený vzorový raport sestávající ze základní figury nahoře a jejího obrazu posunutého o polovinu své šířky podle společné horizontální hrany. Při posuvu „obrazu“ o jednu třetinu či jednu čtvrtinu šířky raportu, který se někdy vyskytuje, se zvyšuje počet posunutých „obrazů“ o jeden či dva další.

6) **Dessin sauté renversé:** Konstrukce jako u předcházejícího dekoru s dodatečným převrácením „obrazu“.

Dorsální: Týkající se zadní strany liturgického roucha.

Dostava: Hustota tkaniny vyjádřená počtem nití hlavní osnovy na 1 cm.

Double-étoffe: Český dutinková látka. Plátňová vazba se zdvojenými osnovami a útky setkaná tak, že současně vznikají dvě vrstvy látky spojené pouze na okraji. *Double-étoffe* se vyskytuje jako pozadí vzoru u některých druhů lampasu.

Druhá osa symetrie: Vedlejší osa souměrnosti mezi dvěma sousedícími vzorovými raporty u symetrických složených vzorů se středovou vertikální osou.

Duše: Středová nit u pokovených nebo skládaných nití. Na duši je následně navinuta kovová lamela, jiná nit, popřípadě jejich kombinace.

Façonné: fr. vzorovaný

Faille française: Druh cannelé se stejně širokými žebry na líci a na rubu, tvořenými střídavě flotážemi lichých a sudých nití osnovy **poil**. Stabilitu látky zajišťují v různých proporcích rozložené nitě osnovy **toile** tvořící se všemi útky plátnovou vazbu.

Filé: Pokovená nit skládající se z duše ovinuté zlatou, stříbrnou nebo pozlacenou či postříbřenou lamelou ve směru nebo proti směru hodinových ručiček („S“ nebo „Z“). **Filé couvert:** Lamela je ovíjena kolem duše v takovém úhlu, že duše je zcela zakryta. **Filé riant:** Lamela je ovíjena kolem duše v takovém úhlu, že duše zůstává mezi lamelami částečně viditelná. Český výraz „**dracoun**“ nebo „**dracounová nit**“ zahrnuje francouzské termíny **filé**, **filé riant**, **filé couvert** a **ondé**.

Gros de Tours: Odvozená plátnová vazba se dvěma samostatně vhozenými útky v jednom prošlupu. U vzorovaných látek se jeden nebo střídavě oba útky mohou podílet na efektech **liseré** (viz heslo) a být v případě potřeby odlišné barvy (srovn. **liseré**).

Chaîne poil: U některých tkanin typu **cannelé** nebo u **sametů (velours)** suplementární osnovní systém, který vytváří flotáže a u sametů vlas.

Chaîne toile: U různých typů **cannelé** osnovní systém vytvářející plátnovou vazbu se všemi základními útky. Jeho úkolem je zajistit či zvýšit pevnost tkaniny a zabránit zhroucení skupin útků nesoucích flotáže osnovy **poil**.

Changeant: Plátnová vazba s přibližně stejně silnými nitěmi osnovy a útku, které jsou odlišných barev. Výsledkem je proměnlivá barevnost tkaniny uplatňující se při různém dopadu světla či pohybu.

Chiné: 1) Nit, která je ve své délce rozličně obarvena barvením, popřípadě tiskem na osnovu. 2) Tex-

tilie tkaná s do vzoru nabarvenou osnovou.

Chiné à la branche / ikat / réserve: Technika polychromního dekoru, využívající skupiny osnovních nití, které jsou rozděleny do skupin a před svým napnutím do tkalcovského stavu obarveny v sérii barev. Před ponořením nití do barvy je svazek bandážován v úsecích, které se nemají obarvit. Před vložením svazku do další barvy je bandáž ponechána, odstraněna, nebo přidána.

Interrompu: Vzorový útek, který není použitý v celé délce **vzorového raportu** (viz heslo), ale pouze v úsecích, kde se skutečně podílí na vzoru.

Jaspé: Barevný efekt vzniklý použitím osnovních nití majících vzájemně náhodný barevný odstín, popřípadě barvu.

Keprová vazba, fr. sergé: Základní vazba s charakteristickými diagonálami tvořenými soustavami vazných bodů a flotáží, které se při každém dalším prohozu útku posouvají o jednu osnovní nit doleva či doprava (odtud **pravý kepr**, „Z“ / **levý kepr**, „S“). Kepr je **různostranná vazba** (stejně jako atlas), s dominujícími flotážemi osnov na jedné a převahou útků na druhé straně tkaniny: **Útková strana** pozůstává z osnovních vazných bodů a následných flotáží útků. (Je-li tato strana zároveň lícem látky, mluvíme o **útkovém kepru**.) Opačná, **osnovní strana** se ukazuje jako složená z útkových vazných bodů a následných vertikálních flotáží osnov. (Je-li tato strana lícem tkaniny, lze tuto označit jako **osnovní kepr**.) - Osnovní a útková strana kepru vykazují vždy opačný směr diagonál. - Poměr osnov a útků se označuje dvojicí čísel ve formě zlomku, z nichž prvé udává počet útků ležících pod osnovní nití, druhé počet útků běžících přes osnovu (1/3 znamená: osnovní vazný bod a tři útky, tedy útkový kepr; 3/1 znamená: flotáž osnovy přes tři útky a útkový vazný bod, tedy osnovní kepr).

Kepry - odvozené: Od základní vazby jsou odvozené četné varianty jako např.: **Víceřádkový kepr** (vazebný raport obsahuje více vazebných bodů a flotáží; látka vykazuje bohatší systém paralelních diagonál); **Hrotový kepr příčný** či **podélný** (kombinace levého a pravého kepru vytvářející příčnou či podélnou řadu špicí s osou ve směru osnovy či útku).

Kepry – stejnostranné / oboulícní: Kepry rozšířené o jednu suplementární osnovu nebo útek, umožňuje tkaní keprů s dvojí osnovní nebo útkovou vazbou na líci i na rubu látky.

Lamela: Tenký plochý (válcovaný) stříbrný nebo zlatý, často pouze postříbřený či pozlacený drát, který je použit jako plošně vykrývající útek; dodává tkanině kovového lesku.

Lampas: Novodobé označení velké skupiny vzorovaných historických tkanin s hlavní a vaznou osnovou, tkaných na technicky vysoce náročných stavech vybavených tažným systémem pro vzorování.

Lancé, lancovaný útek: Suplementární vzorový útek prohazovaný v celé šíři tkaniny od jednoho pevného kraje ke druhému. Je součástí **passée** (viz heslo), uvnitř které zaujímá pevné místo v pořadí prohazovaných útků. Počty různobarevných lancovaných útků se různí podle potřeby vzoru (srovn. **interrompu** a **latté**).

Latté: Útek, který zaujímá sice stabilní místo ve všech **passées**, avšak jeho nit se v člunku podle potřeby vzoru vyměňuje za nitě jiných barev. Útek **latté** zanechává na rubu látky jako stopu příčné pruhy v různých odstínech.

Liseré: Vzorující efekt flotujícího základního útku (který se jinak podílí na tvorbě základu a je k tomuto účelu zpravidla ovládaný brdem zdvižných listů). **Liseré** si vyžaduje jeho dodatečné napojení na vzorotvorný tažný systém. Dvou různobarevných efektů **liseré** lze docílit rozšířením základního útku o další nit odlišné barvy.

Natté, také panama: Rozšířená plátnová vazba se zdvojenou osnovou i útkem.

Ombré: Efekt vzniklý spojením osnovních nití téže barvy, ale rozličných odstínů. Nitě jsou striktně řazeny dle sytosti odstínu tak, aby vznikly barevné přechody.

Ondé: Termín označuje duši volně ovinutou silnější nití nebo kovovou lamelou. V českém prostředí existuje termín dracounová nit, který zahrnuje francouzské termíny **filé riant**, **filé couvert** a **ondé**.

Ottoman: Druh *cannelé*. Příčně žebrovaná tkanina se střídavě širšími a užšími žebry na obou stranách látky a dvěma osnovními systémy *toile* a *poil*. Žebrování je tvořeno širšími a užšími flotážemi lichých a sudých nití osnovy *poil* střídavě na líci a na rubu. Nitě osnovy *toile* vytvářejí v pravidelných rozestupech plátnovou vazbu se všemi útky a zajišťují stabilitu látky.

Par découpure: Termín označující efekt vzorujících, zpravidla brošovaných útků, které nejsou vázány vaznou osnovou, ale pouze nitěmi hlavní osnovy na konturách motivu, který svým efektem vytvářejí.

Passée: Označení skupiny základních, vzorovacích a dalších útků s různými funkcemi, které se podílejí na tvorbě vazeb i dekoru a jsou při tkaní z jedné či z druhé strany v ustáleném pořadí vřazovány do měnících se prošlupů.

Pékin: Látka zdobená podélnými pruhy lišícími se vazebnou stukturou (srovn. **bayadére** a **rayé**).

Pektorální: U liturgických oděvů přední strana. Opak dorsální strana.

Plátnová vazba: Základní vazba tvořená střídavě osnovními a útkovými vaznými body. Francouzský výraz **taffetas** se používá pro hedvábné látky; u tkanin z materiálů s diskontinuálními vlákny jako vlna, bavlna či len se ve francouzštině volí označení **toile**.

Poil, osnova poil: U látek typu *cannelé* se dvěma osnovními systémy suplementární osnova tvořící svými flotážemi příčná žebrování na líci, někdy i na rubu. U sametů osnova, jejíž flotující nitě jsou za účelem tvoření smyček vedeny přes kovové „pruty“ a vytvářejí charakteristický flór nebo „vlas“.

Poil trainant: Termín označující vzorující suplementární osnovní nitě, které svými flotážemi doplňují kolorit vzoru. Tyto nitě nejsou vázány útky ani na líci, ani na rubu.

Proportion des chaînes: Francouzský termín pro poměr nití jednotlivých osnov ve tkanině (nejčastěji základní a vazné osnovy).

Quadrillé: Kostkování tvořené pouze pruhy různobarevných osnov a útků bez změny vazebného základu (srovn. à **carreau**).

Raport: Základní neměnná část činnosti tkalcovského stavu, jeho tažného systému či vzoru, jejímž opakováním vzniká tkanina a její dekor.

Vazebný raport, fr. rapport d'armure: Nejmenší výsek tkaniny ukazující cyklicky se opakující způsob spojení osnov a útků, charakteristický pro určitou vazbu. Někdy schematicky znázorněn za pomoci různých způsobů. **Vzorový raport:** Čtyřúhelný výsek dekoru obsahující jeho část, která je při tkaní pomocí **tažného systému** beze změny mechanicky opakována ve směru osnovy a útku.

Rayé: Efekt vytvářející v tkanině podélné barevné pruhy mající stejný vazebný základ.

Reps: Souhrnný název pro tkaniny s podélným žebrováním ve směru osnovy. V češtině se výraz *rips* někdy tradičně používá obecně pro látky s žebrováním, tedy i typu *cannelé*, což CIETA nedoporučuje (stejně jako v případě němčiny).

Samet, velours: Luxusní tkanina pokrytá nebo vzorovaná hustým vlasem z prořezaných nebo neprořezaných smyček tvořených jednou nebo více různobarevnými osnovami **poil**, vedenými a flotujícími přes základní útky a po setkání odstraněné železné pruty (fr. **fers**) různých výšek. Tato osnova spočívá na základu z různých útků vázaných hlavní osnovou (**chaîne pièce**) v různých vazbách.

Velours coupé: samet s řezaným vlasem těžší výšky. **Velours frisé:** samet s vlasem z neprořezaných smyček jedné nebo více osnov **poil**. **Velours ciselé:** samet s efektem *coupé* převyšujícím efekt *frisé*. **Velours broderie:** samet s efektem *frisé* převyšujícím efekt *coupé*. **Velours ferfonnerie:** samet s efekty osnovy *poil* dominujícími nad vyšetřenými plochami pozadí.

Satin: Francouzský výraz pro **atlas** (viz heslo).

Satin turc: Nepravidelný čtyřvazný atlas s postupnými čísly 1 - 2 - 3 - 2 (viz **atlas**).

Sergé: (viz **kepr**).

Stipes: (viz. **columna**).

Taffetas: Francouzské označení plátňové vazby (viz **plátňová vazba**) používané pro hedvábné látky.

Toile: Francouzské označení látky z diskontinuálních vláken (len, vlna, bavlna) tkané plátňovou vazbou (viz **plátňová vazba**).

Trame d'accompagnement: Útek, který vytváří barevně vhodný podklad odlišně vázanému vzorujícímu útku (většinou pokovené niti nebo lamele).

Vazná osnova: Termín označující osnovu většinou se zřetelně menší dostavou než osnova hlavní, která váže všechny nebo jen vzorové útky v *passée*. Její vazné body jsou viditelné pouze na právě vzorujících útcích.

Vazný bod (fr. point de liage): Termín označující místo křížení osnovy a útku spojené s výměnou jejich vzájemných pozic. Vazný bod je vedle flotáže základním prvkem textilních vazeb. Podle svrchování nitě se rozlišují osnovní a útkové vazné body (na osnovní straně látky jsou osnovní vazné body, na útkové straně osnovní vazné body).

Velours: (viz **samet**).

Základ, půda: Termín označující plochy na lícové straně tkaniny, které nejsou překryty efekty ani vzorujícími útky, ani vzorující osnovou.

Základní útek: Útek vytvářející společně s (hlavní) osnovou základní vazbu tkaniny.

Literatura

- ACKERMANN 2000 – Hans Christoph Ackermann: Seidengewebe des 18. Jahrhunderts. Díl I, Bizarre Seiden, díl I., Bern 2000.
- BONITO 1975 – Rosalia Bonito: Il museo del Tnessuto a Prato La donazione Bertini. Centro di, Firenze 1975.
- BRÜES 1985 – Eva Brües: Samt und Seide, Aus der Textilsammlung Mönchengladbach. 16.-18. Jahrhundert, díl II., Mnichov 1985.
- CRILL 2013 – Rosemary Crill: Chintz. Indian Textiles for the West, Londýn 2012.
- FANELLI 1975 – Rosalia Bonito Fanelli: Il museo del nessuto a Prato La donazione Bertini, Firenze 1975.
- FALKE 1913 – Otto Von Falke: Kunstgeschichte der Seidenweberei, Berlin 1913.
- FIORI 2013 – Flavia Fiori: Tessuti antichi del Museo d'Arte Religiosa "Padre Augusto Mozzetti" di Oleggio, Novara 2013.
- FLAMAND 1940 – Christensen Sigrid Flamand: De kongers kronologiske samling paa Rosenborg. Kongedragterne fra 17. og 18. Aarhundrede, díl II., Rosenborg 1940.
- FLURY-LEMBERG 1988 – Mechthild Flury-Lemberg: Textile conservation and research, Bern 1988.
- GRUBER 1979 – Alain Gruber: Das Spitzenmuster im 18. Jahrhundert, Bern 1979.
- HAGEN 1990 – Ruth Hagen: Die Paramente der Heidelberger Jesuitenkirche, sešit 24, Heidelberg 1990.
- HUBEL 1976 – Achim Hubel: Der Regensburger Domschatz, Řezno 1976.
- JIRÁSKO 1991 – Luděk Jirásko: Církevní řády a kongregace v zemích českých, Praha 1991.
- JOLLY 2002 – Anna Jolly: Seidengewebe des 18. Jahrhunderts. Naturalismus, Díl II., Bern 2002.
- KINZER 1929 – Jindřich Kinzer: Technologie ručního tkalcovství. Učební pomůcka pro školy tkalcovské, průmyslové i vyšší školy technické, a vůbec pro ty, kteří se zajímají o tkalcovství, díl I., Brno 1929.
- KUMSCH 1908 – Emil Kumsch: Kunstgewerbe-Museum zu Dresden. Stoffmuster des XVI-XVIII. Jahrhunderts, Druhé vydání, díl II, Drážďany 1908.
- KUMSCH 1895 – Emil Kumsch: Kunstgewerbe-Museum zu Dresden. Stoffmuster des XVI-XVIII. Jahrhunderts, díl IV, Drážďany 1895.
- MARKOWSKY 1976 – Barbara Markowsky: Europäische Seidengewebe. des 13.-18. Jahrhunderts, Kolín nad Rýnem 1976.
- MARTINEK 2014 – Radek Martinek: Liturgické textilie. Historie, pořádání a uchování, Olomouc 2014.
- MÍKA 1980 – Zdeněk Míka: Počátky Průmyslové výroby v Praze, In: Pražský sborník historický, ročník XII, Praha 1980, p. 85-169.
- MILLER 2014 – Lesley Ellis Miller: Selling Silks. A Merchant's Sample Book 1764, Londýn 2014.
- MŽYKOVÁ 2014 – Marie Mžyková: Francouzské umění. Dědictví šlechty, Praha 2014.
- PICAUD/ FIOSELON 2012 – Gérard Picaud / Fiosselon: Sacrées Soieries. Étoffes précieuses à la Visitation, Paříž 2012
- POCHE 1965 – Emanuel Poche: Užití umění, In: Jihočeská pozdní gotika. 1450-1530, Hluboká nad Vltavou 1965, p. 300-302.
- POCHE A KOL. 1974 – Emanuel Poche a kolektiv: Zlatá koruna, In: Umělecké památky Čech. T/Ž, Praha 1982.
- POLI 1991 – Doretta Davanzo Poli: Tessuti antichi. La collezione Cini dei Musei Civici Veneziani, Benátky 1991.
- PREYSIG 1974 – Maritheres Gräfin Preysig: Europäische Textililien. Gewebe – Stickereien – Spitzen, Hamburg 1974.
- ROTHSTEIN 1990 – Natalie Rothstein: Silk Designs of eighteenth century. In the Collection of the Victoria and Albert Museum, London With a Complete Catalogue, Londýn 1990.
- ROTHSTEIN 1994a – Natalie Rothstein: Woven Textile Design in Britain to 1750, Londýn 1994.
- ROTHSTEIN 1994a – Natalie Rothstein: Woven Textile Design in Britain from 1750 to 1850, Londýn 1994.
- SEELIG 1984 – Lorenz Seelig: Kirchliche Schätze aus bayerischen Schlössern, Berlín 1984
- SCHÖPFER/ VONLANTHEN/ OTAVSKÝ 1983 – Hermann Schöpfer/ Hugo Vonlanthen / Karel Otavský: Der Kirchenschatz des St. Nikolausenmünsters in Freiburg, Freiburg 1983.

-
- SCHÜMANN/TIETZEL 1975 – Carl Wolfgang Schümann / Brigitte Tietzel: Blütenlese. Französische Seiden in 18. Jahrhunderts aus dem Besitz des Deutschen Textilmuseums Krefeld, Krefeld 1987.
- SLOMANN 1953 – Vilhelm Slomann: Bizarre Designs in Silk. Trade and Traditions, Londýn 1953.
- STEINAUER 2013 – Jean Steinauer: Dress Clode. Kleideng in Freiburger sammlungen, Freiburg 2013.
- STOLLEIS 2013 – Karen Stolleis: Der Kirchenschatz von St. Leonhard in Frankfurt. Goldschmiede und Textilkunst 16. bis 20. Jahrhundert, Frankfurt nad Mohanem 2013.
- ŠKRDLANTOVÁ 2006 – Markéta Škrdlantová: Textilní materiály – Příčiny poškození a vhodné podmínky pro uložení v depozitářích, In.: Zpravodaj STOP. Časopis Společnosti pro technologie ochrany památek, Svazek 8, č. 4, Praha 2006, p. 24–26.
- TIETZEL/GASTHAUS 1987 – Brigitte Tietzel / Ruth Gasthaus: Blütenlese. Francösische Seiden des 18. Jahrhundert aus dem Besitz des Deutschen Textilmuseum Krefeld, Krefeld 1987.
- THORTON 1965 - Peter Thorton: Baroque and Rococo silks, Londýn 1965.
- VALLAUD 2006 – Pierre Vallaud: Gazette des autours de Marie-Antoinette, Paříž 2006.
- VESELSKÁ 2004 – Dana Veselská: Krajky ze sbírek Židovského muzea v Praze, Praha 2004
- ZEMINOVÁ 1974 – Milena Zeminová: Barokní textilie, Praha 1974.

Rejstřík použitých částí sakrálních sbírek

1. Římskokatolická farnost Bechyně
 - 2 dalmatiky; tkaniny kat. č. 3.3., kat. č. 3.15., kat. č. 3.27.
 - Kasule; tkanina kat. č. 3.19.
 - 2 kasule, dalmatika; tkaniny kat. č. 3.22., kat. č. 4.3.
 - Kasule; tkaniny kat. č. 3.25., kat. č. 6.15.
 - Kasule; tkanina kat. č. 4.7.
 - Kasule, 2 dalmatiky, štola – kat. č. 9.3.
2. Římskokatolická farnost Borovany
 - Kasule; tkanina kat. č. 2.6.
 - 2 dalmatiky; tkaniny kat. č. 2.15a, kat. č. 2.15b.
3. Římskokatolická farnost Brloh
 - Kasule, kalichové véum, manipul, štola; tkanina kat. č. 6.5.
 - Kalichové véum; tkanina kat. č. 6.6.
4. Římskokatolická farnost Březnice u Příbrami
 - Kasule; tkaniny kat. č. 1.5., kat. č. 3.7.
 - 2 kasule, kalichové véum, bursa, 2 manipuly, štola; tkaniny kat. č. 1.6., kat. č. 2.21.
 - Kasule, bursa, 3 štoly; tkaniny kat. č. 2.16., kat. č. 2.17.
 - Kasule, kalichové véum, bursa, manipul, štola; tkaniny kat. č. 2.20., kat. č. 4.2.
 - Kasule; tkaniny kat. č. 3.2., kat. č. 3.8.
 - 2 kasule, 2 dalmatiky, 2 štoly, 2 kalichová véla, 2 bursy, 2 manipuly, tkaniny kat. č. 4.1., kat. 4.2.
 - Štola; tkanina kat. č. 4.13.
 - Kasule; tkanina kat. 5.3.
 - Kasule, manipul; tkaniny kat. č. 5.15., kat. č. 2.20., kat. č. 2.21.
 - Kalichové véum; tkanina kat. č. 6.31.
 - Dalmatika; tkanina kat. č. 6.40.
5. Římskokatolická farnost Český Krumlov
 - Kalichové véum; tkanina kat. č. 2.1.
 - Kasule, kalichové véum, 2 manipuly, bursa; tkanina kat. č. 2.3.
 - Kalichové véum; tkanina kat. č. 2.24.
 - Kasule, kalichové véum; tkanina kat. 3.23.
 - Kasule, dalmatika, 2 manipuly, 3 štoly; tkanina kat. č. 5.14.
 - Kasule, kalichové véum, štola, bursa; tkanina kat. č. 6.7.
 - Kalichové véum, kalichová pala; tkanina kat. č. 6.24.
 - Kasule, kalichové véum; tkanina kat. č. 6.27.
 - Kasule, štola, manipul; tkanina kat. č. 9.1.
6. Římskokatolická farnost Čížová
 - Kasule, bursa, štola; tkaniny kat. 3.9., kat. č. 4.16.
 - Pluviál; tkanina kat. 5.8.
 - 2 dalmatiky, pluviál, štola; tkaniny kat. č. 6.1., kat. č. 6.2.
 - Kasule; tkaniny kat. č. 6.14.
 - 2 dalmatiky; tkaniny kat. č. 7.5., ; kat. č. 7.9.
7. Římskokatolická farnost Horní Planá
 - 2 dalmatiky; tkaniny kat. č. 6.47.

-
8. Římskokatolická farnost Chlum u Třeboně
- Dvoudílný baldachýn kat. č. 2.8.
 - Dalmatika; tkanina kat. č. 3.24.
 - Dvoudílný baldachýn, kalichové véum; tkanina kat. č. 4.8.
 - Šatečky na sošku Jezulátka; tkanina kat. č. 5.11.
 - Kasule, antependium; tkaniny kat. č. 6.10.
 - Dvoudílný baldachýn, antependium; tkaniny kat. č. 6.20.
 - Dvoudílný baldachýn, antependium; tkaniny kat. č. 6.22.
 - Kalichové véum; tkanina kat. č. 6.33.
 - Dvoudílný baldachýn; tkanina kat. č. 7.2.
 - Dvoudílný baldachýn; tkanina kat. č. 7.3.
 - Šaty na sochu Jezulátka; tkanina kat. č. 7.4.
 - Dvoudílný baldachýn; tkanina kat. č. 9.4.
9. Římskokatolická farnost Chvalšiny
- Kasule, štola, manipul; tkanina kat. č. 7.7.
10. Římskokatolická farnost Jindřichův Hradec
- Kasule, 2 dalmatiky, pluvíál; tkaniny kat. č. 2.9., kat. č. 5.2.
 - Kasule, 2 dalmatiky, pluvíál, štola; tkaniny kat. 2.10.
 - Kasule, 2 dalmatiky; tkaniny kat. 5.10., kat. č. 6.34.
 - Kasule, 2 dalmatiky, pluvíál; tkaniny kat. č. 6.8., kat. č. 6.30.
 - Pluvíál; tkanina kat. č. 6.9.
 - Kasule; tkanina kat. č. 7.6., kat. č. 7.10.
11. Římskokatolická farnost Kájov
- Kasule, štola; tkanina kat. č. 2.11.
 - Kasule; tkanina kat. č. 2.23.
 - Kasule, štola; tkanina kat. č. 4.11.
 - 2 dalmatiky, kalichové véum; tkanina kat. č. 5.13.
 - Kalichové véum; tkanina kat. 6.29.
12. Římskokatolická farnost Lnáře
- 2 dalmatiky; tkanina kat. č. 6.23.
13. Římskokatolická farnost Nepomuk
- Kasule, pluvíál, 2 dalmatiky; tkaniny kat. č. 2.2., kat. č. 3.18.
 - Kalichové véum; tkaniny kat. č. 2.7.
 - Kasule, 2 dalmatiky; tkanina kat. č. 2.14.
 - Kasule, manipul, kalichová pala; tkanina kat. č. 3.1.
 - Kasule, manipul; tkanina kat. č. 3.6.
14. Římskokatolická farnost Netolice
- Kasule, kalichové véum, štola; tkanina kat. 2.18.
 - Kalichové véum, pluvíál, manipul; tkanina kat. č. 6.37.
15. Římskokatolická farnost Neustupov
- Kasule; tkanina kat. č. 7.11.

16. Římskokatolická farnost Nová Bystřice

- Kalichové vélum; tkanina kat. 6.28.

17. Římskokatolická farnost Nová Cerekev

- Pluviál, dalmatika; tkanina kat. č. 2.13.
- Kasule; tkaniny kat. č. 5.6., kat. č. 6.21.

18. Římskokatolická farnost Opařany

- Kasule, 2 dalmatiky, štola, 3 manipuly 2 bursy; tkanina kat. č. 2.19., kat. č. 3.11.

19. Římskokatolická farnost Pacov

- Dalmatika, kasule; tkaniny kat. č. 4.5., kat. č. 4.6.

20. Římskokatolická farnost Pelhřimov

- 2 dalmatiky; tkanina kat. č. 5.5.
- Kasule; tkanina kat. č. 6.11.

21. Římskokatolická farnost Planá nad Lužnicí

- 2 dalmatiky; tkaniny kat. č. 6.12. a kat. č. 6.26.

22. Římskokatolická farnost Pošná

- Kasule, 2 dalmatiky, kalichové vélum, 2 štoly, manipul; tkaniny kat. č. 4.9a., kat. č. 4.9b., kat. č. 6.42., kat. č. 6.43.
- Kasule, kalichové vélum, štola; tkanina kat. č. 6.13.
- Pluviál; tkanina kat. č. 6.32.

23. Římskokatolická farnost Slivice

- Pluviál, 2 dalmatiky, štola; kat. č. 9.2.

24. Římskokatolická farnost Starý Rožmitál

- Kasule, pluviál, štola; tkanina kat. č. 3.16.

25. Římskokatolická farnost Strakonice

- Kasule, torzo štoly; tkanina kat. č. 1.3., kat. č. 1.4.
- Kasule; tkanina kat. č. 4.4.
- Kasule; tkanina kat. č. 5.9.
- Dalmatika; tkanina kat. č. 6.17.

26. Římskokatolická farnost Strakonice Podsrp

- Kasule, kalichové vélum; tkaniny kat. č. 4.10., kat. č. 4.17., kat. č. 4.18.
- Kalichové vélum; tkanina kat. č. 4.14.
- Kasule, bursa, manipul; tkanina kat. č. 4.15.
- Kasule, bursa, kalichová pala, šaty na sochu Panny Marie; tkaniny kat. 5.16., kat. 6.48., kat. 6.49.
- Kalichové vélum; tkanina kat. č. 6.35.
- Kasule; tkanina kat. č. 6.38.
- Dalmatika; tkanina kat. č. 6.39.
- Kasule; tkanina kat. č. 6.44.
- Dalmatika; tkanina kat. č. 6.45.

27. Římskokatolická farnost Sušice

- Kasule; tkanina kat. č. 6.16.

28. Římskokatolická farnost Svojšice

- Kasule; tkanina kat. č. 1.2.
- 2 dalmatiky, kalichové véum, 2 štoly; tkanina kat. č. 3.13.

29. Římskokatolická farnost Štěkeň

- Kasule, kalichové véum, štola, manipul; tkanina kat. 3.10., kat. č. 3.17.
- Pluviál; tkanina kat. č. 4.12.
- Dalmatika; tkaniny kat. č. 6.36., kat. č. 6.46.
- Dalmatika; tkanina kat. č. 6.41., kat. č. 6.46.

30. Římskokatolická farnost Tábor

- 2 dalmatiky; tkanina kat. č. 1.1.

31. Římskokatolická farnost Trhové Sviny

- 2 dalmatiky; tkaniny kat. č. 3.4., kat. č. 3.5.
- Kalichové véum; tkanina kat. č. 6.4.
- Kalichové véum; tkanina kat. č. 6.25.
- Kasule; tkanina kat. č. 7.1.
- Kasule, 2 dalmatiky, pluviál, manipul kat. č. 7.8., kat. č. 8.1.
- Kasule, bursa – kat. č. 8.2.
- Pluviál – kat. č. 8.3.

32. Římskokatolická farnost Třeboň

- Kasule, štola; tkanina kat. 5.1.
- Kasule; tkanina kat. 6.19.

33. Římskokatolická farnost Záhoří

- 2 dalmatiky; tkaniny kat. č. 5.12a., kat. č. 5.12b.

34. Římskokatolická farnost Zlatá Koruna

- Kasule, 2 dalmatiky, pluviál, 2 štoly, bursa; tkaniny kat. č. 2.12., kat. č. 3.14.

35. Římskokatolická farnost Volyně

- Kasule, 2 dalmatiky, pluviál, kalichové véum, bursa, kalichová pala; tkanina kat. č. 3.14.
- Kasule; tkaniny kat. č. 3.20., kat. č. 3.21.
- Kasule; tkanina kat. č. 3.26.

36. Římskokatolická farnost Vyskytná nad Jihlavou

- Kasule, kalichové véum; tkanina kat. č. 6.3.
- Kasule, 2 dalmatiky, kalichové véum, 2 štoly; tkanina kat. č. 6. 18.

37. Prácheňské muzeum v Písku

- Kasule; tkaniny kat. č. 2.4., kat. č. 5.7.
- Kasule, bursa, kalichová pala, manipul; tkaniny kat. č. 2.5., kat. č. 2.22.

38. Městské muzeum Horažďovice

- Pluviál; tkanina kat. č. 5.4.

Resume

Kniha představuje výběr z tkaných vzorovaných textilií z chrámových pokladnic na území Českobudějovické diecéze. Prezentované tkaniny jsou z historického období 16.–18. století, přičemž je zde prezentován pouhý výběr dochovaných sbírek. Těžištěm je úchvatná kolekce látek z 18. století, na níž je představen vývoj jednotlivých historických okruhů dekorů s častým záběrem i do jednotlivých variant designu. Variabilita vzorů tohoto století je neobyčejně vysoká a kombinuje mnoho inspiračních zdrojů majících své kořeny v exotických zámořských krajinách. Jednotlivá katalogová hesla jsou doplněna o základní technologický rozbor, který umožňuje vhled do tehdejší textilní výroby a zároveň badatelům přináší hlubší porozumění jednotlivých představovaných tkanin. Přestože Českobudějovická diecéze svou rozlohou mírně přesahuje hranice Jihočeského kraje, zkoumané sbírky byly převážně importovány ze západoevropských zemí se světoznámou tkalcovskou výrobou. Katalog nastiňuje historicky významný import luxusního zboží odrážející mnohotvárnost dekoru. Existence tkanin s identickými nebo analogickými vzory zcela jednoznačně ukazuje přesah kolekce zkoumaného materiálu daleko přes hranice zkoumaného regionu. Zároveň je zde nastíněna pestrost do regionu dovážených tkanin, jelikož jsou v současnosti chrámové textilní sbírky pouhým stínem své někdejší slávy.

Úvodní kapitoly knihy osvětlují problematiku výzkumu převážně jihočeských chrámových textilních sbírek. Zde se často lze setkat se sbírkami, u kterých si nejsme jisti jejich původem, nebo jsou archivní záznamy nedostatečně vedené, než abychom mohli opětovně zjistit původní provenienci a přesnou dataci zkoumaných tkanin.

Tento katalog byl vydán díky finanční podpoře Grantové agentury Univerzity Karlovy a je jediným počinem na poli mapování historických tkanin v regionu Českobudějovické diecéze a zároveň je jedním ze závěrečných výstupů doktorského studia autora.

The book presents an array of woven patterned fabrics from church treasuries in the territory of the Diocese of České Budějovice. The examples provided originate in the period spanning from the 16th to the 18th century, and they represent only a small selection of the surviving collections. The focal point consists of a magnificent collection of textiles from the 18th century, documenting the development of the individual historical spheres of decors overlapping into corresponding variants of design. The variability of patterns pertaining to this century is unusually high, and it combines a large number of sources of inspiration with roots in exotic overseas countries. The catalogue entries are furnished with brief technological analyses that offer an insight into the textile production of the respective periods and, at the same time, they provide researchers with a deeper understanding of the individual fabrics on display. Although the area of the Diocese of České Budějovice to a certain degree exceeds the boundaries of the Region of South Bohemia, the collections examined were, in their majority, imported from western European countries manufacturing weaving products of world renown. The catalogue outlines the historically significant import of luxury goods reflecting a variety of decor forms. The existence of fabrics with identical or analogical patterns unambiguously evidences that the scope of the collection of the materials examined extends beyond the boundaries of the region. Simultaneously, the book shows the diversity of the fabrics imported to the region because the existing collections of church textiles are a mere shadow of their former glory.

The introductory chapters shed light on issues relating to the research conducted on the church textiles of prevalently South Bohemian collections. Here, we may frequently encounter collections whose origins are uncertain or whose archive records are not sufficient enough to allow us to subsequently establish the original proveniences and the exact dating of the fabrics examined.

This catalogue was published thanks to the financial support of the Grant Agency of Charles University. It is the only endeavour in the field of surveying historical fabrics within the area of the Diocese of České Budějovice, and at the same time, one of the final outcomes of the author's doctoral study.

Das Buch präsentiert eine Auswahl gewebter gemusterter Textilien aus Schatzkammern von Kirchen in der Diözese von České Budějovice (Budweis). Die dargestellten Gewebe stammen aus dem Zeitraum vom 16. bis zum 18. Jahrhundert, wobei hier nur eine bloße Auswahl der erhaltenen Sammlungen präsentiert wird. Der Schwerpunkt liegt in einer prachtvollen Kollektion von Stoffen aus dem 18. Jahrhundert, an der die Entwicklung einzelner historischer, häufig auftretender Dekorbereiche auch mit den jeweiligen Designvarianten dargestellt wird. Die Variabilität der Muster jenes Jahrhunderts ist außergewöhnlich hoch und kombiniert zahlreiche Inspirationsquellen, die ihre Wurzeln in exotischen Ländern in Übersee haben. Die Stichwörter des Katalogs wurden um eine kurze technologische Analyse ergänzt, die einen Einblick in die damalige Herstellung von Textilien gibt und Forschern zugleich ein tieferes Verständnis der dargestellten Gewebe ermöglicht. Obwohl das Gebiet der Diözese von České Budějovice leicht über die Grenzen der Südböhmischen Region hinausgeht, wurden die meisten untersuchten Sammlungen aus westeuropäischen Ländern mit weltbekannten Webereien importiert. Der Katalog bietet einen Überblick über den historisch bedeutsamen Import von Luxuswaren, der sich auch in der Vielfalt der Dekors widerspiegelt. Die Existenz von Geweben mit identischen oder analogen Mustern beweist eindeutig die weit über die Grenzen der Diözese hinausgehende Bedeutung der Kollektion des untersuchten Materials. Zugleich wird hier die Vielfalt der in die Region importierten Gewebe angedeutet, wobei die bestehenden Sammlungen an Kirchentextilien heute nur ein Schatten ihres einstigen Glanzes sind.

Die Einführungskapitel des Buchs erläutern die Problematik der Forschung zu den überwiegend südböhmischen Sammlungen an Kirchentextilien. Hier finden wir häufig Kollektionen, deren Herkunft wir uns nicht sicher sind oder über die wir nicht hinreichend archivalische Quellen verfügen, um ihre ursprüngliche Provenienz und die genaue Datierung der Stoffe feststellen zu können.

Dieser Katalog wurde dank einer finanziellen Unterstützung der Förderagentur der Karlsuniversität zu Prag herausgegeben und ist bislang der einzige seiner Art zum Stand der Erforschung historischer Textilien auf dem Gebiet der Diözese von České Budějovice und zugleich Ergebnis eines Promotionsstudiums des Autors.

Obsah

Poděkování.....	3
Slovo úvodem	4
Tkaniny v sakrálních sbírkách.....	5
Problematika přesunů a autentičnosti sakrálních sbírek.....	7
Vývoj vzorů historických tkanin.....	9
Textilní dekor 17. a 18. století	11
Tkalcovská centra.....	17
Deponování a dlouhodobé uskladňování tkanin.....	19
Významná zahraniční pracoviště.....	21
Technologie a metodika výzkumu.....	22
Závěrem	23
 Katalog.....	 24
1. Tkaniny závěru 16. a 17. století.....	25
2. Bizarní vzory (1690–1720).....	31
3. Zašpičatělé oválné vzory (1700–1730)	59
4. Naturalistické vzory – první okruh (1725–1740)	87
5. Naturalistické vzory – druhý okruh (1730–1750)	107
6. Rozvilinové a zvlhčené úponkové vzory (1740–1775, 1789?).....	124
7. Pružkové vzory (1760–1800).....	173
8. Drobné vzory (1760–1800).....	184
9. Vzorované samety závěru 16.–18. století.....	187
 Glosář odborných textilních pojmů	 192
Literatura.....	197
Rejstřík použitých částí sakrálních sbírek.....	199
Resume.....	203

